

OD. 1341.

ORGANISATIE PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD. - ACTIES.

ZIE OOK: ~~DOSSIER P.O.B.~~

ACD./O DOSSIER:
O.P.S.7 ACTIES.

30 JAN. 1957		
4 MRT. 1957	E 2/1	23 1957.
5 OCT. 1958	Dis	11 OCT. 1958
14 OCT. 1958	Bob 7	27 OCT. 1958
4 MRT. 1959	ACD./PD	5 MRT. 1959
1 JUNI 1959	ACD./PD	1 JUNI 1959
8 JAN. 1960	Dis	13 JAN. 1960
10 MRT. 1960	D.	15 MRT. 1960
24 apr. 1960	pe	28 APR. 1964
12 mei 1964	PR	1964
14 MEI 1968	BVW/BV	18 MEI 1968

OD 1341

ORGANISATIE PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD - ACTIE

ZIE OOK: ~~DE~~ ~~RE~~

ACD/0 DOSSIER
O.P.S.7 ACTIES

30 JAN. 1957		
4 MRT. 1957	E 2/41	23 1957
8 OCT. 1958	Dis	11 OCT. 1958
14 OCT. 1958	Rob 7	27 OCT. 1958
4 M.T. 1959	A 20/10	5 MRT. 1959
1 JUNI 1959	A 20/10	1 JUNI 1959
8 JAN. 1960	Dis	13 JAN. 1960
10 MRT. 1960	D.	15 MRT. 1960
24 apr. 1960	PC	28 APR. 1964
12 mei 1960	PR	1960
14 MEI 1960	DVO/80	18 MEI 1960

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
13/5	B	19/6	18/8-54	D	20 AUG 1954	17/10/53	D	23 OCT 1956			
29/6	D/AM	23/7	4/11/54	D	8 NOV. 1954	3/1/57	D	30 JUN. 1957			
20/9	D	10/10	16 FEB. 1955		4 MRT. 1957		Eg	18 MRT. 1957			
21/10	B	24/10	23/2-55	D	6 OCT. 1958		Dis	11 OCT. 1958			
83/11	B	24/11	22/3-55	D	14 OCT. 1958		Dob	27 OCT. 1958			
31/8-50	B	12/9	9 JUNI 1955		4 MRT. 1959		AP	5 MRT. 1959			
24/9	B/II	16/9	24/6 over	PIA	1 JUNI 1959		AC/PP	1 JUNI 1959			
9/10	Dis	13/10		Eg	8 JAN. 1960		Dis	13 JAN. 1960			
13.10.50	IT	24/10	22/6 over	E	24 JUNI 1955		D	5 MRT. 1960			
2.1-52	Dis	4/1-52	24 JUNI 1955	E	92 Apr. 1964		PE	28 APR. 1964			
23/6-52	B-3	28/7	12 mei 1960		5 OKT. 1960		PR	5 MEI 1964			
25/7-52	B	-	5 OKT. 1960		14 MEI 1969		PR	5 OKT. 1967			
18/8 over	D	-	14 MEI 1969				BVO/BO	18 MEI 1969			
19/8 over	B-3	1-10	15/7 over	D							
22/10-52	B	25/10	15/7 over	Eg							
22/1-50	Dis	29/1	15/7 over	DMB							
14 JULI 1953	D	22/1	19/10 m	D	21 JULI 1955						
12 OCT. 1953		22/1	15/12-	D	25 OCT. 1955						
12/11	Eg	15/11	25/12-56	C							
18/12 over	Dis	24/12	10/3-58 Over	D							
20/1-54	D	23/1	12 Mei. 1950								
20/5-54	Dis	23/5	18 JUNI 1956								
27-4-54	D	29/4	18 JUNI 1956								
20/5-54	PIA	2/5	18 JUNI 1956								
			18 AUG. 1956								
			18 SEP. 1956								

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1341

NAAM: ORG. PROGRESSIEVE STUD. JEUGD- ACTIES

1. Aangelegd op verzoek van B-III.
24.2.49, ACD-4b.

2. Genies ten oriëntatie
3. Bericht voor ct-opdracht *23-2-49*

4. Enigz. aanv. voor fusie van *1/142/5-7010* t.m.v. Ag Franke en d'm
echgenote B. D. Hoas. rapp. + form. doorgezonden aan
Konink. Hd. Enigz. *28-10-58*

....." DE CULTUUR BEDRIGD "

Is het juist op te merken, dat de situatie, waarin onze Nederlandse cultuur zich bevindt, ernstig is?

Naar onze mening moet het antwoord op deze vraag bevestigend luiden. De toestand van ons Nederlandse onderwijs, onze kunst en wetenschap is zeer ernstig te noemen en zal - zo er niet wordt ingegrepen - hoe langer hoe meer achteruit gaan.

Wij zijn van mening, dat de enorme uitgaven die voor de bewapening worden gedaan, hieraan niet vreemd zijn. En dat, hoe we ook mogen denken over de noodzakelijkheid van die bewapening, het nodig is tegen het huidige beleid van onze regering, die deze bewapening ten koste van alles doorvoert, onze stem te verheffen.

Wij menen, dat geen enkele kunstenaar of intellectueel zich van de verantwoordelijkheid in deze kan onttrekken. Als enige zeer sprekende voorbeelden van deze achteruitgang noemen wij het volgende:

1. In het blad van de FEDERATIE van de beroepsvereniging voor kunstenaars lezen wij in een artikel over de slechte opleiding en werkgelegenheid voor balletdansers:

"Inmiddels kunnen wij U uit ons blote hoofd vijftien dansers opnoemen, die de laatste jaren naar het buitenland zijn vertrokken".

2. In het historisch archief van Delft", zo kunnen wij in "De Groene" lezen, "sijpelt het water langs de muren, waardoor kostbare boeken ernstige schade ondervinden".

3. In het blad van de Nederlandse Onderwijzersvereniging, d.d. 29 Maart lezen we onder de kop "Op tijd..... en te laat", hoe ellendig het met de scholen in vele delen van ons land gesteld is. Als voorbeeld gaat dit artikeltje over een lagere school in het dorp Klazienaveen.

Er werd voor de toeloop van schoolgaande kinderen een onderdak voor de school gevonden op zolder van een café. Daar zitten de kinderen dan nu, met zijn veertigen boven een gelagkamer, waar de hele dag een pick-up lawaait en waar de storende geluiden van de veemarkt, het bouwvallige lokaal met z'n kleine tochtige ramen, met zijn scheuren in de halfstenenmuurtjes, waardoor de wind vrij naar binnen kan spelen, "naar binnen flarden".

Het Gemeentebestuur van Klazienaveen plaatste het op de urgentielijst maar er blijken in Nederland instanties te zijn, die dat niet urgent vinden".

Na deze opsomming van feiten, waaraan ieder nog veel en veel meer zou kunnen toevoegen, kunnen wij dus concluderen, dat het de meest dringende noodzaak is te ijveren voor verbetering van deze situatie.

ALS EERSTE STAP HIERTOE MOET DE CONFERENTIE " C U L T U U R B E -
D R I G D " GELEDEN, WAAROP WIJ MOETEN KOMEN TOT DIE MAATREGELEN,
DIE TOT VERBETERING KUNNEN LEIDEN.

het voorbereidend comité.

Het leek ons gewenst om aan de ommezijde van dit blad, nogmaals de oproep voor de conferentie te plaatsen, zodat zij, die de oproep nog niet ondertekend hebben, hierbij alsnog in de gelegenheid worden gesteld, om dit te doen.

CD 1341

" DE CULTUUR BEDREIGD "

Corr. Adres: L. de Jong Weesperzijde 42 A', te AMSTERDAM

L.S.,

De Nederlandse cultuur, die door de eeuwen heen in de wereld groot aanzien genoot, wordt met afbraak bedreigd. Voortdurend wordt er door de Overheid bezuinigd op de uitgaven voor onderwijs, kunsten en wetenschappen. Subsidies worden verlaagd of opgeheven, waardoor verschillende culturele groepen en instellingen in hun activiteiten worden belemmerd en zelfs geheel hun werk moeten staken.

De Nederlandse Opera, toneelgezelschappen, orkesten, balletgroepen, en ook musea, archieven en andere kostbare verzamelingen hebben met grote financiële moeilijkheden te kampen. De sociale positie van de kunstenaar is meer dan bedroevend en onze krachten worden daardoor vaak gedwongen werk in het buitenland te zoeken.

Er is geen tak van het onderwijs, die niet met een nijpend tekort aan lesruimte en leermiddelen te kampen heeft en waarbij bovendien de mogelijkheid van lichamelijke opvoeding met de dag kleiner wordt. De Ractores Magnifici herinneren elk jaar aan de schromelijke achterstand op het gebied van de moderne apparatuur der Universiteiten; het wetenschappelijk onderzoek in al zijn geledingen geniet in veel te geringe mate de daadwerkelijke belangstelling van de Overheid. De sociale positie van vele studenten is slecht vooral op het gebied van het werkstudentschap, het beurzenstelsel en de "mensa".

Onze cultuurmonumenten, zoals vele kerken in ons land worden met verval bedreigd door de geringe offers, die de Overheid zich hiervoor getroost.

Steeds meer recreatiegebieden en natuurmonumenten, zoals de Hoge Veluwe, worden opgeofferd aan de Defensie.

Over deze stand van zaken zijn wij zeer verontrust.

De Overheid verdedigt dit beleid met de bewering, dat ons land kosten noch moeite mag sparen om de bewapening te doen slagen, die dan moet dienen om onze cultuur te verdedigen.

Hoewel wij geneigd zijn deze bewapening vanuit verschillende standpunt te beschouwen, zijn wij eensgezind van mening dat een dergelijk beleid ten aanzien van ons onderwijs, onze kunst en wetenschap een ernstige achteruitgang van onze Nederlandse cultuur ten gevolge heeft.

Wij roepen ieder, wie dit ter harte gaat, op, zijn instemming te betuigen met en steun te verlenen aan het voorbereiden en bijeenroepen van een conferentie (midden Mei), die deze stand van zaken ernstig onder ogen zal moeten zien en wegen en middelen zal moeten aangeven die tot verbetering leiden.

Wij juichen elk initiatief, dat in dit verband genomen wordt, van harte toe, en spreken de wens uit, dat deze conferentie een belangrijke bijdrage zal zijn ter bestendinging en ontwikkeling van onze cultuur.

Ondergetekende betuigt zijn/haar instemming met bovengenoemd initiatief:

N A A M : ~~_____~~
A D R E S : ~~_____~~
K W A D I T E I T : ~~_____~~

OD 1341

CONFERENTIE "CULTUUR BEDREIGD"

Corr. Adres: Weesperzijde 42 A' te Amsterdam.
5 April No. 1.

L.S.,

Het initiatief van ons comité om een conferentie voor te bereiden waar gesproken zal worden over de ernstige situatie, waarin onze cultuur zich bevindt, heeft grote weerklank gevonden bij diegenen, aan wie het initiatief bekend werd.

Schriftelijke adhaesiebetuigingen mochten wij o.a. ontvangen van:

P. Alma, kunstschilder; A. Banning, hoofd L. School; B. Bayens, schilderes; Chr. Beekman, kunstschilder; H. Bierman, Montessorileider; M. Bijleveld, onderwijzeres; Chr. Calson-Timmer, journaliste; A.G. Boesje, lerares N.O.; W.E.v.d.Brink, lerares N.O.; L.E. Beyerman, beeldhouwster; A. van Eyck, architect; S. Goudsmit, schrijver; K. de Haan, student; J.W. Havermans, beeldhouwer; W. Haye-Westendorp, bouwkn. tekenares; F.v. Hessen Heukeroth, vertaalster; C. Klaassen, graficus; P. Koning, beeldhouwer; N. Kempen, lerares lich. opvoeding; G. Kouwenaar, schrijver; T. Kristians, kunstschilder; Hildo Krop, beeldhouwer; H. van Kruiningen, kunstschilder; H. Martelhof, bouwkn. tekenaar; A. Loopstra, leraar; J. Ligtelijn, pianist; W. Mayer-van Dijk, kunstnijverer; H. van Meerten, toneelspeler; H. Molenaar, ontwerper, voorz. vakgroep GKF; J. Olivier, tekenares GKF; J.J. Pijnacker-Hordijk, student; F. Sandee, onderwijzer; W. Smit, leraar; O. Treumann, graf. ontwerper GKF; J.J. Vriend, architect, leraar MTS; P. de Vries, leraar lichamelijke opvoeding; J.N.A. Wieger, leraar; Th. Wolvenkamp, kunstschilder; J.v.d. Wal, lerares AVO; F. Zander, hoofd L.School; ALLEN TE AMSTERDAM.

H. Baaren, tekenleraar, Den Haag; G. Dat, onderwijzeres, Den Haag; Dr. J. Engels, leraar, Groningen; A.v. Gogh-Kaulbach, schrijfster, Haarlem; J.A.G. van Heyenoord, gep. leraar, Den Haag; W.A.P. van Hoek, musicus, den Haag; Mr. A.A. de Jonge, advocaat, den Haag; C.J. Kelk, schrijver, Broek in Waterland; E. de Kat, kunstschilder, leraar, Haarlem; N. Otto, musicus, leraar, Haarlem; M. van Vuure, onderwijzer ULO, Varsseveld,

terwijl ook vele studenten uit Amsterdam hun adhaesie betuigden. Tevens ontvingen wij een instemmend schrijven van leerlingen van het instituut van Kunstnijverheidsonderwijs, van 50 leerlingen van de Friso ULO en van leerlingen van de MTS, 2e OHS en Kweek-school allen te Amsterdam.

Vooral in de kringen van onze kunstenaars blijkt een grote belangstelling voor ons initiatief te bestaan.

Van het bestuur van de "Nederlandse Federatie van Beroepsverenigingen van Kunstenaars" ontvingen wij een schrijven, waaruit bleek, dat ons initiatief met grote belangstelling was ontvangen en dat de Federatie met enige toehoorders op onze conferentie aanwezig zal zijn. Van de Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars en de Nederlandse Vereniging van Toneelkunstenaars ontvingen wij een dergelijk schrijven; deze verenigingen zullen eveneens hun organisatie door een aantal toehoorders op onze conferentie laten vertegenwoordigen.

Zoals uit het bovenstaande blijkt, ontvangt de conferentie "Cultuur Bedreigd" een steeds toenemende sympathie in alle kringen, die hierbij betrokken zijn.

DE CONFERENTIE

Wij kunnen U thans mededelen dat het voorbereidingscomité besloten heeft de conferentie "CULTUUR BEDREIGD" te laten plaatsvinden op

Het programma van deze conferentie zal een algemene inleiding en een drietal referaten omvatten, die een inzicht zullen moeten geven in de ernstige situatie van onze cultuur en waarin voorstellen zullen worden gedaan om te komen tot verbetering van de huidige toestand. Deze referaten zullen gevolgd worden door discussie van de aanwezigen, waarin zal blijken met welke voorstellen de conferentie-deelnemers hun instemming zullen betuigen. Tot slot zal de inhoud van deze conferentie in conclusies verwerkt worden. De namen van de sprekers hopen wij in ons volgende bulletin bekend te kunnen maken.

ADHAESIES.

Voor het volledige slagen van bovengenoemde conferentie is het echter noodzakelijk, dat zoveel mogelijk personen op de hoogte worden gesteld van ons initiatief. Dit is echter een veelomvattend werk, dat niet alleen door de leden van het comité kan worden uitgevoerd. Daarom zouden wij elke adhaesie gewillens opwekken in eigen vrienden en kennissenkring bijgaande oproep te laten lezen. Hierdoor kan bereikt worden dat deze personen hun instemming betuigen of door een financiële gift bijdragen tot het welzijn van de conferentie. Het comité heeft bovendien reeds nu de kaarten, die toegang geven tot de conferentie, uit te geven. Daar door zal het mogelijk zijn zich reeds nu van een plaats op de Conferentie te verzekeren. Deze kaarten zijn bij het comité verkrijgbaar. Na het invullen en opsturen van onderstaand strookje worden U de kaarten per omgaande opgestuurd.

FINANCIËN.

Daar voor het organiseren van deze conferentie een aanzienlijk bedrag benodigd is, zouden wij het zeer op prijs stellen financiële bijdragen te mogen ontvangen op ons postgironummer 587503.

Indergeteekende:

N A A M :

G R A D R E S :

K W A L I F I C A T I E :

Wensttoezending van kaarten voor de conferentie "cultuur bedreigd" en zendt hierbij het benodigde geld Fl. betuigt zijn instemming met de Conferentie "Cultuur Bedreigd".

Stort Fl. op postgirono. 587503.

Handtekening

doorhalen wat niet gewenst wordt.

10 Juli

50

B 87755

UITGEBEUKT

een

IIIId/h 3

O.P.S.J.

DIENSTGEHEIM

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie - wellicht ten overvloede - een fotografische copie aan te bieden van een door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) uitgegeven "rapport" betreffende het onderwijs in Nederland.

HET HOOFD VAN DE DIENST
bij afwezigheid:

Z.E. de Minister van
Onderwijs Kunsten en Wetenschappen
t.a.v. de HoogEdGestr. Heer Mr. H.J. Schölvinc
van het Kabinet
te
's-GRAVENHAGE.

MA
Mr. A. van Maanen.

Aan H.B.

Van B.St.

B III f d
als
inboeken en
retour.

Ontv. 13.6.50.

B III d
6.526.3
05.25

13.6.50.
22 JUNI 1950
ACD/ 07455

9 Juni 1950.

Bijgaand doe ik U toekomen:

1. Rapport over het onderwijs in dienst van de vrede; uitgave O.P.S.J.;
2. 1 exemplaar van "Studie en Strijd" dd. Mei 1950, uitgave van de O.P.S.J.;
3. 1 invulformulier voor een abonnement op "Studie en Strijd";
4. 1 folder, inhoudende een oproep aan de Nederlandse jeugd tot deelname aan de massale Jeugdvredestrek op 23 Juli 1950 naar A'dam.
5. Programma voor het 2e Wereldstudentencongres 1950, uitgave van de I.U.S.

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

Doss.153/15

Onderwerp: O.P.S.J.

12 Juni 1950

6.526.3
05.492

6.526.3 05.25
14 JUNI 1950
ACD/ 87340

Op de gehouden tentoonstelling in het gebouw
"De Brakke Grond" te Amsterdam, op 24, 25 en 26 Mei 1950,
uitgaande van de O.P.S.J., is bijgaand propaganda-materi-
aal verspreid. (einde)

OP KAART
ACD/4 b
DAT: 11/12
PAR: 8

ALLEN VEREEND TEGEN DE ATOOMBOM

O P R O E P

AAN ALLE JONGE NEDERLANDERS

Neemt deel aan de massale Jeugdvredestrek op 23 Juli 1950 naar Amsterdam om daar de volgende belofte af te leggen:

-o-

BELOFTE

Ik, jonge Nederlander, ben mij er diep van bewust, dat het vreselijke gevaar van een nieuwe oorlog met zijn atoomverschrikkingen mijn land en volk bedreigt.

Ik eis daarom het onvoorwaardelijk verbod van het atoomwapen, het wapen tot intimidatie en massa-uitroeiing der mensheid.

Ik eis de instelling van een ardoende internationale controle op de uitvoering van dit besluit.

Ik ben van oordeel, dat de Regering, die als eerste het atoomwapen tegen enig land gebruikt, een misdaad tegen de mensheid zal begaan en als oorlogsmisdadiger moet worden beschouwd.

Ik beloof alles te doen om deze vreselijke dreiging tegen te houden en af te wenden.

Ik beloof dit, omdat ik wil leven.

-o-

C WIJ ROEPEN IEDERE JONGERE OP DIT PETITIONNEMENT TE TEKENEN.

Ondergetekenden, jonge Nederlanders uit verschillende kringen, zijn gealarmeerd door het oorlogsgerucht, dat overal weerklinkt. Het staat voor hen vast, dat een nieuwe oorlog de ondergang van miljoenen mensen, waaronder talloze Nederlanders, met zich mee zou brengen.

Zij zijn van mening, dat de jeugd het in haar macht heeft, tezamen met de honderden miljoenen vredesvrienden overal ter wereld en ook in ons eigen land, de oorlogsdreiging tegen te houden en teniet te doen. Zij zijn van oordeel dat het eerst nodige hiervoor is een eensgezind optreden van de gehele jeugd, tezamen met de ouderen, tegen de atoombom, het vernietigingswapen, dat ons bedreigt.

Zij roepen alle jonge Nederlanders op tot het houden van een grote jeugdvredestrek naar Amsterdam op 23 Juli van dit jaar, met als doel een massale demonstratieve bijeenkomst in de hoofdstad om daar de belofte af te leggen, afgedrukt op pag.1 van deze folder. Deze belofte is in overeenstemming met de op 19 Maart van dit jaar door het Wereld Vredescomité te Stockholm genomen besluiten.

Zij roepen alle organisaties van de Nederlandse Jeugd, van welke aard ook, op om aan deze Jeugdvredestrek deel te nemen.
Zij roepen alle jonge Nederlanders op voorbereidingscomité's te stichten in stad, dorp, buurt, bedrijf, school of groep, om de deelname aan deze trek te organiseren.

Het Aanbevelingscomité.

Marcus Bakker, Jhr. Guide v. Suchtelen, Hans Bayens, Nel Boudewijn, Wim Anderiessen, Rinus Haks, Piet Kuster, Ratie Kosten, Eric Mol, Jan Host, C. Wermser, Joost Braat, Keens Lenshoek, Ger Buvelet, Cathrien Bultje, Henk Nijman, J. Fermie, L. Suripne, Wim Klinkenberg, Wim Sangers, Judith v. Adrichen, Mevr. S. Brusse-Cochius, Ir v. Leeuwen, J. Wüstenhof, J. Schrofer.

De in de belofte opgenomen eisen werden reeds ondertekend door o.a.

- ✓ Prof. M.M. Frédéric Joliet-Curie, Hoge Commissaris voor de atoom-energie en Nobelprijswinnaar.
- ✓ O.J. Rogge, Openbaar aanklager van de Verenigde Staten tijdens het proces te Neurenberg.
- ✓ Hmi-Siao - Schrijver uit China.
- ✓ Alexander Fadejef - Schrijver uit de Sowjet-Unie.
- ✓ Mevrouw Cotton - Voorzitster van de Wereldfederatie van democratische Vrouwen.
- ✓ M. Louis Saillant - Alg. Secretaris v.h. Wereld Verbond van Vakverenigingen.
- ✓ Frances Damen - Vice-Voorzitster van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd.
- ✓ Pietre Nenni - Alg. Secretaris van de Italiaanse Socialistische Partij.
- ✓ Louis Aragon - Schrijver uit Frankrijk.
- ✓ James Endicot - Leraar in de theologie uit Canada.
- ✓ Prof. J.G. Bernal - Atoomgeleerde uit Groot-Brittannië.
- ✓ Abbé Boulier - Frans Katholiek priester.
- ✓ Ilja Ehrenburg - Schrijver uit de Sowjet-Unie.
- ✓ Rochwel Kent - Schilder uit de Verenigde Staten.
- ✓ Albert Kahn - Schrijver uit de Verenigde Staten.

In Nederland door o.a.:

- ✓ Haakon Stetijn - le Hebeïst van het Concertgebouworkest.
- ✓ Charley Toerop - Schilderes. ✓ Nico Schuyt - Componist.
- ✓ Siegfried van Praag - Schrijver. ✓ Jan Wiegers - Schilder.
- ✓ Hilde Krop - Beeldhouwer. ✓ Wim Schumacher - Schilder.
- ✓ Kees van Bruggen - Schrijver. ✓ Sam Goudsmit - Schrijver.
- ✓ Dr. Maria Koeseboom - Biologie.
- ✓ J.W. Havermans - Beeldhouwer.
- ✓ Anna v. Gogh-Kaulbach - Schrijfster.
- ✓ Dr. C.H. Lenshoek - Neuro-chirurg.
- ✓ John Kädecker - Beeldhouwer.

-o-o-o-o-o-o-o-

IK ONDERSCHRIJF DE BELOFTE

welke zal worden afgelegd op de massale demonstratieve bijeenkomst t.g.v. de Jeugd-Vredestrek op 23 Juli a.s. naar Amsterdam, welke belofte in overeenstemming is met de oproep van het Wereldvredescomité te Stockholm, gedaan op 19 Maart 1950.

Naam en voornamen

Beroep of functie

Naam en voornamen

Beroep of functie

GEZAMENLIJKE BELOFTE-AFLEGGING

.....(aantal) jonge Nederlanders bij een op.....(datum)
te.....(Plaatsnaam en adres)
hebben gezamenlijk de belofte ter gelegenheid van de Jeugdvredestrek
op 23 Juli 1950, afgelegd.

.....(plaats).....(datum)

.....
(ondertekening door voorzitter v.d. bijeenkomst).

(Opzenden aan Comité Jeugd Vredestrek p/a Ned.Vredesraad, Nieuwe
Keizersgracht 61, Amsterdam, telefoon 58151).

(Deze folder kan gebruikt worden voor het verzamelen van
handtekeningen of voor het invullen van een gemeenschap
pelijke belofte.)

15 cent

R A P P O R T :

ONDERWIJS
IN DIENST VAN DE VREDE?

De Dictatuur
kwam Italië
ten - goede---
De Haas.

Het karakter
van de Javaan is
gelijk die der
Karbouw.

De Russische
boer gaat
in lompen.....

UITGAVE O.P.S.J.

Secr.: DE WITTEKADE 65

AMSTERDAM-W.

TEN GELEIDE.

"Het onderwijs is een aanhoudende zorg
der Regering."
uit Art.200 der Grondwet.

Op 9 en 10 October 1948 waren 300 personen bijeen op het Appél Studerende Jeugd der O.P.S.J., waar zij het aan hen voorgelegde, door onze organisatie samengestelde Urgentie-programma, bestudeerden, bespreekten, discussieerden, nieuwe voorstellen er aan toevoegden en zodoende hun stem en actie voegden bij de vele Nederlanders, die maar al te goed zagen, dat ondanks alle schone beloften en fraaie leuzen het Nederlandse Onderwijs bergafwaarts ging, iets wat zij niet met lede ogen wisten aan te zien.

De steunlijsten, die ter financiering van deze actie door onze organisatie waren uitgegeven, droegen een deel van de tekst van een verklaring van Nederlandse directeuren en rectoren bij het Middelbaar Onderwijs, waarin zij hun ernstige bezorgdheid uitspraken over het onderwijs op deze scholen en speciaal over het vraagstuk der leraarsvoorziening, die meer en meer noodgedwongen in handen kwam van onbevoegden.

Een petitie van alle Nederlandse medische faculteiten over het tekort collegezalen e.d.

Een demonstratief Congres van het N.O.V. over de salarissen der onderwijzers, dat zo vol liep, dat op de meeting zelf zalen bijgehuurd moesten worden.

Het Congres "Onderwijs-vrede" waar al deze problemen in verenigd werden en dat op 11 en 12 November 1949 gehouden werd.

Tonen niet alleen aan dat grote groepen van de Nederlandse bevolking weten, dat er wat aan mankeert, maar dat zij ook bereid zijn de strijd voor een goed Onderwijs te voeren.

Wij als O.P.S.J. zijn van mening, dat het het recht van ieder Nederlands Staatsburger is onderwijs te genieten en goed onderwijs, waarin geen anti-democratische tendenzen te horen mogen zijn en dat dit onderwijs de mogelijkheid moet bieden dit ook inderdaad aan een ieder te geven.

Wat de werkelijke praktijk in Nederland hiervan is, hopen wij de lezer in de volgende bladzijden duidelijk te maken. Hierbij zal onze speciale aandacht uitgaan naar het Middelbaar- en M.U.L.O.-Onderwijs en wij hopen tevens in staat te zijn de lezer zonder al te veel in technische details af te dalen een inzicht te geven in de achtergronden van ons Onderwijs beleid naar inhoud en werking.

Speciaal die boeken, die over andere landen en volkeren gaan of de geschiedenis verhalen, moeten ons een beeld geven hoe de maatschappij in elkaar zit en hoe de mensen in andere landen leven.

Dit kan dus in staat zijn ons een beter begrip over andere volken bij te brengen, maar ook kan zij, wanneer er een verkeerde voorstelling van zaken gegeven wordt, juist de omgekeerde uitwerking hebben.

Wanneer in de schoolboeken de S.U. op een totaal verkeerde wijze wordt voorgesteld, als een achterlijk land, met een domme bevolking en een verschrikkelijk systeem, dan past dit precies in het raam van de huidige oorlogsvoorbereiding, of de schrijvers dit wel of niet gewild hebben doet weinig terzake.

Maar ook op vele andere onderdelen zien we de schoolboeken een reactionnaire tendenz uitademen, met een anti-democratische soms uitgesproken fascistische geest en een koloniale inslag.

Hier volgen dan een aantal van deze uitspraken uit boeken, die op de scholen gebruikt worden, waarbij wij in bepaalde gevallen het naar ons oordeel nodige commentaar leverden.

"Na de oorlog werd Italië door communistische revolutionairen geteisterd. De regering wilde of kon hen niet met kracht bestrijden. Toen organiseerde Mussolini buiten de regering om zijn "zwarthemden", goed gewapende jonge mannen, om in Italië orde en rust te herstellen. Zijn dictatuur kwam in veel opzichten Italië ten goede: moerassen werden drooggelegd, de kwestie met de Paus geregeld, het aanzien tegenover het buitenland door geduchte versterking van leger en vloot verhoogd".

Algemene Geschiedenis

door G.de Haas Jr.

Druk 1929, 1939, 1942, 1946, 1948.

De Comitato Universitario Democratico Italiano, het overkoepelende orgaan van de Italiaanse organisaties, die aangesloten zijn bij de Internationale Unie van Studenten protesteerde naar aanleiding van het bovengenoemde citaat bij de Minister van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen, o.a. in de volgende bewoordingen:

"Namens de Democratische studenten tekenen wij een krachtig protest aan tegen dergelijke vervalsingen van onze nationale geschiedenis, die als een zeer grove belediging voor de gevoelens van het Italiaanse volk klinken en de Nederlandse jeugd vijandige gevoelens jegens het democratische en republikeinse Italië inboezemen.

Het is goed dat de samenstellers van dit boek en zij, die de verspreiding ervan in de Nederlandse scholen toelaten, weten, dat het fascisme eerst het bloed heeft vergoten van duizenden en duizenden Italiaanse jonge mensen, die tot elke politieke partij behoren, van de communisten tot de liberalen, van de sociaal-democraten zoals Giacomo Matteotti, tot de katholieken; dat het eerst ons vaderland in de bloedigste aller catastrofes heeft gestort en toen voor goed is weggevaagd door het gehele verenigde volk.

Wij wensen U en wij wensen het Nederlandse volk toe, dat zinsneden van het door ons gesignaleerde soort niet betekenen, dat er onder de mannen, die in Nederland regeren, iemand is, die er over denkt om in Nederland de "heerlijkheden" van het fascisme te herhalen.

Secretariaat van
Comitato Universitario
Democratico Italiano"

Het leerboek voor DE GESCHIEDENIS VOOR DE H.B.S.-A door
DR.C.J.DE HAAN en G.DE HAAS,
openbaarde ons op blz.234 dat:

"In 1938 werd na een volksstemming Oostenrijk met Duitsland verenigd" en op blz. 235:

".....terwijl Slowakije zich onder de bescherming van Duitsland stelde..."

De schrijver van deze geschiedenisboeken is directeur van een Haagse H.B.S. en na de oorlog 5 maanden geschorst geweest, hetgeen wel de inhoud verklaart, maar de verantwoordelijke autoriteiten niet vrij spreekt van het gebruik van dit boek.

Wij komen hier gelijktijdig op een probleem, dat we, nu het zich aan ons voordoet, even willen aantippen.

Door het wanbeleid op onderwijsgebied, dat er door onze regering na de oorlog gevoerd is, ontstond een ongelooflijk leraren- en onderwijzers tekort, dat men met allerlei noodmaatregelen trachtte bij te lappen. Men stelde onbevoegde leerkrachten aan, men riep gepensioneerde onderwijskrachten terug, men liet gehuwde vrouwelijke onderwijskrachten weer voor de klas staan (wettelijk mogen ze geen les geven) en men vond en zocht ook een oplossing in het aanstellen van leerkrachten, die politiek delinquent geweest waren.

Wij betwijfelen echter ten sterkste of dit de enige factor is geweest. Wanneer wij het beleid van de bijzondere Rechtspraak nagaan, die zelfs kans ziet een Schreieder vrij te spreken, waarbij practisch iedere collaborateur, die wel toenmaal de doodstraf verdiende, gratie krijgt. Terwijl in het maatschappelijke leven steeds verder gaande vormen van fascisme tot uiting komen, waarvan o.a. de Wet op de Toestand van Verhoogde Waakzaamheid en op de Burgerlijke Uitaonderingstoestand getuigt. Een wet die het mogelijk maakt een ieder te doen gevangennemen en te verbannen, de vergader- en persvrijheid op te heffen, de censuur in te stellen etc. En er op de scholen nog in grote getale fascistische leerboeken gebruikt worden. Bij een dergelijke politiek is het een logische consequentie dat men politieke delinquenten aanstelt!!

Maar het is zeker niet alleen bovenstaande schrijver die zijn fascistische sympathieën in de schoolboeken ontvouwt:

blz.265

"Het fascisme heeft de godsdienst - in Italië was dat natuurlijk de katholieke godsdienst - weer in ere hersteld door het godsdienstonderricht weer verplichtend te stellen, aalmoezeniers te benoemen voor de jeugdverenigingen, de kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders met onderscheiding te behandelen en de Romeinse kwestie te regelen. Een hele verbetering tegenover de kerkvervolging van de voorafgaande vrijmetselaarsregeringen".

LEERBOEK DER ALGEMENE GESCHIEDENIS
AUG.C.J.COMMISSARIS DRUK 1941.

Ook deze steekt het niet onder stoelen of banken:

VUL IN VERLEDEN TIJD OF 'n DEELWOORD

ZO ZIJN RODE MANIEREN

worden	Door de Marxisten - - in 't rode Spanje
stellen	alles in 't werk - - om priesters in hun
kunnen	macht te krijgen, die niet tijdig - -
bedienen	vluchten. - - zich daartoe van jonge
zenden	meisjes. Die - - men naar families, waar-
vermoeden	van - - dat zij een schuilplaats van
kennen	'n priester - -. Om 't vertrouwen te
winnen	winnen, - - die kinderen dan, dat ze
bereiden	vurige katholieken waren, - - om voor
verafschuwen	't geloof te sterven en de rode terreur - -

vertellen	Dan - - zij, dat ze 'n familielid hadden
verkeren	dat in gevaar van sterven - - en die
vragen	had - - om de H.H.Sacramenten te ont-
misleiden	vangen. Indien de priester, - - - door deze
arresteren	kwam, werd ie - - en doodgeschoten.

Historisch.

"JE TAALBOEKJE" door J.N.F.BOSGRAVE.
NEGENDE DEELTJE. UITGAVE DRUKKERIJ v.h.
R.K.JONGENSWEEESHUIS te TILBURG.

Hoewel er helaas nog vele voorbeelden van fascistische propaganda in de leerboeken te signaleren valt, zullen wij ons nu tot een volgend complex wenden en wel de koloniale inslag, die vele boeken vertonen:

Zo wordt de bevolking voorgesteld:

blz.

202 Kromo (de Javaan) is nu eenmaal geen econoom, is nu eenmaal apatisch aangelegd, leeft van de ene dag in de andere, verzamelt geen besit.

KERNGEOGRAFIE, deel 3 van DRS.A.H.F.BREDEMEYER
DR. J.P.KRUYT en
DR. B.G.L.M.TOSSERAN 1943.

blz.222

Sterk gehecht aan tradities en aan goede vormen, voelen zij zich gelukkig in een rustig, onbewogen bestaan in de voorvaderlijke omgeving. Vlijtig, volhardend en trouwhartig is de Javaan in de arbeid op eigen akker en voor zijn gezin. Weinig behoefte kennend is hij niet geschikt om te sparen.....

DE GEBIEDSDELEN v.h. KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
LEERBOEK DER AARDRIJKSKUNDE VOOR HOOPDAKTE
P.EIBERGEN 1940.

Blijkbaar zijn het niet alleen de ministers van financiën die klagen over gebrek aan spaarzin van een arm volk.

Van Heutz en zijn hele mentaliteit bewierookt:

blz.217

Ernstig was de strijd welke wij met Atjeh hadden te voeren. Van Heutz verklaarde dat slechts hij, die toonde de macht te bezitten en zijn wil te doen eerbiedigen, meester in Atjeh zou zijn. Hij drong er op aan met kleine, goed gewapende kolonnes in het binnenland door te dringen en onafgebroken de weerspanningen te achtervolgen.

OVERZICHT DER VADERLANDSE GESCHIEDENIS
door J.W.PIK.

blz. 79.

In een moeilijke veertigjarige guerilla werd het taaie volk onderworpen door het Nederlands-Indische leger onder zijn grote aanvoerder generaal Van Heutz.....

.... De rust keerde terug, de welvaart nam toe en de bevolking verzoende zich met het Nederlandse gezag.

NIEUWE GEOGRAFIE VOOR HET VOORTGEZET ONDERWIJS,
DEEL II DRUK 1949 door J.A.van der VEN.

Het resultaat van 300 jaar koloniaal bewind wordt op de volgende wijze weergegeven:

blz.65

SAMENVATTING.

Wat betekent Nederland voor Indonesië?

Handhaving van rust en orde; recht voor de bevolking; bevordering van de stoffelijke welvaart; zorg voor de gezondheidstoestand; onderwijs; invoering van het Christendom.

NIEUWE GEOGRAFIE VOOR HET VOORTGEZET ONDERWIJS DEEL II
DRUK 1949 door J.A.van der VEN.

300 jaar koloniaal bewind had tot resultaat dat er alleen al meer dan 90% analphabeten in Indonesië zijn (zorg voor onderwijs).

Tot slot een aantal citaten hoe verschillende schrijvers menen de S.U. te moeten weergeven:

blz.222

De bewerking geschiedt nog met heel ouderwetse werktuigen, er is gebrek aan stalmest en kunstmest is nog vrijwel onbekend.....
...De boeren hebben een afkeer van machines en ook op de gemeenschappelijke bedrijven werken zij slecht en met tegenzin. De opbrengst per ha. blijft dan ook gering.

LEERBOEK DER AARDRIJKSKUNDE VOOR H.B.S., GYMN. en LYC.
DEEL I EUROPA DOOR DR. W.E. NOORDMAN EN
1946 DR. W.H. VERMOOTEN.

Slechts een gering deel der boeren kan lezen en schrijven.

PROP. ATLAS
DRUK 1949.

In 1933 waren er in de S.U. nog slechts 10% analphabeten te vinden.

Zijn woning is niet veel meer dan een hut, gemeubeld met een tafel, enige banken of stoelen en de geweldige gemetselde kachel, waarin slechts hout gestookt wordt....wel neemt hij zijn wekelijks dampbad, maar het reinigen van zijn kleren blijft vaak achterwege....

LAND EN VOLKENKUNDE, DEEL I EUROPA door,
J. BUMMELKAMP en
DR. J. J. FAHRENFORT.

De Bolsjewistische wereldbeschouwing verwerpt niet alleen het bestaan van God, maar eist tevens een meedogenloze strijd tegen het geloof in God, omdat die de mens aftrekt van zijn eigenlijke bestemming; een gewillig onderdeel te zijn van de monstermachine der productiegemeenschap.

LEERBOEK DER ALGEMENE GESCHIEDENIS DOOR
AUG. C. J. COMMISSARIS.

Maar het is niet alleen de foutieve voorstelling, de onjuiste voorlichting die ons protest opwekt. Het totaal niet vermelden van gebeurtenissen is in feite een nog veel ergere situatie. Bijvoorbeeld leren we op dit moment van 1/3 van de wereld (Oost-Europa, S.U. en China) zeer weinig of bijna niets uit onze schoolboeken, terwijl het dan nog vaak vele reitelijke verdraaiingen bevat. Dat de schrijvers van schoolboeken dat eigenlijk ook wel weten, bewijst het volgende citaat:

De steeds nauwere aanraking tussen volken van verschillende werelddelen maakt het nodig, dat volkenkundige kennis meer verbreid wordt dan vroeger het geval was, opdat niet onwetendheid omtrent elkaars opvattingen de verhouding tussen de volken bederve.

HOOFDSTUKKEN UIT DE VOLKENKUNDE EN DE SOCIALE
AARDRIJKSKUNDE
VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL DOOR DR. A. BLONK
1941 J. BUMMELKAMP en
DR. J. J. FAHRENFORT.

Dat zouden we kunnen onderschrijven, wanneer er naar gehandeld werd, maar in:

LAND EN VOLKENKUNDE VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL
DEEL II DE WERELDDELEN van
J. BRUMMELKAMP en DR. J. J. FAHRENFORT 1946

kwamen we het volgende citaat tegen:

Vlees wordt niet veel gegeten, hoewel bij feestelijke gelegenheden grote hoeveelheden schapen- en paardenvlees genuttigd worden. Overigens zijn de paarden meer een weeldeartikel, waarnaar de rijkdom van den bezitter wordt afgemeten. Een rijk Kirgies heeft honderden kamelen, duizenden paarden en tienduizenden schapen. De arme Kirgiesen kunnen van veen alleen niet leven en houden zich geheel of gedeeltelijk met landbouw bezig. Bijna al het werk geschiedt door de vrouwen.

Een kirgies zal het voor een ongehoorde belediging beschouwen, wanneer hij aan enige huiselijke arbeid zou deelnemen. Een welvarend kirgies werkt in het geheel niet. Hij verdeelt zijn tijd tussen eten, koemies drinken, luieren, jagen, het bezoeken van alle mogelijke bazaars (markten), het samenzijn met vrienden en feestvieren. Daarentegen moeten de vrouwen van heel ver hout aanslepen en water halen; ze moeten de spijsen bereiden, het graan stampen, de joeretrn opslaan, afbreken en op de kamelen laden; ze moeten het vee melken, kaas en koemies bereiden, huiden looien, vilt voor de joerton vervaardigen enz.

Ook in de omgang met haar man is de vrouw een slavin. Ze heeft niet het recht met haar echtgenoot aan tafel te eten. Terwijl hij zich aan het door zijn vrouwen bereid maal te goed doet, zitten dezen met haar kinderen langs de wanden der joerte en wachten totdat de heer en vader hun een half afgekloven been toewerpt, wat als bijzondere onderscheiding geldt.

Het is een algemene klacht, dat ons onderwijs niet opvoedt tot zelfstandig denken, dat zij alleen een stamp instituut is waar de culturele vorming een slag in de lucht betekent. Verwonderlijk is dit niet, wanneer we bijvoorbeeld het JAARTALLENBOEKJE behorend bij,

DE VADERLANDSE GESCHIEDENIS IN JAARTALLEN EN
OPGAVEN VOOR DE SCHOOL

door P. van der KOOI.

bekijken, dat van de periode van 1565-1685, over de wetenschap alleen maar weet te vertellen, dat Hugo de Groot in een boekenkist ontvluchtte.

Trouwens de hele maatschappij beoordeling krijgt iets wonderlijks de hele geschiedenis hangt van toevallen aan elkaar, ontdekkingen en uitvindingen worden nooit gedaan door maatschappelijke noodzaak, maar omdat toevallig iemand een heldere bui had. Een oorlog wordt verklaard, omdat een bepaalde vorst last van z'n eksterroog had en alleen beslissend in de geschiedenis schijnen de koningen e.d. geweest, zoals dat o.a. blijkt uit:

F. VAN RIJSENS'
HOOFDPERSONEN UIT DE ALGEMENE GESCHIEDENIS

waarvan we hier ter illustratie de inhoudsopgave laten volgen: blz.

1. COLUMBUS.....	5
2. CORTEZ.....	12
3. KAREL V.....	19
4. MAARTEN LUTHER.....	25
5. JOHANNES CALVIJN.....	35
6. IGNATIUS DE LOYOLA.....	41
7. WILLEM VAN ORANJE.....	46
8. JAN PIETERSZOOM KOEN.....	53
9. GUSTAAF ADOLF.....	63
10. WALLLENSTEIN.....	67

11. CROMWELL.....	73
12. LODEWIJK XIV.....	79
13. WILLEM III.....	84
14. PETER DE GROOTE.....	90
15. KAREL XII.....	96
16. FREDERIK DE GROOTE.....	103
17. KATHARINA II.....	110
18. WASHINGTON EN FRANKLIN.....	116
19. MIRABEAU.....	126
20. MARIA ANTOINETTE.....	133
21. NAPOLEON BONAPARTE.....	140
22. BLÜCHER.....	148
23. BISMARCK.....	153
24. GAMBETTA.....	161
25. OOM PAUL.....	166
26. MUTSUHITO, DE 137e MIKADO.....	176

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat een onderwijs dat niets verklaart, niets begrijpelijk maakt, geen mensen kan afleveren, die zelfstandig kunnen denken en werken, die klaar zijn om de maatschappij in te gaan.

Zelfs de Hoger Onderwijs Commissie, die waarlijk niet van progressieve denkbeelden te verdenken is constateert op blz.236:

De sectie spreekt de hoop uit, dat de regering - gezien de talrijke bij de sectie binnengekomen mededelingen over de aanwezigheid van onvoldoende onderlegde studenten in de geneeskunde - bijzondere zorg aan het voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs zal besteden en daardoor ook voldoende aandacht zal geven niet alleen aan het theoretische, maar ook aan het praktische onderricht in de natuurwetenschappen bij dat Onderwijs. Zij hoopt buitendien, dat er bij het desbetreffende Voorbereidend Hoger Onderwijs naar gestreefd zal worden, vooral in de hogere klassen, de leerlingen op te leiden tot zelfstandige werkers en hen daarvan op het eindexamen ook bewijzen te doen geven.

Een slot opmerking zij nog gemaakt over het gebruik van oude schoolboeken. Op de M.U.L.O.-scholen worden de boeken door de school verschaft, terwijl op de Middelbare scholen aan de minderdraagkrachtige leerlingen gratis boeken van school verstrekt worden. Door het geringe geld, dat aan het onderwijs besteed wordt, zijn deze over het algemeen 10 à 15 jaar oud en ons is zelfs bekend, dat op de Montessori M.U.L.O. een boek uit 1916 gebruikt wordt. Alleen al door hun ouderdom geven deze boeken een verkeerde voorstelling van zaken, waarvan juist het arbeiderskind het slachtoffer is.

De M.U.L.O. is voor het arbeiderskind de school waar het nog enige algemene ontwikkeling kan opdoen, terwijl het voor de meer goede kringen als afleggerij voor volkomen mislukkingen gebruikt wordt. Ook hier zien we dus dat het slechtste onderwijs voor de kinderen der arbeiders is.

Dit hoofdstuk zou onvolledig zijn, wanneer we hier niet het gevaarlijke verschijnsel van de militarisering van ons onderwijs naar voren haalden.

Het houden van excursies naar militaire objecten, het vertonen van films over de marine op ambachtsscholen en M.U.L.O.-scholen, laat zien, dat men door middel van de scholen probeert de Nederlandse studerende jeugd in de oorlogsmachine, zoals deze zich in ons land aan het ontploegen is, te betrekken.

Maar vooral belangrijk zijn de lezingen, die door hoge officieren op de Nederlandse Middelbare scholen gehouden zijn en waarin o.a. het

beroep van officier ter sprake kwam. Waarom is men er zo tuk op juist de studerende jeugd van de Middelbare scholen tot dit beroep te bewegen? In de eerste plaats zijn er veel officieren nodig als je een groot leger wilt hebben. In de tweede plaats moeten de officieren, willen ze aan de taak, die men van hen eist voldoen voor hen die de oorlog voorbereiden, betrouwbaar zijn. Men meent nu juist uit deze groep, die zoals de cijfers tonen, maar zeer weinig kinderen van arbeiders telt, een nieuw, aan de zaak van de oorlogsvoorbereiders aanhankelijk kader, te kunnen kweken.

Dat is de reden dat men de Middelbare scholen gebruikt als recruteringsbureau voor toekomstig militair kader.

Nederland kent Openbaar, Protestants Christelijk en Katholiek Onderwijs en tenslotte nog het zogenaamde Neutrale Onderwijs (wat aantal betreft te verwaarlozen).

In 1920 vond in Nederland de z.g.n. pacificatie plaats, waarbij het Openbare en Bijzondere Onderwijs financieel gelijkgesteld werden.

Er is echter een verschil, een bijzondere school kan altijd opgericht worden (of het aantal leerlingen er is ja of nee), een openbare niet. Zij behoeft goedkeuring van de gemeente, de Gedeputeerde Staten of het Rijk.

Het volgende voorval illustreert dit zeer duidelijk:

In Heer (Limburg) was vóór de oorlog nog één openbare school naast een 2-tal R.K.bijzondere.

De Openbare school had toen nog ruim 300 leerlingen. De beide R.K.-scholen respectievelijk 300 en 100.

Reeds vóór de oorlog nam de raad het besluit tot opheffing der openbare school; gedurende de bezetting werd dit besluit niet uitgevoerd. Na de bevrijding werd de openbare school omgezet in een R.K.-bijzondere. Een aantal voorstanders der Openbare School kwam in verzet. Een verzoek werd ingediend voor een openbare school; vergezeld van de handtekeningen van ouders van plm. 160 kinderen. Dit verzoek werd door B.W. ongunstig gepraeadviseerd. B.W. verwezen deze ouders naar de openbare scholen in het nabijgelegen Maastricht (afstand 2 km.). Afstand van school naar huis natuurlijk meer (scholen in de stad, niet aan de rand; ouders in Heer wonen dan ook deels meer dan 4 km. van een der openbare scholen). Raad stemde in met advies B. en W.

"Er is een overeenkomst dus is aan art. 19 voldaan".

Ouders niet tevreden: in beroep bij Ged.Staten van Limburg.

Ook deze wijzen af onder overweging:

"Aangezien nu tussen de gemeenten Maastricht en Heer een regeling bestaat omtrent de toelating van kinderen uit de gemeente Heer tot de openbare lagere scholen van de gemeente Maastricht - op welke scholen voor die kinderen voldoende plaatsruimte aanwezig is - wordt volgens de constante jurisprudentie aan de eis, gesteld in art. 19 1ste lid der wet door de gemeente Heer voldaan."

Ontleend aan een publicatie
van "Volksonderwijs"

Bovendien op het platteland versnippering door de vorming van dwergschooltjes:

Epe had een openbare U.L.O.-school; 83 leerlingen en 3 leerkrachten. Chr.U.L.O. brengt 31 kinderen bijeen; later teruggebracht tot 27. De Chr. U.L.O.-school komt er met een leerkracht; misschien kan dit een tweemanschool worden. Openbare U.L.O.-school teruggebracht tot 2 leerkrachten. Resultaat: Onderwijs slechter en duurder:

Ontleend aan een publicatie
van "Volksonderwijs".

Hoewel wij op tal van instellingen en leerboeken van de Openbare scholen veel aan te merken hebben, zijn wij toch van mening, dat deze de voorkeur verdienen boven het bijzonder Onderwijs omdat dit:

- a. de uitgesproken bedoeling heeft een zeer sterke politieke beïnvloeding op de leerlingen uit te oefenen en
- b. Daardoor de onjuiste voorlichting in de leerboeken nog veel slechter is.

Van bovenstaande willen wij U een tweetal voorbeelden geven:

HOE SLECHT EN HOE GOED DE MENSEN KUNNEN ZIJN.

Lees dit berichtje uit de krant aandachtig over.

Spanje.

Na de inneming van een dorp, dat door de roden bezet was, troffen de nationalistien in 'n bijna verwoest huis, 'n lid van de rode militie aan, die door een granaatscherf aan zijn borst gewond was. Op z'n verzoek 'n priester ontboden, die hem de Heilige Sacramenten der stervende toediende. Nadien verklaarde hij openlijk dat hij 32 priesters eigenhandig had vermoord. 'k Kan de mensen, die ik gedood heb, zelfs niet bij benadering schatten. Allen hebben echter moedig de dood in de ogen gezien en zijn gestorven onder de kreet: "Leve Christus Koning."

Als een geheel tragische bijzonderheid wordt nog medegedeeld, dat onder de slachtoffers, die hij vermoord had, zich de vader en twee broers bevonden van de priester, die hem weer met God verzoende.

"Hij heeft mij bediend en zal zelfs nog voor mij bidden", zo besloot deze rouwmoedige moordenaar. 'k Aanvaard de dood als zoenoffer voor m'n misdaden. Leve Christus Koning!"

Dan zonk hij achterover en gaf de geest.

Sluit nu je boek en probeer het bericht nauwkeurig na te vertellen. Je mag er niets bij fantaseren, want dan is het geen historie meer. Je moet ook zorgen, dat je niets overslaat. Let goed op het aantal alinea's en tracht de inhoud er van door een enkel woord samen te vatten.

"Je Taalboek" door J.N.F.Bosgrave

Negende deeltje

Uitgave drukkerij v.h. R.K.Jongensweeshuis te Tilburg.

Blz.264.

Ondertussen brachten de socialistien, die heulden met Moskou, het land aan de rand van de afgrond. Zij hadden reeds 154 Kamerzetels, de meerderheid in vele stede, waar ze bolsjewistisch huis hielden, terwijl de vakverenigingen een waar schrikbewind uitoefenden door werkstakingen en het bezetten van de fabrieken (1920). Voor de oud-strijders en hun nationalistische idealen hadden ze niets dan verachting over. De liberale regering stond machteloos tegenover de klassenstrijd, overal sloop het bolsjewistisch gevaar rond, alom heerste anarchie. Tegen de grievende vernedering en binnenlandse verwording kwamen de oud-strijders het eerst in verzet. Aanvankelijk wilden zij alleen de propagandisten zijn van de nationale heropleving, zonder organisatie en eigen systeem. Maar reeds in 1920 vormden zich de eerste stormtroepen (fascio's) tegen de socialistische terreur. Twee jaar later was de beweging reeds zo sterk, dat 40.000 "zwarthemden" oprukten naar Rome en de koning de regering overdroeg aan hun leider Mussolini.

LEERBOEK DER ALGEMENE GESCHIEDENIS, DERDE DEEL
AUG.C.J.COMMISSARIS, 1941.

Voor al deze scholen geldt, dat voor het overgrootte deel nog onderwijsvernieuwing behoeven, iets waar reeds 50 jaar geleden ieder onderwijsman van overtuigd was. Op een enkele uitzondering na zien wij deze niet bij het Openbare noch bij het Prot.-Christ. of R.K. onderwijs.

Het zijn deze drie schooltypes waar het arbeiderskind z'n opvoeding ontvangt, maar de financieel beter gezegenden in onze maatschappij verlangen voor hun eigen kinderen goed onderwijs en we zien hier dan ook dit gebeuren. Het z.g.n. Neutrale Onderwijs is voor het overgrootte deel een zeer uitgesproken standsschool (speciaal het M.O.), die dan ook van de ouders meer financiële offers vraagt dan zij normaliter zouden moeten geven bij bezoek aan een openbare school. Hier is vaak op vele gebieden de vernieuwing doorgevoerd, doorgevoerd door

mensen, die hun hoogste ideaal in goed onderwijs gesteld hadden, maar door de maatschappij er toe gedwongen werden nogmaals te laten zien dat het Nederlandse Onderwijs een klassekarakter draagt.

DEMOCRATISCH ONDERWIJS?

HOOFDSTUK III

In Nederland leven wij in een Constitutionele Monarchie, die de burgers officieel gelijke rechten heet toe te kennen, maar overslaat dat sommigen reeds bij hun geboorte zover voorliggen, dat ze nooit meer in te halen zijn.

Dit zien we wel heel sterk bij het onderwijs, niet alleen, dat iemand, die over voldoende geld beschikt wel zorgen, dat zijn kind wel goed onderwijs krijgt, maar de weg naar middelbaar- en hoger onderwijs is grote groepen van onze bevolking ontzegd.

Reeds op de lagere scholen zien wij dit verschijnsel optreden. In de volksbuurten leiden vele scholen niet op tot het toelatingsexamen voor de middelbare scholen. Het is uitsluitend te danken aan het werk van de betreffende onderwijzer of hij bepaalde leerlingen zover bijwerkt, dat zij in staat zijn het toelatingsexamen met goed gevolg af te leggen.

Maar de keuze van de verdere opleiding is van nog meer factoren afhankelijk. Als een kind van een arbeider verder wil studeren na het verlaten van de lagere school, dan komt het financiële probleem op de propen:

1. Kost een dergelijke studie geld.
2. Zal het in de komende jaren niets in brengen om de kosten van het gezin te dekken.

In tegenstelling tot kinderen uit meer gegoede milieu's, wier ouders vaak een universitaire en bijna altijd een middelbare opleiding hebben gehad, geen hulp van de ouders bij het huiswerk en uit financieel oogpunt ook de onmogelijkheid om bijlessen te laten geven.

Wanneer een scholier zitten blijft zal het een aanmerkelijk verschil maken of z'n ouders wel of geen moeite hebben om de studie te bekostigen, een ding dat dus reeds bij de aanvang goed onder ogen gezien zal worden.

Wanneer er een tijd van malaise aanbreekt is altijd de werkende bevolking het ergste en eerste slachtoffer, met onmiddellijk gevolg verwijdering van school en dus ook een factor, die van tevoren berekend wordt; kan ik het wel volhouden?

Wanneer een onderwijzer de ouders raad geeft zal hij ouders van arbeiderskinderen alleen in uitzonderingsgevallen aanraden ze verder te laten studeren, omdat hij het gevoel heeft, dat dit dan wel een te grote hindernis is dan wel (bij een deel) dat een arbeiderskind niet verder hoeft te studeren.

Al deze factoren resulteren dan ook in het volgende resultaat:

SCHOOLBEVOLKING IN PERCENTAGES.

Sociale milieu	I	II	III	IV
Universiteit	44,1	45,8	6,0	1,0
Gymnasium	49,4	38,9	7,6	2,0
Midd.Meisjes Sch.	42,9	43,8	9,2	1,6
Lyceum	40,4	43,3	10,4	3,1
H.B.S. B 5j.	21,0	50,8	18,9	7,4
H.B.S.A-B 5j.	20,3	53,7	16,9	7,4
Handelsschool 3j.	16,5	58,9	12,2	10,7
H.B.S. A 5j.	14,3	52,9	22,3	9,1
H.B.S. 3j.	9,4	40,9	28,6	18,9
Handelsschool 4j.	7,9	56,2	16,9	16,4
GEHELE BEVOLKING	7,9	20,8	20,1	43,4

Groep I Hogere milieu's
 Groep II Middelbare milieu's
 Groep III Lagere milieu's
 Groep IV Arbeiders (industrie en land), de onderste horizontale kolom geeft weer welk percentage van de gehele Nederlandse bevolking de diverse groepen uitmaken. Deze gegevens zijn ontleend aan: het rapport der afdeling Utrecht van het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers, over "Sociale Aspecten van de Recruitering der Studenten".

Dat de zojuist gegeven cijfers niet te wijten zijn aan een gebrek aan intelligentie, bewijst het onderzoek van Dr. Wessels, leraar aan een Dalton H.B.S. in Den Haag, waarbij hij de gegevens gebruikte van alle leerlingen die van 1927/28 t/m 1948/49 de H.B.S. bevolkten. Om het milieu te bepalen maakte hij de volgende indeling:

- Groep I Intellectuele en artistieke beroepen .
- Groep II Ambtenaren.
- Groep III Administratieve beroepen.
- Groep IV Leidinggevend in technische beroepen.
- Groep V Officieren.
- Groep VI Handeldrijvende middenstad.
- Groep VII Ambachtslieden (patroons, dus zelfstandige schoenmakers e.d.).
- Groep VIII Arbeiders.
- Groep IX Onderofficieren.
- Groep X Geen, overleden, onbekend.

De bovenstaande naar het beroep van de vader ingedeelde groepen leverden verschillende prestaties gemeten naar de tijd die zij nodig hadden om het eindexamen te halen, uitgedrukt in percentages van elke groep.

	5 jaar	6 jaar	7 jaar	
Groep I	49,2	34,7	12,9	
Groep II	52,8	34,4	6,1	
Groep III	48,8	33,8	13,7	
Groep IV	57,9	34,2	5,3	
Groep V	25,-	37,5	37,5	
Groep VI	53,-	38,2	8,8	
Groep VII	53,3	33,3	6,7	
Groep VIII	63,3	22,5	10,2	
Groep IX	51,7	28,6	14,3	
Groep X	50,-	25,-	20,-	
Gemiddelde	51,8	--	--	

"We mogen dan ook de arbeiderskinderen, die de school bezoeken, zeker de beste van de school noemen".

DR. WESSELS.

Wanneer na veel opofferingen de studie op de Middelbare scholen doorlopen is komt de keuze wel of niet doorstuderen, een keuze die weer vnl. op financiële bezwaren afstuit.

De kosten van een jaar studie bedragen tenminste:

A. Bij de ouders inwonend	B. Niet bij de ouders inwonend.
Collegegelden, practica	f. 400,--
Kamerhuur	f. 400,--
Maaltijden	f. 600,--
Boeken, kleren	f. 500,--
culturele ontwikkeling	f. 500,--
	f. 1900,--
	f. 1500,--

Dus een volledige studie van 6 jaar (met promotie) kost ongeveer f.12.000,--, dat is het gemiddelde loon van een arbeider gedurende 5 jaar!

De collegegelden, die f.335,-- bedragen moeten in een keer betaald worden, een welhaast ondragelijke uitgave voor een arbeidersgezin.

De mogelijkheden om toch aan de kost te komen liggen dus in een beurs, een renteloos voorschot (waarvan hij nooit weet of hij deze kan terugbetalen) of in een gewone lening.

In Nederland heeft 3% van de studenten een beurs van gemiddeld f.810,--. En 14% een renteloos voorschot van gemiddeld f.700,--. Het beurzenstelsel is dus totaal onvoldoende en bovendien zijn de bedragen nog veel te laag ook. De enige oplossing is dan ook het instituut van werkstudent, waarnaar ook velen uit middelbare milieus grijpen. In Amsterdam zijn dan ook 21% werkstudenten. Welke moeilijkheid dit met zich meebrengt, vertelt ons Prof.Heringa:

Vele studenten zie en spreek ik, die met te geringe middelen studierend, studie en gezondheid gerspelen bij hun poging de te ver uiteenliggende einden aan elkaar te knopen."

De mogelijkheid om de studie af te sluiten met een promotie is natuurlijk bij voorbaat al uitgesloten, alleen het drukken van een proefschrift bedraagt de luttele som van f.2000.---

We hebben hier nog buiten beschouwing gelaten welke geestelijke spanningen het bij de student verwekt om jarenlang op de toch al te schamele beurs van zijn ouders te moeten teren.

Het resultaat van dit alles is dat van een groep van de bevolking die 43% van ons volk uitmaakt, niet meer dan 1% van het universitaire kader levert en dat uit een groep die 8% van onze bevolking uitmaakt 44,1% van het universitaire kader geleverd wordt.

WAAROM GEEN DEMOCRATISERING?

HOOFDSTUK IV.

Zij die een universitaire studie doorlopen hebben vormen het universitaire kader van onze maatschappij d.w.z. de leiders van de industrie, van de banken en trusts. Zij bezetten de leidende posten in het staatsapparaat, bij de radio, bij de pers, kortom zij hebben de macht in handen. Deze mensen vormen in totaal 7,9% van onze bevolking, hun kinderen echter vormen 44,1% der studenten.

En nu wordt het verband duidelijker. Want onder deze 7,9% zitten degenen, die naar een nieuwe oorlog drijven, zitten degenen, die belang hebben bij de instandhouding van deze maatschappij en dus tot het opvoeden in de geest van reactie, van fascisme, van minachting voor de arbeidersbeweging, van kapitalistische uitbuiting, van vijandschap tegen de Vrede. Zij zijn het die de inhoud van de schoolboeken voorschrijven en zij zijn het waar dus uiteindelijk de strijd tegen gaat bij de verbetering van hun inhoud, die zeker niet door nalatigheid hun inhoud verkregen.

Maar hier uit is ook een tweede feit te concluderen:

Om een staatsapparaat, om een maatschappij te bestuderen en te beheersen, zijn betrouwbare mensen nodig, mensen, die zelf weer belang hebben bij dit stelsel. Het kleine percentage studenten uit arbeidersmilieus is dan ook niet een schoonheidsfout van het ogenblik, maar een welbewuste sabotage ter handhaving van de belangen van enkelen tot schade van het Nederlandse volk. Het is daarom, dat de strijd voor beter onderwijs, de strijd voor democratisering van het onderwijs, de strijd is voor Vrede en een Gelukkige Toekomst.

ALLEN VEREEND TEGEN DE ATOOMBOM

Oproep

AAN ALLE JONGE NEDERLANDERS

Neemt deel aan de massale Jeugdvredestrek op 23 Juli 1950 naar Amsterdam om daar de volgende belofte af te leggen:

.....

Belofte

Ik, jonge Nederlander, ben mij er diep van bewust, dat het vreselijk gevaar van een nieuwe oorlog met zijn atoomverschrikkingen mijn land en volk bedreigt.

Ik eis daarom het onvoorwaardelijk verbod van het atoomwapen, het wapen tot intimidatie en massa-uitroefing der mensheid.

Ik eis de instelling van een afdoende internationale controle op de uitvoering van dit besluit.

Ik ben van oordeel, dat de Regering, die als eerste het atoomwapen tegen enig land gebruikt, een misdaad tegen de mensheid zal begaan en als oorlogsmisdadiger moet worden beschouwd.

Ik beloof alles te doen om deze vreselijke dreiging tegen te houden en af te wenden.

Ik beloof dit, omdat ik wil leven.

.....

Wij roepen iedere jongere op dit petitionnement te tekenen

Ondergetekenden, jonge Nederlanders uit verschillende kringen, zijn gealarmeerd door het oorlogsgerucht, dat overal weerklinkt. Het staat voor hen vast, dat een nieuwe oorlog de ondergang van miljoenen mensen, waaronder talloze Nederlanders, met zich mee zou brengen.

Zij zijn van mening, dat de jeugd het in haar macht heeft, tezamen met de honderden miljoenen vredesvrienden overal ter wereld en ook in ons eigen land, de oorlogsdreiging tegen te houden en teniet te doen.

Zij zijn van oordeel dat het eerst nodige hiervoor is een eensgezind optreden van de gehele jeugd, tezamen met de ouderen, tegen de atoom-bom, het vernietigingswapen, dat ons bedreigt.

Zij roepen alle jonge Nederlanders op tot het houden van een grote jeugdvredestrek naar Amsterdam op 23 Juli van dit jaar, met als doel een massale demonstratieve bijeenkomst in de hoofdstad om daar de belofte af te leggen, afgedrukt op pag. 1 van deze folder. Deze belofte is in overeenstemming met de op 19 Maart van dit jaar door het Wereld Vredescomité te Stockholm genomen besluiten.

Zij roepen alle organisaties van de Nederlandse Jeugd, van welke aard ook, op om aan deze Jeugdvredestrek deel te nemen.

Zij roepen alle jonge Nederlanders op voorbereidingscomité's te stichten in stad, dorp, buurt, bedrijf, school of groep, om de deelname aan deze trek te organiseren.

Het Aanbevelingscomité.

Marcus Balkker; Jhr. Guido v. Suchtelen; Hans Bayens; Nel Bondewijn; Wim Anderiessen; Rinus Haks; Piet Kuster; Ratio Koster; Eric Mol; Jan Roest; C. Wormser; Joost Braat; Kees Lenshoek; Ger Buvelot; Cathrien Bultje; Henk Nijman; J. Fermie; L. Suripno; Wim Klinkenberg; Wim Sangers; Judith v. Adrichon; Mevr. S. Brusse-Cochius Ir. v. Leeuwen; J. Wüstenhof. J. Schrofer

De in de belofte opgenomen eisen werden reeds ondertekend door o.a.:

Prof. M. M. Frédéric Joliot-Curie, Hoge Commissaris voor de atoom-energie en Nobelprijswinnaar.

O. J. Rogge, Openbaar aanklager van de Verenigde Staten tijdens het proces te Neurenberg.

Emi-Siao — Schrijver uit China.

Alexander Fadejef — Schrijver uit de Sowjet-Unie.

Mevrouw Cotton — Voorzitster van de Wereldfederatie van democratische Vrouwen.

M. Louis Saillant — Alg. Secretaris v. h. Wereld Verbond van Vakverenigingen.

Frances Damon — Vice-Voorzitster van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd.

Pietro Nenni — Alg. Secretaris van de Italiaanse Socialistische Partij.

Louis Aragon — Schrijver uit Frankrijk.

James Endicot — Leraar in de theologie uit Canada.

Prof. J. G. Bernal — Atoomgeleerde uit Groot-Brittannië.

Abbé Boulier — Frans Katholiek priester.

Ija Ehrenbürg — Schrijver uit de Sowjet-Unie.

Rochwel Kent — Schilder uit de Verenigde Staten.

Albert Kahn — Schrijver uit de Verenigde Staten.

In Nederland door o.a.:

Haakon Stotijn — 1e Hoboïst van het Concertgebouworkest.

Charley Toorop — Schilderes. Nico Schuyt — Componist.

Siegfried van Praag — Schrijver. Jan Wiegers — Schilder.

Hildo Krop — Beeldhouwer. Wim Schumacher — Schilder.

Kees van Bruggen — Schrijver. Sam Goudsmit — Schrijver.

Dr. Maria Rooseboom — Biologe

J. W. Havermans — Beeldhouwer.

Anna v. Gogh-Kaulbach — Schrijfster.

Dr. C. H. Lenshoek — Neuro-chirurg.

John Rådecker — Beeldhouwer.

Ik onderschrijf de belofte

welke zal worden afgelegd op de massale demonstratieve bijeenkomst t.g.v. de Jeugd-Vredestrek op 23 Juli a.s. naar Amsterdam, welke belofte in overeenstemming is met de oproep van het Wereldvredescomité te Stockholm, gedaan op 19 Maart 1950.

Naam en voornamen	Beroep of functie
	27340 Jan 50

Naam en voornamen	Beroep of functie

GEZAMENLIJKE BELOFTE - AFLEGGING

..... (aantal) jonge Nederlanders bij een op (datum
 te (Plaatsnaam en adres)
 hebben gezamenlijk de belofte ter gelegenheid van de Jeugdvredestrek
 op 23 Juli 1950, afgelegd.

..... (plaats) (datum)

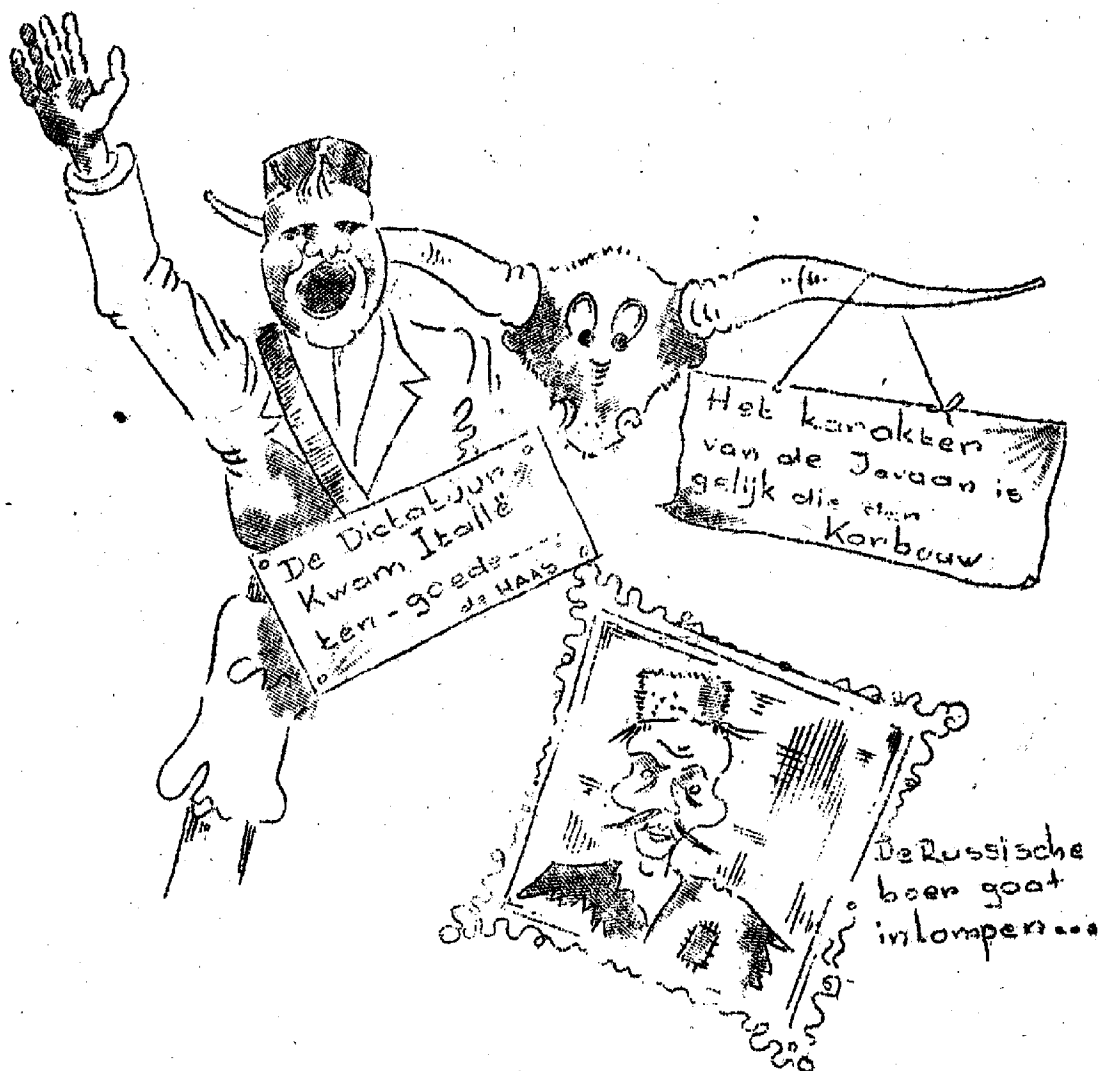
.....
 (ondertekening door voorzitter v. d. bijeenkomst).

(Opzenden aan Comité Jeugd Vredestrek p/a Ned. Vredesraad, Nieuwe
 Keizersgracht 61, Amsterdam, telefoon 58151).

**Deze folder kan gebruikt worden voor het verzamelen van
 handtekeningen of voor het invullen van een gemeenschap-
 pelijke belofte.**

rapport:

Onderwijs
in dienst van de vrede?

UITGAVE O.P.S.J.

SECR: de WITTEKADE 65
A'DAM W.

DE STEER VAN ONS ONDERWIJS.

Speciaal die boeken die over andere landen en volkeren gaan of de geschiedenis verhalen, moeten ons een beeld geven hoe de maatschappij in elkaar zit en hoe de mensen in andere landen leven.

Dit kan dus in staat zijn ons een beter begrip over andere volken bij te brengen, maar ook kan zij, wanneer er een verkeerde voorstelling van zaken gegeven wordt, juist de omgekeerde uitwerking hebben.

Wanneer in de schoolboeken de S.U. op een totaal verkeerde wijze wordt voorgesteld, als een achterlijk land, met een domme bevolking en een verschrikkelijk systeem, dan past dit precies in het raam van de huidige oorlogsvoorbereiding, of de schrijvers dit wel of niet gewild hebben doet weinig terzake.

Maar ook op vele andere onderdelen zien we de schoolboeken een reactionaire tendenz uitademen, met een anti-democratische soms uitgesproken fascistische geest en een koloniale inslag.

Hier volgen dan een aantal van deze uitspraken uit boeken, die op de scholen gebruikt worden, waarbij wij in bepaalde gevallen het naar ons oordeel nodige commentaar leverden.

"Na de oorlog werd Italië door communistische revolutionairen geteisterd. De regering wilde of kon hen niet met kracht bestrijden. Toen organiseerde Mussolini buiten de regering om zijn "zwartthemden", goed gewapende jonge mannen, om in Italië orde en rust te herstellen. Zijn dictatuur kwam in veel opzichten Italië ten goede: moerassen werden drooggelegd, de kwestie met de Paus geregeld, het aanzien tegenover het buitenland door geduchte versterking van leger en vloot verhoogd."

Algemene Geschiedenis

door G. de Haas jr.

Druk 1929, 1939, 1942, 1946, 1948.

De Comitato Universitario Democratico Italiano, het overkoepelende orgaan van de Italiaanse organisaties, die aangesloten zijn bij de Internationale Unie van Studenten protesteerde naar aanleiding van het boven genoemde citaat bij de Minister van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen, o.a. in de volgende bewoordingen:

"Namens de Democratische studenten tekenen wij een krachtig protest aan tegen dergelijke vervalsingen van onze nationale geschiedenis, die als een zeer grove belediging voor de gevoelens van het Italiaanse volk klinken en de Nederlandse jeugd vijandige gevoelens jegens het democratische en republikeinse Italië inboezemen.

Het is goed dat de samenstellers van dit boek en zij, die de verspreiding ervan in de Nederlandse scholen toelaten, weten, dat het fascisme eerst het bloed heeft vergoten van duizenden en duizenden Italiaanse jonge mensen, die tot elke politieke partij behoren, van de communisten tot de liberalen van de sociaal-democraten zoals Giacomo Matteotti, tot de Katholijken; dat het eerst ons vaderland in de bloedigste aller catastrofes heeft gestort en toen voorgoed is weggevaagd door het gehele verenigde volk. Wij wensen U en wij wensen het Nederlandse volk toe, dat zinsneden van het door ons gesignaleerde soort niet betekenen, dat er onder de mannen, die in Nederland regeren, iemand is, die er over denkt, om in Nederland de "heerlijkheden" van het fascisme te herhalen.

Secretariaat van
Comitato Universitario
Democratico Italiano"

Het leerboek voor DE GESCHIEDENIS VOOR DE H.B.S.-Adoor
DR. C. J. DE HAAN EN G. DE HAAS,

opende ons op blz. 234 dat:

"In 1938 werd na een volksstemming Oostenrijk met Duitsland verenigd." en op blz. 235:

".....terwijl Slowakije zich onder de bestorming van Duitsland stelde.."

De schrijver van deze geschiedenis boeken is directeur van een Haagse H.B.S. en na de oorlog 5 maanden geschorst geweest, het geen wel de inhoud

verklaart, maar de verantwoordelijke autoriteiten niet vrij spreekt van het gebruik van dit boek.

Wij komen hier gelijktijdig op een probleem, dat we, nu het zich aan ons voor- doet even willen aantippen.

Door het wanbeleid op onderwijs gebied, dat er door onze regering na de oorlog gevoerd is, ontsoond een ongeloflijk leraren en onderwijzers tekort, dat men met allerlei noodmaatregelen trachtte bij te lappen. Men stelde onbevoegde leerkrachten aan, men riep gepensioneerde onderwijskrachten terug, men liet gehuwde vrouwelijke onderwijskrachten voor de klas staan (wettelijk mogen ze geen les geven) en men vond en zocht ook een oplossing in het aanstellen van leerkrachten die politiek delinquent geweest waren.

Wij betwijfelen echter ten sterkste of dit de enige factor is geweest. Wanneer wij het beleid van de bijzondere Rechtspraak nagaan, die zelfs kans ziet een Schreieder vrij te spreken, waarbij praktisch iedere collaborateur die wel tienmaal de doodstraf verdiende gratie krijgt. Terwijl in het maatschappelijke leven steeds verder gaande vormen van fascisme tot uiting komen, waarven o.a. de Wet op de Toestand van Verhoogde Vaakzaamheid en op de Burgerlijke Uitzonderingstoestand getuigt. Een wet die het mogelijk maakt, een ieder te doen gevangen nemen en te verbannen, de vergader- en persvrijheid op te heffen, de censuur in te stellen etc. En er op de scholen nog in grote getale fascistische leerboeken gebruikt worden. Bij een dergelijke politiek is het een logische consequentie dat men politieke delinquenten aanstelt!!

Maar het is zeker niet alleen bovenstaande schrijver die zijn fascistische sympathien in de schoolboeken ontvouwt:

blz. 265

"Het fascisme heeft de godsdienst-in Italië was dat natuurlijk de katholieke godsdienst-weer in ere hersteld door het godsdienst onder- richt weer verplichtend te stellen, aalmoezeniers te benoemen voor de jeugdverenigingen, de kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders met onder- scheiding te behandelen en de Romeinse kwestie te regelen. Een hele verbetering tegenover de kerkvervolging van de voorafgaande vrijmetselaars- regeringen."

LEERBOEK DER ALGEMENE GESCHIEDENIS
AUG. C. J. COMMISSARIS. DEUR 1941.

Ook deze steekt het niet onder stoelen of banken:

VUL IN VERLEDEN TLD OF 'n DEELWOORD.

ZO ZIJN RODE MANIEREN.

worden	Door de Marxisten - - in 't rode Spanje
stellen	alles in 't werk - - om priesters in hun
kunnen	macht te krijgen, die niet tijdig - -
bedienen	vluchten. - - zich daartoe van jonge
zenden	meisjes. Die - - ren naar families, waar-
vermoeden	van - - dat zij een schuilplaats van
kennen	'n priester - - . Om 't verrouwen te
winnen	winnen, - - die kinderen dan, dat ze
bereiden	vurige katholieken waren, - - om voor
verafschuwen	't geloof te sterven, en de rode terreur - - -
vertellen	Dan - - zij, dat ze 'n familielid hadden
verkeren	dat in gevaar van sterven - - , en die
vragen	had - - om de H.L. Sacramenten te ont-
misleiden	vangen. Indien de priester, - - door deze
arresteren	kwan, werd ie - - en doodgeschoten.

Historisch.

" JE TAALBOEKJE" door J. N. F. BOSGRAVE.
NEGENDE DEELTJE. UITGAVE DRUKKERIJ v. h. R. K. JONGENS-
WESHSUIS te WILBURG.

Hoewel er helaas nog vele voorbeelden van fascistische propaganda in

de leerboeken te signaleren valt, zullen wij ons nu tot een volgend complex wenden en wel de koloniale inslag die vele boeken vertonen:

Zo wordt de bevolking voorgesteld:

blz. 262 Kromo (de Javaan) is nu eenmaal geen econoom, is nu eenmaal apathisch aangelegd, leeft van de ene dag in de andere, verzamelt geen bezit.

KERNGEOGRAFIE, deel 3, van DRS. A. H. F. BREDEMAYER
DR. J. P. KRUYT en
DR. B. G. L. M. TOSSERAN 1943.

blz. 222

Sterk gehecht aan tradities en aan goede vormen, voelen zij zich gelukkig in een rustig, onbewogen bestaan in de voorvaderlijke omgeving. Vlijtig, volhardend en trouwhartig is de Javaan in de arbeid op eigen akker en voor zijn gezin. Weinig behoefte kennend, is hij niet geschikt om te sparen....

DE GEBIEDSDELEN v. h. KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
LEERBOEK DER AARDRIJKSKUNDE VOOR HOOFDAKTE
P. EIBERGEN 1940.

Blijkbaar zijn het niet alleen de ministers van financiën die klagen over gebrek aan spaarzin van een arm volk.

Van Heutz en zijn hele mentaliteit bewierookt:

blz. 217

Ernatig was de strijd welke wij met Atjeh hadden te voeren. Van Heutz verklaarde dat slechts hij, die toonde de macht te bezitten en zijn wil te doen eerbiedigen, meester in Atjeh zou zijn. Hij drong er op aan met kleine, goed gewapende kolonnes in het binnenland door te dringen en onafgebroken de weerspanningen te achtervolgen.

OVERZICHT DER VADERLANDSE GESCHIEDENIS
door J. W. PIK.

blz. 79

In een moeilijke veertigjarige guerilla werd het taaië volk onderworpen door het Nederlands-Indische leger onder zijn grote aanvoerder generaal Van Heutz.....
.... De rust keerde terug, de welvaart nam toe en de bevolking verzoende zich met het Nederlandse gezag.

NIEUWE GEOGRAFIE VOOR HET VOORTGEZET ONDERWIS, DEEL II
DRUK 1949 door J. A. van der VEN.

Het resultaat van 300 jaar koloniaal bewind wordt op de volgende wijze weergegeven:

blz. 65.

SAMENVATTING.

Wat betekent Nederland voor Indonesië?

Handhaving van rust en orde; recht voor de bevolking; bevordering van de stoffelijke welvaart; zorg voor de gezondheidstoestand; onderwijs; invoering van het Christendom.

NIEUWE GEOGRAFIE VOOR HET VOORTGEZET ONDERWIS DEEL II
DRUK 1949 door J. A. van der VEN.

300 jaar koloniaal bewind had tot resultaat dat er alleen al meer dan 90% analphabeten in Indonesië zijn (zorg voor onderwijs?).

Tot slot een aantal citaten hoe verschillende schrijvers menen de S.U. te moeten weergeven:

blz. 222

De bewerking geschiedt nog met heel ouderwetse werktuigen, er is gebrek aan stalmeest en kunstmest is nog vrijwel onbekend.....
...De boeren hebben een afkeer van machines en ook op de gemeenschappelijke bedrijven werken zij slecht en met tegenzin. De opbrengst per ha blijft dan ook gering.

LEERBOEK DER AARDRIJKSKUNDE VOOR H. B. S., GYMNASIUM EN LYCEUM
DEEL I EUROPA DOOR DR. W. E. NOORDMAN EN
1946 DR. W. H. VERMOOTEN.

Slechts een gering deel der beeren kan lezen en schrijven.

*PROP ATLAS.

DRUK 1942.

In 1933 waren er in de S.U. nog slechts 10% analphabeten te vinden.

Zijn woning is niet veel meer dan een hut, gemeubeld met een tafel, enige banken of stoelen en de geweldige gemetselde kachel, waarin slechts hout gestookt wordt. wel neemt hij zijn wekelijks dampbad, maar het reinigen van zijn kleren blijft vaak achterwege.

LAND EN VOLKENKUNDE, DEEL I EUROPA door,
J. BRUMMELKAMP en
DR. J. J. FAHRENFORT.

De Bolsjewistische wereldbeschouwing verwerpt niet alleen het bestaan van God, maar eist tevens een meedogenloze strijd tegen het geloof in God, omdat die de mens afrekt van zijn eigenlijke bestemming; een gewillig onderdeel te zijn van de monstermachine der productiegemeenschap.

LEERBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS, DOOR
AUG. C. J. COMMISSARIS.

Maar het is niet alleen de foutieve voorstelling, de onjuiste voorlichting die ons protest opwekt. Het totaal niet vermelden van gebeurtenissen is in feite een nog veel erger situatie. Bijvoorbeeld leren we op dit moment van 1/3 van de wereld (Oost Europa, S.U. en China) zeer weinig of bijna niets uit onze schoolboeken, terwijl het dan nog vaak vele feitelijke verdraaigen bevat. Dat de schrijvers van schoolboeken dat eigenlijk ook wel weten, bewijst het volgende citaat:

De steeds nauwere aanraking tussen volken van verschillende werelddelen maakt het nodig, dat volkenkundige kennis meer verbreed wordt dan vroeger het geval was, opdat niet onwetenschap omtrent elkaars opvattingen de verhouding tussen de volken bederve.

HOOFDSTUKKEN UIT DE VOLKENKUNDE EN DE SOCIALE AARDRIJKSKUNDE
VOOR DE MID ELBARE SCHOOL DOOR DR. A. BLOK
J. BRUMMELKAMP en
DR. J. J. FAHRENFORT.
1941

Dat zouden we kunnen onderschrijven, wanneer er naar gehandeld werd, maar in:

LAND EN VOLKENKUNDE VOOR DE MID ELBARE SCHOOL
DEEL II-DE WERELDBLEN van
J. BRUMMELKAMP en DR. J. J. FAHRENFORT 1946

kwamen we het volgende citaat tegen:

Vlees wordt niet veel gegeten, hoewel bij feestelijke gelegenheden grote hoeveelheden schapen- en paardenvlees genuttigd worden. Overigens zijn de paarden meer een weeldeartikel, waarnaar de rijkdom van den bezitter wordt afgemeten. Een rijk Kirgies heeft honderden kamelen, duizenden paarden en tienduizenden schapen. De arme Kirgiesen kunnen van vee alleen niet leven en houden zich geheel of gedeeltelijk met landbouw bezig. Bijna al het werk geschiedt door de vrouwen.

Een Kirgies zal het voor een ongehoorde belediging beschouwen, wanneer hij aan enige huiselijke arbeid zou deelnemen. Een welvarend Kirgies werkt in het geheel niet. Hij verdeelt zijn tijd tussen eten, koemies drinken, luiëren, jagen, het bezoeken van alle mogelijke bazaars (markten), het samenzijn met vrienden en feestvieren. Daarentegen moeten de vrouwen van heel ver hout aaslopen en water halen; ze moeten de spijzen bereiden, het graan stampen; de joereten opslaan, afbreken en op de kamelen laden; ze moeten het vee melken, kaas en koemies bereiden, huiden loopen, vilt voor de joerten vervaardigen enz.

Ook in de omgang met haar man is de vrouw een slavine. Ze heeft niet het recht met haar echtgenoot aan tafel te eten. Terwijl hij zich aan het door zijn vrouwen bereid maal te goed doet, zitten deze met haar kinderen langs de wanden der joerte en wachten, totdat de heer en vader hun een half afgekloven been toewerpt, wat als bijzondere onderscheiding geldt.

Het is een algemene klacht, dat ons onderwijs niet opvoedt tot zelf-standig denken, dat zij alleen een stamp instituut is waar de culturele vorming een slag in de lucht betekent. Verwonderlijk is dit niet, wanneer we bijvoorbeeld het JAARTALLENBOEKJE behorend bij,

DE VADERLANDSE GESCHIEDENIS IN JAARTALLEN EN
OPGAVEN VOOR DE SCHOOL.

door P. van der KOOI.

bekijken, dat van de periode van 1565-1685, over de wetenschap alleen maar weet te vertellen, dat Hugo de Groot in een boekenkist ontvluchtte.

Trouwens de hele maatschappij beoordeling krijgt iets wonderlijks, de hele geschiedenis hangt van toevallen aan elkaar, ontdekkingen en uitvindingen worden nooit gedaan door maatschappelijke noodzaak, maar omdat toevallig iemand een heldere bui had. Een oorlog wordt verklaard omdat een bepaalde vorst last van z'n eksterroog had en alleen beslissend in de geschiedenis schijnen de koningen e.d. geweest, zoals dat o.a. blijkt uit:

F. VAN RIJSENS'

HOOFDPERSONEN UIT DE ALGEMENE GESCHIEDENIS.

waarvan we hier ter illustratie de inhoudsopgave laten volgen:

	Blz.
1. COLUMBUS	5
2. CORTEZ	12
3. KAREL V	19
4. MAARTEN LUTHER	25
5. JOHANNES CALVIN	35
6. IGNATIUS DE LOYOLA	41
7. WILLEM VAN ORANJE	46
8. JAN PIETERSZOOM KOEN	53
9. GUSTAF ADOLF	63
10. WALLENSTEIN	67
11. CROMWELL	73
12. LODEWIJK XIV	79
13. WILLEM III	84
14. PETER DE GROOTE	90
15. KAREL XII	96
16. FREDERIK DE GROOTE	103
17. KATHARINA II	110
18. WASHINGTON EN FRANKLIN	116
19. MIRABEAU	126
20. MARIA ANTOINETTE	133
21. NAPOLEON BONAPARTE	140
22. BLÜCHER	148
23. BISMARCK	153
24. GAMBETTA	161
25. OOM PAUL	166
26. MUTSUHITO, DE 137e MIKADO	176

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat een onderwijs dat niets verklaart niets begrijpelijk maakt, geen mensen kan afleveren, die zelfstandig kunnen denken en werken, die klaar zijn om de maatschappij in te gaan.

Zelfs de Hoger Onderwijs Commissie, die waarlijk niet van progressieve denkbeelden te verdenken is constateert op blz. 236:

De sectie spreekt de hoop uit, dat de regering-gezien de talrijke bij de sectie binnengekomen rededelingen over de aanwezigheid van onvoldoend onderlegde studenten in de geneeskunde-bijzondere zorg aan het voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs zal besteden en daardoor ook voldoende aandacht zal geven niet alleen aan het theoretische, maar ook aan het praktische onderricht in de natuurwetenschappen bij dat Onderwijs. Zij hoopt buitendien, dat er bij het desbetreffende Voorbereidend Hoger Onderwijs naar gestreefd zal worden, vooral in de hogere klassen, de leerlingen op te leiden tot zelfstandige werkers en hen daarvan op het eindexamen ook bewijzen te doen geven.

Een slot opmerking zij nog gemaakt over het gebruik van oude schoolboeken. Op de M.U.L.O.-scholen worden de boeken door de school verschaft terwijl op de Middelbare scholen aan de minder draagkrachtige leerlingen gratis boeken van school verstrekt worden.

Door het geringe geld, dat aan het onderwijs besteed wordt, zijn deze over het algemeen 10 à 15 jaar oud en ons is zelfs dat op de Montessori M.U.L.O. een boek uit 1916 gebruikt wordt. Alleen al door hun ouderdom geven deze boeken een verkeerde voorstelling van zaken, waarvan juist het arbeiderskind het slachtoffer is.

De M.U.L.O. is voor het arbeiderskind de school waar het nog enige algemene ontwikkeling kan opdoen, terwijl het voor de meer gegoede kringen als afleggerij voor volkomen mislukkingen gebruikt wordt. Ook hier zien we dus dat het slechtste onderwijs voor de kinderen der arbeiders is.

Dit hoofdstuk zou onvolledig zijn, wanneer we hier niet het gevaarlijke verschijnsel van de militarisering van ons onderwijs naar voren haalden.

Het houden van excursies naar militaire objecten, het vertonen van films over de marine op ambachtsscholen en M.U.L.O.-scholen, laat zien, dat men door middel van de scholen probeert de Nederlandse studerende jeugd in de oorlogsmachine, zoals deze zich in ons land aan het ontplooiën is, te betrekken.

Maar vooral belangrijk zijn de lezingen, die door hoge officieren op de Nederlandse Middelbare scholen gehouden zijn en waarin o.a. het beroep van officier ter sprake kwam. Waarom is men er zo tuk op juist de studerende jeugd van de Middelbare scholen tot dit beroep te bewegen? In de eerste plaats zijn er veel officieren nodig als je een groot leger wil hebben. In de tweede plaats moeten de officieren, willen ze aan de taak die men van hun eist voldoen, voor hen die de oorlog voor bereiden betrouwbaar zijn. Men meent nu juist uit deze groep, die zoals de cijfers tonen maar zeer weinig kinderen van arbeiders telt, een nieuw, aan de zaak van de oorlogsvoorbereiders afhankelijk kader, te kunnen kwaken.

Dat is de reden dat men de Middelbare scholen gebruikt als rekruteringsbureau voor toekomstig militair kader.

Nederland kent Openbaar, Protestants Christelijk en Katholiek Onderwijs en tenslotte nog het zogenaamde Neutrale Onderwijs (wat aantal betreft te verwaarlozen).

In 1920 vond in Nederland de z.g.n. pacificatie plaats, waarbij het Openbare en Bijzondere Onderwijs financieel gelijkgesteld werden.

Er is echter een verschil, een bijzondere school kan altijd opgericht worden (of het aantal leerlingen er is ja of nee), een openbare niet, zij heeft goedkeuring van de gemeente, de Gedeputeerde Staten of het Rijk.

Het volgende voorval illustreert dit zeer duidelijk:

In Heer (Limburg) was voor de oorlog nog één openbare school naast een 2-tal R.K. bijzondere.

De Openbare School had toen nog ruim 300 leerlingen. De beide R.K.-scholen respectievelijk 300 en 100.

Reeds voor de oorlog nam de raad het besluit tot opheffing der openbare school; gedurende de bezetting werd dit besluit niet uitgevoerd.

Na de bevrijding werd de openbare school omgezet in een R.K.-bijzondere. Een aantal voorstanders der Openbare School kwam in verzet. Een verzoek werd ingediend voor een openbare school; vergezeld van de handtekening

gen van ouders van 160 kinderen. Dit verzoek werd door B.W. ongunstig gepraeadviseerd. B.W. verwezen deze ouders naar de openbare scholen in het nabijgelegen Maastricht (afstand 2 km.). Afstand van school naar huis natuurlijk meer (scholen in de stad, niet aan de rand; ouders in Heer wonen dan ook deels meer dan 4 km. van een der openbare scholen). Raad stemde in met advies B. en W.

"Er is een overeenkomst dus is aan art. 19 voldaan".

Ouders niet tevreden: in beroep bij Ged. Staten van Limburg.

Ook deze wijzen af onder overweging:

"Aangezien nu tussen de gemeenten Maastricht en Heer een regeling bestaat omtrent de toelating van kinderen uit de gemeente Heer tot de openbare lagere scholen van de gemeente Maastricht—op welke scholen voor die kinderen voldoende plaatsruimte aanwezig is—wordt volgens de constante jurisprudentie aan de eis, gesteld in art. 19 1ste lid der wet door de gemeente Heer voldaan!"

Ontleend aan een publicatie van "Volksonderwijs"

Bovendien op het platteland versnippering door de vorming van dwergschooltjes:

Epe had een Openbare U.L.O. school; 83 leerlingen en 3 leerkrachten. Chr. U.L.O. brengt 31 kinderen bijeen; later teruggebracht tot 27. De Chr. U.L.O. school komt er met een leerkracht; misschien kan dit een tweemanschool worden. Openbare U.L.O. school teruggebracht tot 2 leerkrachten. Resultaat: Onderwijs slechter en duurder:

Ontleend aan een publicatie van "Volksonderwijs".

Hoewel wij op tal van instellingen en leerboeken van de Openbare scholen veel aan te merken zijn wij toch van mening dat deze de voorkeur verdienen boven het bijzonder Onderwijs omdat dit:

- a) de uitgesproken bedoeling heeft een zeer sterke politieke beïnvloeding op de leerlingen uit te oefenen en
- b) Daardoor de onjuiste voorlichting in de leerboeken nog veel slechter is.

Van bovenstaande willen wij U een tweetal voorbeelden geven:

HOE SLECHT EN HOE GOED DE MENSEN KUNNEN ZIJN.

Lees dit berichtje uit de krant aandachtig over.

Spanje.

Na de inneming van een dorp, dat door de roden bezet was, troffen de nationalistena in 'n bijna verwoest huis, 'n lid van de rode militie aan die door een granaatscherm aan zijn borst gewond was. Op z'n verzoek 'n priester ontboden, die hem de Heilige Sacramenten der stervende toediende. Nadien verklaarde hij openlijk, dat hij 32 priesters eigenhandig

had vermoord. "Ik Kan de mensen, die ik gedood heb, zelfs niet bij benaderingschatten. Allen hebben echter moedig de dood id de ogen gezien en zijn gestorven onder de kreet: "Leve Christus Koning!" Als een geheel tragische bijzonderheid wordt nog medegedeeld, dat onder de slachtoffers die hij vermoord had, zich de vader en twee broers bevonden van de priester, die hem weer met God verzoende. "Hij heeft mij bediend, en zal zelfs nog voor mij bidden", zo besloot deze rouwmoedige moordenaar. "Ik Aanvaard de dood als zoenoffer voor m'n misdaden. Leve Christus Koning!" Dan zonk hij achterover en gaf de geest. Sluit nu je boek en probeer het bericht nauwkeurig na te vertellen. Je mag er niets bij fantaseren, want dan is het geen historie meer. Je moet ook zorgen dat je niets overslaat. Let goed op het aantal alinea's, en tracht de inhoud er van door een enkel woord samen te watten.

"Je Taalboek" door J. N. F. Bosgrave.

Negende deeltje

Uitgave drukkerij v. h. R. K. Jongensweeshuis te Tilburg.

Blz. 264.

Ondertussen brachten de socialistten, die e heulden met Moskou, het land aan de rand van de afgrond. Zij hadden reeds 154 kamerzetels, de meerderheid in vele steden, waar ze bolsjewistisch huis hielden, terwijl de vakverenigingen een waar schrikbewind uitoefenden door werkstakingen en het bezetten van de fabrieken (1920). Voor de oud-strijders en hun nationalistische idealen hadden ze niets dan verachting over. De liberale regering stond machteloos tegenover de klassenstrijd, overal sloop het bolsjewistisch gevaar rond, alom heerste anarchie. Tegen de grievende vernedering en binnenlandse verwording kwamen de oud-strijders het eerst in verzet. Aanvankelijk wilden zij alleen de propagandisten zijn van de nationale heropleving, zonder organisatie en eigen systeem. Maar reeds in 1920 vormden zich de eerste stormtroepen (fascio's) tegen de socialistische terreur. Twee jaar later was de beweging reeds zo sterk, dat 40.000 "zwarthemden" oprukten naar Rome en de koning de regering overdroeg aan hun leider Mussolini.

LEERBOEK DER ALGEMENE GESCHIEDENIS, DERDE DEEL
AUG. C. J. COMMISSARIS, 1941.

Voor al deze scholen geldt, dat voor het overgrootte deel nog onderwijs- vernieuwing behoeven, iets waar reeds 50 jaar geleden ieder onderwijsman van overtuigd was. Op een enkele uitzondering na zien wij deze niet bij het Openbare noch bij het Prot.-Christ. of R. K. onderwijs.

Het zijn deze drie scholtypen waar het arbeiderskind z'n opvoeding ontvangt, maar de financieel beter gezegenden in onze maatschappij verlangen voor hun eigen kinderen goed onderwijs en we zien hier danook dit gebeuren. Het z.g.n. Neutrale Onderwijs is voor het overgrootte deel een zeer uitgesproken standsschool (speciaal het M.O.), die dan ook van de ouders meer financiële offers vraagt dan zij normaliter zouden moeten geven bij bezoek aan een openbare school. Hier is vaak op vele gebieden de vernieuwing doorgevoerd, doorgevoerd door mensen door mensen die hun hoogste ideaal in goed onderwijs gesteld hadden maar door de maatschappij er toe gedwongen wr werden nogmaals te laten zien dat het Hollandse Onderwijs een klassekarakter draagt.

o-o-o-o-o

In Nederland leven wij in een Constitutionele Monarchie, die de burgers officieel gelijke rechten heet toe te kennen, maar overslaat dat sommige reeds bij hun geboorte zover voorliggen dat ze nooit meer in te halen zijn.

Dit zien we wel heel sterk bij het onderwijs, niet alleen, dat iemand die over voldoende geld beschikt wel zorgen, dat zijn kind wel goed onderwijs krijgt, maar de weg naar middelbaar en hoger onderwijs is grote groepen van onze bevolking ontzegd.

Reeds op de lagere scholen zien wij dit verschijnsel optreden. In de volksbuurten leiden vele scholen niet op tot het toelatingsexamen voor de middelbare scholen. Het is uitsluitend te danken aan het werk van de betreffende onderwijzer of hij bepaalde leerlingen zover bijwerkt, dat zij in staat zijn het toelatingsexamen met goed gevolg af te leggen.

Maar de keuze van de verdere opleiding, is van nog meer factoren afhankelijk. Als een kind van een arbeider verder studeren na het verlaten van de lagere school, dan komt het financiële probleem op de proppen:

- 1) Kost een dergelijke studie geld.
- 2) Zal het in de komende jaren niets in brengen om de kosten van het gezin te dekken.

In tegenstelling tot kinderen uit meer gegode milieu's, wier ouders vaak een universitaire en bijna altijd een middelbare opleiding hebben gehad, geen hulp van de ouders bij het huiswerk en uit financieel oogpunt ook de onmogelijkheid om bijlessech te laten geven.

Wanneer een scholier zitten blijft zal het een aanmerkelijk verschil maken of z'n ouders wel of geen moeite hebben om de studie te bekostigen, een ding dat dus reeds bij de aanvang goed onder ogen gezien zal worden.

Wanneer er een tijd van malaise aanbreekt is altijd de werkende bevolking het ergste en eerste slachtoffer, met onmiddellijk gevolg verwijdering van school en dus ook een factor, die van tevoren berekend wordt; kan ik het wel volhouden?

Wanneer een onderwijzer de ouders raad geeft zal hij ouders van arbeiderskinderen alleen in uitzonderings gevallen aanraden ze verder te laten studeren omdat hij het gevoel heeft, dat dit dan wel een te grote hindernis is dan wel (bij een deel), dat een arbeiderskind niet verder hoeft te studeren.

Al deze factoren resulteren dan ook in het volgende resultaat:

SCHOOLBEVOLKING IN PERCENTAGES.

Sociale milieu	I	II	III	IV
Universiteit	44,1	45,8	6,0	1,0
Gymnasium	49,4	38,9	7,6	2,0
Midd. Meisjes School	42,9	43,8	9,2	1,6
Lyceum	40,4	43,3	10,4	3,1
H.B.S. B. 5j.	21,6	50,8	18,9	7,4
H.B.S. A-B 5j.	20,3	53,7	16,9	7,4
Handelsschool 3 j.	16,5	58,9	12,2	10,7
H.B.S. A. 5 j.	14,3	52,9	22,3	9,1
H.B.S. 3 j.	9,4	40,9	28,6	18,9
Handelsschool 4 j.	7,9	56,2	16,9	16,4
GEHELE BEVOLKING	7,9	20,8	20,1	43,4

Groep I Hogere milieu's
 Groep II Middelbare milieu's
 Groep III Lagere milieu's
 Groep IV Arbeiders (industrie en land), de onderste horizontale kolom geeft weer w welk percentage van de gehele Nederlandse bevolking de diverse groepen uitmaken. Deze gegevens zijn ontleend aan:

het rapport der afdeling Utrecht van het
 Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers, over
 "Sociale Aspecten van de Recruitering der
 Studenten".

dat de zojuist gegeven cijfers niet te wijten zijn aan een gebrek aan intelligentie, bewijst het onderzoek van Dr. Wessels, leraar aan een Dalton H.B.S. in Den Haag, waarbij hij de gegevens gebruikte van alle leerlingen die van 1927/28 t.m. 1948/49 de H.B.S. bevolkten.

Om het milieu te bepalen maakte hij de volgende indeling:

- Groep I Intellectuele en artistieke beroepen.
- Groep II Ambtenaren.
- Groep III Administratieve beroepen.
- Groep IV Leidinggevend in technische beroepen.
- Groep V Officieren.
- Groep VI Handeldrijvende middenstand.
- Groep VII Ambachtslieden (patroons, dus zelfstandige schoenmakers e.d.)
- Groep VIII Arbeiders
- Groep IX Onderofficieren
- Groep X Geen, overleden, onbekend.

De bovenstaande naar het beroep van de vader ingedeelde groepen leverden verschillende prestaties gemeten naar de tijd die zij nodig hadden om het eindexamen te halen, uitgedrukt in percentages van elke groep.

	5 jaar	6 jaar	7 jaar
Groep I	49,2	34,7	12,9
Groep II	52,8	34,4	6,1
Groep III	48,8	33,8	13,7
Groep IV	57,9	34,2	5,3
Groep V	25,-	37,5	37,5
Groep VI	53,-	38,2	8,8
Groep VII	53,3	33,3	6,7
Groep VIII	63,3	22,5	10,2
Groep IX	51,7	28,6	14,3
Groep X	50,-	25,-	20,-
Gemiddelde	51,8		

"We mogen danook de arbeiderskinderen, die de school bezochten zeker de beste van de school noemen!"

DR. WESSELS.

Wanneer na veel opofferingen de studie op de Middelbare scholen doorlopen is komt de keuze wel of niet doorstuderen, een keuze die weer veel op financiële bezwaren afstuit.

De kosten van een jaar studie bedragen tenminste:

A. Bij de ouders inwonend	B. niet bij de ouders inwonend.
Collegegeld, practica f 400,-	f 400,-
Kamerverhuur	f 400,-
Maaltijden f 600,-	f 600,-
Boeken, kleren, f	
culturele ontwikkeling f 500,-	f 500,-
f 1500,-	f 1000,-

Dus een volledige studie van 6 jaar (met promotie) kost ongeveer f12.000,-, dat is het gemiddelde loon van een arbeider gedurende 5 jaar!

De collegelieden, die f335,- bedragen moeten in een keer betaald worden, een welhaast ondragelijke uitgave voor een arbeidersgezin.

De mogelijkheden om toch aan de kost te komen liggen dus in een beurs, een renteloos voorschot (waarvan hij nooit weet of hij deze kan terug betalen) of in een gewone lening.

In Nederland heeft 3% van de studenten een beurs van gemiddeld f810,- En 14% een renteloos voorschot van gemiddeld f700,-

Het beursstelsel is dus en totaal onvoldoende en bovendien zijn de bedragen nog veel te laag ook. De enige oplossing is dan ook het instituut van werkstudent, waarnaar ook velen uit middelbare milieus grijpen. In Amsterdam zijn dan ook 21% werkstudenten. Welke moeilijkheid dit met zich meebrengt, vertelt ons Prof. Heringa:

Vele studenten zie en spreek ik, die met te geringe middelen studeerend, studie en gezondheid verspelen bij hun poging de te ver uit-

eenliggende einden aan elkaar te knopen."

De mogelijkheid om de studie af te sluiten met een promotie is natuurlijk bijvoorbeeld al uitgesloten, alleen het bidden van een proefschrift bedraagt de luttele som van f2.000,-

We hebben hier nog buiten beschouwing gelaten welke geestelijke spanningen het bij de student verwekt om jarenlang op de toch al te schaarse beurs van zijn ouders te moeten teren.

Het resultaat van dit alles is dat van een groep van de bevolking die 43% van ons volk uitmaakt niet meer dan 1% van het universitaire kader levert en dat uit een groep die 8% van onze bevolking uitmaakt 44,1% van het universitaire kader geleverd wordt.

WAAROM GEEN DEMOCRATISERING?

HOOFTSTUK IV.

Zij die een universitaire studie doorlopen hebben vormen het universitaire kader van onze maatschappij d.w.z. de leiders van de industrie, van de banken en trusts, zij bezetten de leidendste posten in het staatsapparaat, bij de radio, bij de pers, kortom zij hebben de macht in handen. Deze mensen vormen in totaal 7,9% van onze bevolking, hun kinderen echter vormen 44,1% der studenten.

En nu wordt het verband duidelijker. Want onder deze 7,9% zitten degenen, die naar een nieuwe oorlog drijven, zitten degenen die belang hebben bij de instandhouding van deze maatschappij en dus tot het opvoeden in de geest van reactie, van fascisme, van minachting voor de arbeidersbeweging, van kapitalistische uitbuiting, van vijandschap tegen de Vrede. Zij zijn het die de inhoud van de schoolboeken voorschrijven en zij zijn het waar dus uiteindelijk de strijd tegen gaat bij de verbetering van hun inhoud, die zeker niet door nalatigheid hun inhoud verkregen.

Maar hier uit is ook een tweede feit te concluderen:

Om een staatsapparaat, om een maatschappij te besturen en te beheersen zijn betrouwbare mensen nodig, mensen, die zelf weer belang hebben bij dit stelsel. Het kleine percentage studenten uit arbeidersmilieus is dan ook niet een schoonheidsfout van het ogenblik maar een welbewuste sabotage ter handhaving van de belangen van enkelen, tot schade van het Nederlandse volk. Het is daarom, dat de strijd voor beter onderwijs, de strijd voor democratisering van het onderwijs de strijd is voor Vrede en een Gelukkige Toekomst.

6.536.3
25. 22

DIENSTGEHEIM

Verbinding: No.12

16 Juni 1950.

Doss.18/84

Onderwerp: Verspreiding pamfletten

17 JUNI 1950
ACC 89491

h. Raamst. x

Hierbij doe ik U toekomen twee pamfletten, welke zijn verspreid door Pierre SCHWARTZ, geboren te Amsterdam 5 Juni 1929, van beroep kantoorbediende en wonende Lenteweg 4 te 's-Gravenhage.

Het verspreiden vond plaats op 9 en 12 Juni 1950, respectievelijk aan de H.B.S. Raamstraat en Beeklaan te 's-Gravenhage op een tijdstip dat aldaar een lezing werd gehouden door een officier van de Legervoorlichtingsdienst.
(einde)

OP KAART
AERI 48
D.A.I. 4/1/50
RAB 25

J E U G D W I L V R E D E ! !

GEEN LEZINGEN DOOR BEROEPSOFFICIEREN OP SCHOOL!

Beeldman
De directeur van de ~~Statin~~-H.B.S. heeft (zich beroepend op B. en W. van Den Haag) toestemming verleend tot het houden van een lezing over het leger en het beroeps-officiërschap door kolonel G.J.M.C. van Nijnatten op ~~Vrijdag 9 Juni~~ om 4 uur 15 in de school. Zulk een lezing, waartoe ouders en leerlingen der beide hoogste klassen zijn uitgenodigd, hoort echter op school niet thuis!!

Nederland heeft g e e n behoefte aan meer beroeps-officiëren. (Reeds wordt terecht spottend opgemerkt, dat er in Nederland "op elke gewone soldaat twee hogere officieren zijn")

Bovendien: Nederland heeft geen behoefte aan een leger dat, zoals de Amerikaanse senator Clarence Cannon op 18 April 1949 openlijk verklaarde, het "vijandelijk gebied" moet bezetten, waarbij dan (volgens dezelfde Cannon) Amerikaanse vliegtuigen wel de bommen zullen gooien doch Nederlandse en andere jongens het landleger zullen vormen, dat in de U verstrekte brochure "Cadet bij de KMA" zo warm aanbevolen wordt!

Nederland heeft daarentegen wel behoefte aan verbetering van het onderwijs aan de jeugd, kleinere klassen op school, meer scholen, opheffing van de werkloosheid door uitbreiding van werkgelegenheid, die de opbouw van ons land ten goede komt. Als er dan toch lezingen gehouden worden waarom dan niet over andere beroepen bv dat van dokter verpleegster onderwijzer e.d.

Lezingen die in dienst staan van de voorbereiding tot een derde wereldoorlog hebben wij niet nodig.

Verzet U daarom met kracht tegen "voorlichting over de krijgsmacht" op onze scholen. Deze "voorlichting" is in feite oorlogspropaganda, waarmee men wil trachten U mee te krijgen in een stemming van oorlogshysterie en U wildoën geloven, dat het beroeps-officiërschap thans iets bijzonder heilzaam is voor U en Uw gezin. Laat men het oorlogsbudget verlichten en de uitgaven voor onderwijs verhogen!

VERZET U MET KRACHT TEGEN OORLOGSPROPAGANDA !!

Uitgegeven door de leden van de

organisatie van Progressieve Studerende Jeugd
afd. Den Haag

Aan de Ouders en Leerlingen van
de Stevin-H.B.S. aan de Raamstraat,
Den Haag.

9 Juni 1950.

J E U G D W I L V R E D E N I

GEEN LEZINGEN DOOR BEROEPSOFFICIEREN OP SCHOOL!

De directeur van de Stevin-H.B.S. heeft (zich beroepend op B. en W. van Den Haag) toestemming verleend tot het houden van een lezing over het leger en het beroeps-officierschap door kolonel G.J.M.C. van Nijnatten op Vrijdag 9 Juni om 4 uur 15 in de school. Zulk een lezing, waartoe ouders en leerlingen der beide hoogste klassen zijn uitgenodigd, hoort echter op school niet thuis!!

Nederland heeft geen behoefte aan meer beroeps-officieren. (Reeds wordt terecht spottend opgemerkt, dat er in Nederland op elke gewone soldaat twee hogere officieren zijn.)

Bovendien: Nederland heeft geen behoefte aan een leger dat, zoals de Amerikaanse senator Clarence Cannon op 18 April 1949 openlijk verklaarde, het "vijandelijk gebied" moet bezetten, waarbij dan (volgens dezelfde Cannon) Amerikaanse vliegers wel de bommen zullen gooien doch Nederlandse en andere jongens het landleger zullen vormen, dat in de U verstrekte brochure "Cadet bij de KMA" zo warm aanbevolen wordt.

Nederland heeft daarentegen wel behoefte aan verbetering van het onderwijs aan de jeugd, kleinere klassen op school, meer scholen, opheffing van de werkloosheid door uitbreiding van werkgelegenheden, die de opbouw van ons land ten goede komt. Als er dan toch lezingen gehouden worden waarom dan niet over andere beroepen bv dat van dokter verpleegster onderwijzer e.d.

Lezingen die in dienst staan van de voorbereiding tot een derde wereldoorlog hebben wij niet nodig.

Verzet U daarom met kracht tegen "voorlichting over de krijgsmacht" op onze scholen. Deze "voorlichting" is in feite oorlogspropaganda, waarmee men wil trachten U mee te krijgen in een stemming van oorlogshysterie en U wilden geloven, dat het beroeps-officierschap thans iets bijzonder heilzaam is voor U en Uw gezin. Laat men het oorlogsbudget verlichten en de uitgaven voor onderwijs verhogen!

VERZET U MET KRACHT TEGEN OORLOGSPROPAGANDA !!

Uitgegeven door de leden van de

organisatie van Progressieve Studerende Jeugd

afd. Den Haag

Co 02345 6.586.3 6.586.3

05, 18 18.26

29 Maart 1950.

S.T.

No. Gsh./Gr.V.D. 374/50.

Bijl.: een.

Onderwerp: Actie Comité Onderwijs-Vrede.

OP KAART
ACD/46
DAI: SK/D
PAR: W

31 MRT 1950
ACD/02055

02345

Onder verwijzing naar mijn brief Gsh./Gr.V.D. 374/50, d.d. 21 Maart 1950 met twee bijlagen, onderwerp als in margine, moge ik U bijgaand doen toekomen een uittreksel uit een rapport, opgemaakt door Z, betreffende de personalia van de personen bedoeld in de U bij opgemelde brief toezonden bijlagen.

S.T.

2.5

: Hoofd Sectie G 2 B van de Gen. Staf.

B.V.D.

18.

W

No. 114.

Datum van het bericht: 16 Maart 1950
 Van wie is het bericht afkomstig:
 Met welke instanties wordt samen- P.I.D.
 gewerkt:

BERICHT.

In aansluiting op mijn rapport no. 108 d.d. 14 Maart 1950, doe ik U hierbij toekomen de namen van de beide andere leerlingen:
 Geertruida JORNA, geboren te Amsterdam op 1 Maart 1934, dochter van Albertus JORNA, geboren te Amsterdam op 13 Januari 1907, van beroep kapitein kleine handelsvloot, en Antje BOERSMA, geboren te Harlingen op 2 Juni 1909, allen wonende te Rotterdam, 1e Jerichostraat 34b.

Hendri Willis GROENENDIJK, geboren te Alphen aan de Rijn op 30 April 1932, dochter van Simon Groenendijk, geboren te Raerwijk op 25 Januari 1905 van beroep bouwvakarbeider, lid van de Gemeenteraad van Rotterdam der C.P.N. en Grietje DOLEMAN, geboren te Oudewater op 18 December 1902, allen wonende te Rotterdam, Lischbloemstraat 21b.

Als leraar aan de Libanon H.B.S. is verbonden J. HOOCCARSPER.

Typ: 18.
 Coll. 18

Over betrokkene bestonden gegevens, waarvan
de stukken vernietigd zijn door ACD/WV

op: _____

Proces-verbaal nr.: _____

Het stuk waarin betrokkene genoemd werd, was
afkomstig van: _____

d.d.: _____ ref.nr.: _____

ACD nr.: _____

Korte inhoud van het stuk luidde volgens ACD/Ag.:

De hieronder van de kartotheek overgenomen
mutatie luidde:

Dat.: _____

(_____ / _____)

ACD/P., _____ (datum)

Uitsluitend voor kartotheekkaarten met ACD-sluiting.

(acd/p 10761)
St.314 (2000,11-7-61)

Uw schrijven: No. 65853 d.d. 13-7-'49.

Onderwerp: OPSJ-actie op Montessori-Ulo-school.

OP KAART
A. D. / 4 B
DATE: 31/4/50
PAR: A. B. C.

6-520-1
6-536-3

30/3
WLD
RZ

6.536.3
6.523.1
30 MRT 1950
ACD 02009

VERTROUWELIJK.

In antwoord op bovenaangehaald schrijven kan het volgende worden bericht:

De door U bedoelde en in het OPSJ-orgaan meermalen genoemde Montessori-ULO-school te Amsterdam is gevestigd in de Nieuwe Looiersstraat.

Aan het hoofd dezer school staat:

X | Wilhelmina Cornelia Petronella DOL, geboren te Amsterdam, 22 Januari 1899, ongehuwd, wonende Oosterpark 18 boven te Amsterdam.

Omtrent haar politieke oriëntering kan worden gezegd, dat zij vrij links georiënteerd is en niet tevreden is met de bestaande toestanden. Zij is een idealiste met zeer progressieve ideeën, niet alleen op politiek gebied.

Toch gelooft men niet, dat zij communiste is, daarvoor is zij een veel te "vrije vrouw", die zich niet laat rijgen in een communistisch keurslijf als de CPN is met haar strenge partij-discipline.

Bovendien moet men niet uit het oog verliezen, dat het Montessori-Onderwijs uiteraard progressief is, ~~dat~~ qua onderwijs, zodat dit bij progressieve elementen het meest bewondering vindt.

Het feit, dat Mej. Dol in November 1949 haar adhaesie bevestigde met het Congres Onderwijs-Vrede, dat op initiatief van de OPSJ werd gehouden, moet niet bepaald gezien worden als voortgekomen uit politieke overwegingen, doch men moet dit ruimer zien. Zij is nu eenmaal ontevreden over de toestand bij het huidige onderwijs en juicht iedere beweging toe, die voorgeeft hierin verbetering te zullen brengen.

Voorts zijn als vaste leraren (leraressen) aan deze school verbonden:

withr.
vvr
2 D 9933.

X |

| Jan Gerrit Enno van GELDER, geboren te Gouda, 22 Februari 1893, wonende Hunzestraat 45-III links.

Deze van Gelder is genoegzaam bij U bekend. Men kan er van op aan, dat de OPSJ in hem een gewillige medewerker vindt. Van Gelder werd gekwalificeerd als een zeer slechte onderwijzer.

| Suzanna Christina Hendrika van der HOEVE, geboren te Mijdrecht, 2 December 1906, ongehuwd, wonende Jan Luykenstraat 8 boven te Amsterdam.

| Willem Floris van SLIJPE, geboren te Schoonhoven, 11 Februari 1917, gehuwd met G. Nooitgedagt, wonende Kinderdijkstraat 2-I te Amsterdam.

- / Margaretha Johanna SMITS, geboren te Amsterdam, 19 Februari 1915, ongehuwd, wonende Grote Bickerstraat 22 boven te Amsterdam.
 X Jannetje Hendrika STROOBACH, geboren te Amsterdam, 24 October 1917, ongehuwd, wonende Argonautenstraat 59-II te Amsterdam.
 / Emma Maria VERDEL, geboren te Haarlem, 6 November 1904, ~~gehuwd met J.J. Woltersdorff~~, wonende Geleenstraat 11-II te Amsterdam.
 Voorts de tijdelijke leerkrachten:
 / Richard BIERMAN, geboren te Amsterdam, 21 Juni 1923, gehuwd, wonende Erik de Roodestraat 5 huis te Amsterdam.
 X Johanna Theodora de MIK, geboren te Sassenheim, 8 December 1896, gehuwd met J.v. Kampen, wonende Herculesstraat 7 A-I te Amsterdam.
 / Mecheline Henriette Maria RIBBERINK, geboren te Amersfoort, 27 Mei 1921, gehuwd met A.M. Meuwese, wonende Hoogeweg 104 huis te Amsterdam.
 / E. DIEMEER (personalia onbekend), wonende Stammerdijk te Weesp.

Bovengenoemde leerkrachten t.w. vanaf van der Hoeve tot en met Diemeer komen niet voor in onze administratie, met uitzondering van Mej. Strobach, die in Januari '47 geabonneerd was op de "Vrije Katheder". Toch wordt van hen allen gezegd, dat zij politiek betrouwbaar zijn en zeker niet communistisch georiënteerd zijn.

Uit het vorenstaande kan dus worden geconcludeerd, dat zowel het hoofd dezer school als de leraar van Gelder de OPSJ gelegenheid zullen geven, geven, ofgegeven hebben nu en dan eens iets te organiseren.

Op deze school worden geregeld bijeenkomsten, avondjes, gehouden door leraren en leerlingen. Dit geschiedt in het kader van (in de geest van) het Montessori Onderwijs. Volgens deskundigen werkt dit bijzonder goed. De sfeer op deze school wordt veel geprezen.

Bezien we bovendien de leerlingenlijst, dan blijkt, aan de hand van onze administratie, een groot percentage, pl.m. 12%, afkomstig te zijn uit gezinnen, waarvan bekend is, dat ofwel vader, ofwel moeder of beiden, communist(en) e.q. communistisch georiënteerd is (zijn), terwijl enkele leerlingen bekend staan als lid van de OPSJ of het ANJV.

Dit percentage zal waarschijnlijk in werkelijkheid nog wel hoger liggen.

Hierna volgt een opsomming van bedoelde leerlingen (dus leerlingen, die ofwel zelf in onze administratie voorkomen, ofwel afkomstig zijn uit, behoren tot gezinnen, waarvan vader of moeder of beiden in onze administratie voorkomen en ook bij U bekend zijn):

- o.k. / Irma BALKÉ, geboren 10 September 1933, dochter van Pieter
 X BALKÉ, geboren 25 Juni 1904.
 o.k. / Marie van den BERG, geboren 4 Februari 1936, dochter van
 X Mattheus Casper van den BERG, geboren 28 November 1909 en van
 X Maria de VRIES, geboren 22 Januari 1911.
 o.k. / Hans Regien BOERS geboren 30 Juli 1934 en Onno Willy BOERS,
 X geboren 31-Januari 1936, zonen van Willy Herman Friederich

- o.k. / BOERS, geboren 13 October 1905.
- o.k. / Josephine Johanna Hendrika de BOOIJ, geboren 14 Juli 1936,
X dochter van Izaak Anthonius de BOOIJ, geboren 22 Maart 1907.
- o.k. / Jan Coert BRONS, geboren 4 November 1934, zoon van Coert Hen-
X drik BRONS, geboren 19 April 1911.
- o.k. / Dirk Gerrit GORTZAK, geboren 9 September 1934, zoon van Dirk
X Gerrit GORTZAK, geboren 28 November 1903.
- o.k. / Elsje Dorothea HAAS, geboren 18 Juli 1936, dochter van Johan
X Adam HAAS, geboren 15 Mei 1905.
- o.k. / Bob HAMERLING, geboren 30 Januari 1935, zoon van Daniel
X HAMERLING, geboren 23 Juli 1907.
- o.k. / Bob van HERWIJNEN, geboren 19 Juli 1933, en Hans van HERWIJNEN,
geboren 20 Augustus 1934, zonen van Johannes Bernardus van
X HERWIJNEN, geboren 21 Augustus 1898 en van Johanna Theodora
de ZEEUW, geboren 6 Juni 1901.
- o.k. / Elise van de HEUVEL, geboren 21 Juni 1933 (bij U bekend).
X Franciscus Johannes KOENS, geboren 9 November 1932 (bij U
bekend).
- o.k. / Hendrik Cornelis KNOOP, geboren 23 Januari 1934, zoon van
X Cornelis KNOOP, geboren 27 September 1907.
- o.k. / Helena Cornelia KOLTHEK, geboren 12 Februari 1934, dochter
X van Helena Cornelia POSTMA, geboren 27 September 1905 e/v
Kolthek.
- o.k. / Johannes Wilhelmus KOOPMAN, geboren 10 September 1935, zoon
X van Johannes Wilhelmus KOOPMAN, geboren 19 Juli 1908.
- o.k. / Theodorus KROESE, geboren 29 Juli 1934, zoon van Marinus
X Theodorus KROESE, geboren 28 Februari 1910.
- o.k. / Olga LANKAMP, geboren 14 November 1932, dochter van Dirk
X LANKAMP, geboren 27 Februari 1895.
- o.k. / Antoon Johannes Rutger ter LINDEN, geboren 10 Juli 1935,
X zoon van Breunis ter Linden, geboren 11 September 1899.
- o.k. / Cornelia MOSSEL, geboren 2 Februari 1934, dochter van Juda
X MOSSEL, geboren 23 April 1901.
- o.k. / Dorothea MIJKSENAAR, geboren 23 Mei 1932, dochter van Pieter
X Jan MIJKSENAAR, geboren 24 October 1901.
- o.k. / Johan Theodorus OLDEKOTTER, geboren 8 Maart 1935, zoon van
X Meindert Marinus OLDEKOTTER, geboren 11 Januari 1910.
- o.k. / Jacoba OUDSHOORN, geboren 27 Mei 1936, dochter van Arie
X OUDSHOORN, geboren 3 Februari 1909.
- o.k. / Greta PELGROM, geboren 18 Juli 1933 ;
X Jan PELGROM, 18 September 1934;
- o.k. / Pieter PELGROM, geboren 2 December 1935; kinderen van Marinus
X Paulus Pelgrom, geboren 4 December 1902.
- o.k. / Truus PLUYM, geboren 25 September 1934, dochter van Roeland
X Steven Hendrik PLUYM, geboren 17 Juli 1908.
- o.k. / Henriette SLUYTER, geboren 9 Maart 1934, dochter van Gerardus
X Hermanus Johannes SLUYTER, geboren 16 September 1901.
- o.k. / Robert SPIGT, geboren 28 Mei 1934, zoon van de op 17.4.'48
X overleden Johan Christiaan Gerardus SPIGT, geboren 28 Augus-
tus 1908 en van Johanna van den BOS, geboren 21 April 1896.
- o.k. / Johanna STOKVIS, geboren 15 December 1935, dochter van Hendrik
X STOKVIS, geboren 8 Mei 1911.
- o.k. / Wilhelmina Maria van der WAL, geboren 17 Februari 1933, doch-
X ter van Dirk van der WAL, geboren 6 November 1911 en van Wil-
helmina Maria SLAGT, geboren 2 Juni 1912.
- o.k. / Sonja Marjolein WATERMAN, geboren 9 Maart 1936, dochter van
X Jan WATERMAN, geboren 27 Juli 1911.
X Theresia WENSING, geboren 6 September 1932 (bij U bekend),
X dochter van Lucas WENSING, geboren 13 Juli 1898 en van Eva
X Jacoba Christina BECK, geboren 13 Juni 1898.

o.k. ~~X~~ Bob WIEGMAN, geboren 29 September 1932, zoon van Pieter WIEGMAN, geboren 7 October 1903 en van Martha WOLTERS, geboren 9 December 1905; ~~X~~ Els WIEGMAN, geboren 20 November 1934, dochter van dezelfde ouders.

o.k. ~~X~~ Berend WIERSEMA, geboren 25 Juni 1933, bij U bekend.

o.k. ~~X~~ Jan Wilhelmus WILDSCHUT, geboren 15 October 1935, zoon van Jan Wilhelmus WILDSCHUT, geboren 21 Juli 1907 en van Hendrika de GRAAFF, geboren 3 October 1907.

o.k. ~~X~~ Nico BELMON, geboren 1 November 1936, zoon van Klaas Eugene BELMON, geboren 20 Februari 1908. Einde.

to. 131

N. 3.

S.T.

No. Geh/Gr.V.D. 374/50.

Bijlagen: twee.

Onderwerp: Actie "Comitè Onderwijs-Vrede"

6.586.3
05.26
21 Maart 1950.
6.586.3
01.122.7

OP KAART
ACD/46
DAT: 27/5/50
PAR: 10.

23 MRT 1950.

10/02345

Te Uwer informatie moge ik U
hierbij doen toekomen een uittreksel
uit een rapport opgemaakt door Z,
benevens een foto-copie van een exem-
plaar der in Rotterdam verspreide
pamfletten, naar de inhoud waarvan
ik U korthedshalve moge verwijzen.

S.T.

S.T.

AAN: B.V.D. /

Hoofd Sectie G 2 B.

Typ: 10.

Coll.: 10

No. 108.

Datum van bericht: 14 Maart 1950.

Rapporteur:

Van wie is het bericht afkomstig: rapporteur.

Welke instanties wordt samengewerkt: geen.

BERICHT:

Bijgaand moge ik U doen toekomen één der pamfletten, welke op Zaterdag 11 Maart 1950 zijn verspreid bij de Libanon H.B.S. te Rotterdam. Deze pamfletten afkomstig van het Comité Onderwijs-Vrede, Secretariaat Vrolijkstraat 313 II te Amsterdam, werden verspreid door drie vrouwelijke leerlingen van die H.B.S. Een dezer leerlingen is genaamd: *o.k.* - Hendrika LOS, geboren te Rotterdam op 15 September 1933, dochter van Jacobus Pieter L O S, geboren te Rotterdam op 14 Januari 1908, van beroep havenarbeider en Neeltje K L O E K, geboren te Rotterdam op 7 April 1911, allen wonende te Rotterdam, Schutterstraat 28a. Van de beide andere leerlingen zijn de namen niet bekend. Getracht zal worden deze namen alsnog te verkrijgen, waarna zij zullen worden doorgegeven.

Soortgelijke pamfletten zouden op 11 Maart 1950 ook verspreid zijn bij de M.T.S. aan de G.J. de Jonghweg 4 te Rotterdam, door drie onbekend gebleven zijnde manspersonen.

Coll: *8*

We moeten weten hoeveel punten ieder werkend lid behaald heeft in het verloop van het gehele 5-maandenplan en bovendien in elke maand. Do handigste manier is dan om een staaf van elke maand te maken, waarin je verticaal invult de namen van de leden en horizontaal aan de bovenkant van het papier de verschillende dingen waar we voor werken. Verdeel dan de hele zaak in hokjes en vul die aldoor in als er resultaten binnenvallen komen. In de tweede plaats maak je een staaf voor de gehele actie. Verticaal weer de namen van de leden, horizontaal die van de maanden, hieruit kun je dan op elk gewenst moment opmaken hoeveel punten elk lid gemaakt heeft in een bepaalde maand en hoeveel hij totaal heeft. Deze beide resultaten moeten naar het secretariaat opgestuurd worden.

0/1341

Onderwijs-Vrede.

Enige afdelingen rekenden reeds een aantal exemplaren af, maar we zullen alle hons aan dek moeten gooien om in zo snel mogelijk tempo zoveel mogelijk van deze zeer belangrijke brochure aan een ieder die hier naar interesse voor heeft te verkopen. In verband met het grote belang die de verkoop van deze brochure heeft wordt aan een ieder die deze brochure verkoopt 2 PUNTEN toegerekend!!!!

Puntenverzamelaars en registrateurs van het 5-maandenplan dank hi. dus aan. Neem bij elke uiting, bij elke colportagetocht op al je avonden deze brochure mee en verkoop hem in massa onlaag!!!!

~~De Geldactie~~
\$- De Geldactie f

We kunnen over de geldactie nog niets bekend maken daar deze noch te kort loopt om er al resultaten van te mogen verwachten. De onkosten voor de tentoonstelling beginnen reeds grotere vormen aan te nemen en wanneer er op het punt van voorbereiding voor deze tentoonstelling geen vertraging wil komen, dan zullen we in zeer snel tempo over geld moeten kunnen beschikken, dus geld op tafel. In verband met voorstellen die er uit de afdelingen zijn gekomen is er besloten, dat ook voor het geldophalen een aantal punten zal worden toegerekend, die in de telling voor het 5-maandenplan zullen meetellen. Voor elke opgehaalde Fl. 0,25 1 PUNT!!!

EE U:
DES TENTOONSTELLING!!!

~~Al het materiaal waar de afdelingen over beschikken of dat wij met de spoed en-kracht kunnen verzamelen op te zenden naar:~~

J. Henrar
Schouwstraat 12
Nieuwendam.

Wat er allemaal gevraagd wordt!!!!

In de eerste plaats dus inhoud van de gebruikte boeken, wanneer die niet in orde is, daarbij vermelding van letterlijke tekst, in welk jaar gedrukt, vorder schrijver, bladzij en titel van dat betreffende boek. Ook te controleren de op veel scholen gebruikte dictaten van leraren. Mededeling over gebruik van verouderde boeken met bericht over eventuele staat van ontbinding waarin zij verkeren. Mededeling over mondelinge uitspraak van leraar, liefst met schriftelijke getuigenverklaringen van enige leerlingen ter controle. Ondemocratisch optreden op de scholen o.a. in verband met de schoolverenigingen. Gevoerde actie op de scholen in welk verband dan ook en in welk jaar dan ook (bezettingstijd) liefst met vermelding van het resultaat. Denk er om dit zijn zaken die we haast hebben en onze algehele aandacht moeten hebben en waarbij het nodig is je goed de algehele situatie te

realiseren, vaak zijn sommige toestanden al zover gaand ingeburgerd dat de menschen er niet eens meer opletten.

Havenarbeiders!!!!!!!!!!

DE actie voor de havenarbeiders gaat binnenkort een belangrijk hoogtepunt tegemoet en wij zullen overal waar dat mogelijk is en op zo uitgebreid mogelijke manier deze actie moeten ondersteunen er mag voor deze zaak ons geen moeite teveel zijn.

STEUN DE HAVENARBEIDERS!!!!

De berichten over de stand van de actie in de afdelingen moeten voor de volgende VUURPIJL uiterlijk binnen zijn op:

Maandag 21 Maart bij het secretariaat.

B 78800

IIIId/c 3

UITGEBRUKT

Zie CO 74022

Anti-militairistische
propaganda.

VERTROUWELIJK.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 18.11.1949, no I-1538/49 moge ik U het volgende berichten.

Omstreeks 11 November 1949 hing op het aanplakbord in de vestibule van het Montessori-Lyceum aan de Utrechtseweg 2 te de Bilt, een courantenknipsel. Hierin werd afbrekende critiek uitgeoefend op de voorstellen der ronde-tafel conferentie te 's-Gravenhage, vooral met betrekking tot het gedane voorstel of genomen besluit om de soldij der T.N.I.-troepen ten laste te doen komen van de Staat der Nederlanden. Ook het optreden der Nederlandse troepen in Indonesië werd becritiseerd.

Op een wekelijkse schoolvergadering van docenten en leerlingen, die onder leiding staat van Drs. H.J. Jordan, rector van het Lyceum, werd door een der leerlingen gevraagd of het juist was, dat op de school anti-militairistische propaganda werd gevoerd, doelende op genoemd krantenknipsel. Drs. Jordan, die beweerde hiervan niets te weten, gaf onmiddellijk opdracht het knipsel te verwijderen en bepaalde, dat voortaan alle bekendmakingen en mededelingen aan hem ter inzage moesten worden verstrekt, en alleen met zijn goedkeuring mochten worden opgehangen.

Het is niet bekend geworden wie het bewuste knipsel heeft opgehangen, terwijl ook niet is gebleken, dat het bestuur van genoemd Lyceum in bovenbedoelde aangelegenheid was betrokken.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

Aan de Heer Hoofd Sectie G2 B
Hoofdkwartier van de Generale Staf
Prinses Julianakazerne
te
's-GRAVENHAGE.

Betreft: Anti-militairistische propaganda.

Antwoord op verzoek No 74022, d.d. 9
December 1949, doorgegeven door I.D. Zeist.

6.23
05 1/2 - 6.523.4

6.523.4
VERTROUWELIJK. 6.23 - 05.4

27 JAN. 1950

ACD/70000

Met betrekking tot de mededeling dat omstreeks 11 November 1949 in het Montessori-Lyceum te De Bilt aanplakbiljetten zouden zijn opgehangen met een anti-militairistische strekking, kan, na gedaan onderzoek, dezerzijds het volgende worden gerapporteerd:

Op het aanplakbord, aanwezig in de vestibule van het gebouw Utrechtsaweg No 2 te De Bilt, waarin genoemd Lyceum gevestigd is en waarop algemene bekendmakingen plegen te worden opgehangen, heeft blijkbaar omstreeks 11 November 1949 een krantenknipsel gehangen. In dit krantenknipsel werd afbrekende kritiek uitgeoefend op de voorstellen en debatten der ronde-tafel conferentie te 's-Gravenhage en wel bepaaldelijk met betrekking tot het gedane voorstel of genomen besluit om de soldij der "F.N.I." ten laste te doen komen van de Staat der Nederlanden. Ook werd het militaire optreden der Nederlandse troepen in Indonesië becritiseerd.

Op een der wekelijkse schoolvergaderingen van docenten en leerlingen, gehouden onder leiding van Drs. Herman Julius Jordan, geboren 22-7-'13, rector van genoemd Lyceum en het leerlingen bestuur, werd door een der leerlingen de vraag gesteld of het juist was dat er op school propaganda werd gemaakt voor het anti-militairisme, hiermede doelende op het krantenknipsel boven bedoeld. Drs. Jordan, die volgens zijn zeggen niet op de hoogte was van de betreffende mededeling of propaganda op het aanplakbord, gaf onverwijld opdracht deze daarvan te verwijderen. Hij bepaalde verder, dat in de toekomst alle bekendmakingen en mededelingen, alvorens deze te bestemder plaatse ter algemene kennisgeving zouden worden opgehangen, aan hem ter inzage zouden worden verstrekt en niet dan met zijn goedkeuring aldaar mochten worden opgehangen.

Hiertegen werden geen bezwaren naar voren gebracht. Door wie bedoeld krantenknipsel werd opgehangen is, ook ter vergadering boven bedoeld, niet gebleken.

Uit niets is gebleken dat het Bestuur van genoemd Lyceum in boven bedoelde aangelegenheid is gemoeid geworden. "Einde."

De Bilt, 26 Januari 1950.

VERKLARING

„Ternidden van dit wonderlijke, beangstigende tijdsbestek heeft een groep jonge mensen ons hier bijeen geroepen, om te overleggen of we met de krachten van het onderwijs, met onze boeken, met onze woorden en met onze gedachten iets vermogen tegenover de kanonnen en de vliegtuigen. Aan de ene kant de ontzettende machten van de vernietiging, de onafzienbare legers. Aan de andere kant de liefdevolle zorg voor het opgroeiende geslacht; het dagelijks herhaalde prachtige opvoedingswerk dat in al onze scholen de toekomst voorbereidt. Allen hebben we met vreugde aan deze oproep gehoor gegeven. Want inderdaad het is nu dat we ons bezinnen moeten, niet wanneer de oorlog voor de deur staat — dan is het te laat. Het gaat om onze kinderen, om het volgende geslacht, om de toekomst der mensheid.”

Met deze woorden leidde prof. Minnaart, Hoogleraar te Utrecht, het Congres Onderwijs-Vrede in, dat op 12 en 13 November j.l. te Amsterdam werd gehouden. Het was een roep om bezinning en besef van verantwoordelijkheid. Een ernstige aansporing voor ons — studenten en scholieren, professoren, leraren en onderwijzers — ons bewust te zijn van de positie, die ons onderwijs in het maatschappelijk leven inneemt. Evenzeer echter, waren alle congressisten van mening, dat het vraagstuk van oorlog en vrede voor het onderwijs er een is van zijn of niet zijn. De intensiteit van de huidige oorlogvoering, het gebruik van steeds verschrikkelijker wapenen, laat het onderwijs niet onaangetaast. Integendeel, het is voor ons onderwijs, waaraan wij allen dagelijks onze beste krachten wijden of waar wij kennis vergaren en ons inzicht verdiepen voor onze komende taak in de maatschappij, een bedreiging. Daarom is de zaak van de vrede speciaal ook een zaak van het onderwijs. Op grond van onze verantwoordelijkheid als onderwijs-mensen kunnen wij ons niet isoleren van de gebeurtenissen, die zich om ons heen voltrekken.

Met verontrusting hebben wij allen dan ook kennis genomen van de stijging van de internationale spanningen en de zich ontplooiende bewapeningswedloop die deze spanningen voedt en tot vernietigende ontlading dreigt te brengen. Wij achten het onze plicht — gedragen door de mening van ons Congres — nogmaals tegen deze noodlottige ontwikkelingsgang te waarschuwen. Het is, zoals een hoogleraar het op ons Congres uitdrukte: „Veiligheid is niet te bereiken door een bewapeningswedloop, maar door het treffen van internationale overeenkomsten”. Wij kunnen van dit standpunt uitgaande volkomen begrijpen, dat velen in den lande zich afvragen of medewerking aan deze bewapeningswedloop gerechtvaardigd is of niet. Deze zo blij uitstek principiële vraag dringt zich vooral op nu binnenkort Amerikaanse wapens naar Nederland verscheept zullen worden. Velen hebben voor zichzelf reeds het antwoord op deze vraag gegeven en besloten niet aan deze bewapening mede te werken. Havenarbeiders te Rotterdam, Amsterdam en Zaandam hebben het besluit genomen de wapens, die binnenkort in ons land aan zullen komen, niet te lossen. Zij zien dit als de consequentie van hun vredesstreven. Een besluit, dat zeker getuigt van een principiële houding en waarmede wij onze instemming betuigen.

De opvoering van de bewapening zal in belangrijke mate beslissen over de toekomst van ons onderwijs. Wie heeft van de vernietigende invloed van het militarisme op de cultuur meer getuigd dan dr C. P. Gunning, Rector van het Amsterdams-Lyceum, toen hij tijdens ons Congres zeide:

„Onze taak en roeping is, deze schat der eeuwen, onze Nederlandse cultuur, als een brandende fakkel aan jongeren door te geven. Ook wij staan en vallen als volk met deze cultuuroverdracht. En wat wij in deze huiveringwekkende tijd bovenal moeten beseffen is, hoe elke oorlog, ook reeds een oorlogsvoorbereiding, deze cultuuroverdracht belemmert, dooft, ja zelfs onmogelijk maakt.”

En wanneer wij het verband tussen oorlogsvoorbereiding en culturele ontwikkeling zo nauw gelegd zien, kunnen wij niet anders dan aan allen, die bij ons onderwijs betrokken zijn of op cultureel of wetenschappelijk gebied werkzaam zijn, vragen zich de draagwijdte van de aanvoer van zeer grote hoeveelheden oorlogsmateriaal bewust te zijn. Wij doen een beroep op U allen in woord en geschrift — in navolging van zeer vooraanstaande wetenschapsmensen als o.a. Prof. Einstein en dr Chishold — tegen deze bewapeningswedloop stelling te nemen en deze kwestie te bespreken in schoolparlementen, studentenbijeenkomsten, leraarvergaderingen en oudercommissies.

„COMITE ONDERWIJS-VREDE”
Secretariaat: Vrolikstraat 313 II
Amsterdam-O.

UITTREKSELUit :...O... 488
Ag.no.:...75891
Voor :...O... 1341

Het congres "Onderwijs-Vrede" zou de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd kunnen dienen voor het uitbreiden van haar propaganda onder middelbare scholieren en studenten. Wat de laatste groep betreft is de O.P.S.J. er tot heden nog steeds niet in geslaagd om in de studentenwereld vaste voet te krijgen. Als nieuwbakken lid van de Internationale Unie van Studenten (I.U.S.) is de O.P.S.J. min of meer aan haar standing verplicht om zich in die richting verder in te spannen. Het laat zich aanzien, dat de propaganda in de naaste toekomst niet nadrukkelijk zal worden gevoerd door de O.P.S.J., omdat men bevreesd is, dat het resultaat dan reeds bij voorbaat averechts zal blijken te zijn. Ook hier zal gestreefd worden naar "eenheid". Geschriften, uitgegeven door de I.U.S. voornoemd, moeten deze wervingsacties ondersteunen. Het zijn o.m. de bladen "World Student News" en "Die Weltjugend".

↓
A.D.
1341
L
A.D.
921.
↑

's-Gravenhage, 9 December 1949

No.: B74022 III 1/h 3

n.a.v schr van Gen. Staf 74022 z.Co

Ond.: anti-mil. propaganda.

VERTROUWELIJK

UITGEBOLKT

Hiermede moge ik U berichten, dat een mededeling werd ontvangen, dat op of omstreeks 11 November 1949 in het Montessori-Lyceum te Zeist aanplakbiljetten waren opgehangen met een anti-militairische ~~betrekking~~.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de inhoud van de bedoelde biljetten, waarbij ik gaarne zal vernemen van welke partij of organisatie deze zijn uitgegeven.

Indien U bekend mocht zijn of bij onderzoek bekend mocht worden door welke personen de biljetten in genoemd gebouw zijn opgehangen, alsmede of zulks is geschied met goedvinden van het bestuur van genoemd Lyceum, zal ik het op prijs stellen daarmede in kennis te worden gesteld.

d Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

III

J. G. Grabbendam.

P. P. v. K. a. e. l.

De Heer Commissaris van Politie
te
ZEIST.

a

MINISTERIE VAN OORLOG
HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF.
SECTIE G 2 B.

's-Gravenhage, 18 November 1949.

No. I-1538/49 VERTROUWELIJK.

Bijlagen : ---

Onderwerp: Anti-militairisme.

Volgno.

21 NOV. 1949

ACC/74022

16

Ter bevestiging van een onderhoud met Uw Hr.Smit, moge ik U berichten, dat uit betrouwbare bron werd vernomen, dat in het Montessori-Lyceum te Zeist aanplakbiljetten waren opgehangen met een anti-militairistische strekking, waarvan de aard niet verder bekend (datum van waarneming 11 November 1949.)

Alhoewel het redelijk vermoeden bestaat, dat bedoelde biljetten in verband dienen te worden gebracht met het op 12 en 13 November 1949 te Amsterdam gehouden congres "Onderwijs-Vrede", zou het mij aangenaam zijn van U terzake enige nadere bijzonderheden, als besproken, te mogen ontvangen.

typ:DB.
coll: \

HET HOOFD SECTIE G 2 B,
De Luitenant-Kolonel,

AN:

Hoofd B.V.D.
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.
t/a Hr.Smit.

(M.P.Kokje).

VERTROUWELIJK

Volgno.
3 OCT. 1949.
ACD 7/2791

Verbinding: 19
C/2 no. 994'49 OPSJ

Datum: 29-9-49

Onderwerp: Vergadering van de Organisatieraad der O.E.S.J.,
gehouden op 17-9-49 te Amsterdam, Spuistraat 262.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht idem

B

Aanvang ten 14.40 uur, einde ten 18 uur.

- Na hun reis naar Budapest waren JOHAN FREDERIK WOLFF en
CLAARTJE DE JONG weer op deze vergadering aanwezig. Verder
waren er:
- *) PETER SMULDERS
 - *) ELSE MULDER
 - *) LUCAS DE JONG
 - *) CATRIEN BULTJE
 - *) RIE NORDHOLT
 - *) THEODORE JOHAN HENRAR, geb. 2-11-23.

In de eerste plaats gaf Smulders een uitgebreid verslag
over het werk van het Initiatiefcomité voor het Vredescongres,
hetgeen uiteindelijk culmineerde in de financiële kwestie.
Volgens Peter Smulders is het van het grootste belang dat op
onopvallende manier met de steunlijsten wordt gewerkt. Tevens
is het noodzakelijk dat het optreden bij de jongere leden niet
ontaart in een "rovertje"-spelen, daar de OPSJ alleen achter
de schermen werkt en het initiatief evenals de leiding in
handen houdt. Zeer uitvoerig werd op dit laatste punt inge-
gaan en er zal danook op het weekend van 24-25 September '49
aan de jongere leden nader duidelijk worden gemaakt wat de
bedoeling is.

Johan Frederik Wolff gaf te kennen dat het van het grootste
belang is alle aandacht te wijden aan het a.s. Vredescongres
en hij onderstreepte hierbij nog eens duidelijk dat men alle
sectarisme moest laten varen en desnoods "burgerlijk" moet
gaan doen. Na het congres is er weer gelegenheid om zo eens
verschillende "stunten" uit te halen, aldus Wolff.

Er werd nog gezegd door Wolff, dat Zondagmiddag 18-9-49
geen leden van de OPSJ op het Rembrandtplein mochten zijn
in verband met de te houden vergadering in "De Kroon" (zie
rapport C/2 no 995'49 dd 29-9-49).

GEZIEN:

ORGANISATIE VOOR PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD.

GEZIJEN:

Secretariaat: Else Mulder
Courbetstraat 35''',
Amsterdam Z.

Amsterdam, 15 September '49.

Aan alle leden van de O.P.S.J.

Beste Vrienden,

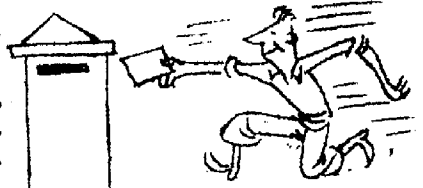
De vacaties zijn om. Na de jofele zomerkampen en de ledenvergaderingen, waar we weer met het O.P.S.J.-werk gestart zijn, waar we weer met werk voor de komende maanden hebben besproken, trekken we er weer op uit.

Op 20 September houden we een vergadering in de Jeugherberg aan de Krommerijk (ten N. van de Krommerijk). Het avonds komt er na een knuts bonte avond, een avond met.....sssssstttt!

... met goede lezingen:
voor de kunststuderenden over KUNSTENAAR EN MAATSCHAPPIJ door Ben Polak.
voor de K.B.S.ers en Gymnasiasten over ATOOMENERGIE door Ben Polak.
voor de Mulo'slerlingen ook over de ATOOMENERGIE.

Maar de jeugherberg is niet van elastiek. We kunnen niet boven een bepaald aantal deelnemers uitgaan, dus geef je zo goed mogelijk op, in elk geval voor 20 September bij Else Mulder, Courbetstraat 35''', Amsterdam. De kosten van het weekend zijn f.0.90, daarbij komt natuurlijk de treinreis voor de mensen die met de trein gaan. Elk afdelingsbestuur maakt nog in zijn afdeling bekend op welke tijden fietsers en treiners uit hun plaats vertrekken. Dus geef je meteen op !!!!!!!

Op 2 October de internationale vredesdag zullen overal demonstraties en bijeenkomsten gehouden worden langs de graven van de gevallen, 's avonds zullen er waarschijnlijk vredesvuren komen. Ook wij O.P.S.J.ers zullen deelnemen aan al deze demonstraties. Vraag aan je afdelingsbestuur bijzonderheden hierover, zij hebben contact met de plaatselijke vredescomité's.

Wij willen laten zien, dat de studerende jeugd in Nederland vrede wil, en dat zij het hare zal bijdragen om de vredeswil van de hele Nederlandse jeugd te versterken, om de oorlogstemming, die per slot nodig is om een oorlog te kunnen beginnen de kop in te drukken. We zullen tonen, dat wij ons bewust zijn, wat het lid zijn van de W.F.D.Y. betekent.

Vrienden tot ziens op ons weekend !

Dagelijkse Leiding O.P.S.J.

UITTREKSEL

Voor OD 1341 Naam O.P.S.J.-acties.
Origineel in OD 1136 Naam O.P.S.J.-vergaderingen.
Volgnr. Ag.nr. 69466 Aard van het stuk Verg.Dag.Leiding der OPSJ.
Afz. Verb.19 Datum 8.9.49.

Vergadering van de Dagelijkse Leiding der O.P.S.J.
met enkele bestuursleden van de afdelingen Utrecht
en 't Gooi op 2.9.49 te Amsterdam, Spuistraat 262.

Voor wat betreft de anti-oorlogspropaganda kan worden
gemeld, dat ELSE MULDER hierin de taak van Lucas de Jong
heeft overgenomen, daar laatstgenoemde kandidaatsexamen
Geneeskunde moet doen.

Uitgetrokken door G. Afd./Sectie ACD 4b. Datum 21.10.49.
Op aanwijzing van

Secr. Marcus Bakker,
Spuistraat 262
Amsterdam.

Toegez. 9-7-49
A/2 712 '49 OPSJ.

65065

12 JULI 1949

Beste vrienden,

Omtrent het programma van het Festival in Budapest brachten we graag het
volgend naar voren:

1. CULTUREEL PROGRAMMA

- a. nationaal programma: iedere delegatie geeft iets tenbeste: zang, dans, muziek enz.
 - b. wedstrijden voor volkszang en dans
 - c. wedstrijden voor muziek en dans
 - d. films. De beste films van de verschillende landen worden vertoond.
2. LEZINGEN EN DISCUSSIES: Uitwisselen van ervaringen tussen de jeugd der verschillende landen.
3. EXCURSIES NAAR EN BEZOEKEN AAN: historische bezienswaardigheden in en om Budapest, opbouwwerken, fabrieken, clubs e.d.
4. SPORT:
- a. tiende zomerspelenfeest v.d. universiteiten v.d. wereld.
 - b. allerlei sportwedstrijden
 - c. massale sportbeoefening als recreatie
 - d. andere gebeurtenissen met vliegtuigen en cano's
5. MASSALE MANIFESTATIES
6. KAMPVUUR EN MASSADANSEN
7. INTERNATIONALE TENTOONSTELLING EN BAZAR

Enkele van deze programmapunten behoeven voorbereiding door de Ned.groep. We moeten ca. 1 uur vullen met een nationaal programma en willen proberen het volgende voor te bereiden:

- I- Gedicht dat in ca. 10 talen wordt voorgedragen; ca. tien mensen naast elkaar, die ombeurt bij hetzelfde gebaar dezelfde regel in een andere taal zeggen.
- II. Groepje zangers en instrumentbespellers, dat eenige oud- en nieuw Hollandse liedjes ten beste geeft
- III. Groep Volksdansers.

- Ad. I. b, c, Ook als solist kun je aan deze wedstrijden deelnemen, met wat voor nummertje zou je eventueel kunnen optreden?
- Ad. I. d, Er zijn speciale foto-, film, en ~~posterwedstrijden~~ posterwedstrijden georganiseerd door I.U.S. voor studenten. Bij aanvraag kun je daarover nadere bijzonderheden krijgen.
- Ad. IV. a, Aan welke van de volgende sportwedstrijden wens je deel te nemen? Voetbal, Basketball, Volleyball, Athletiek, zwemmen, tennis, worstelen, boxen, ping-pong, of schaken.
- Ad. VII. Wie kan voorwerpen als handwerk, houtsnijwerk, foto's of iets anders afstaan voor de internationale bazar, welks opbrengst het festival ten goede komt?
 ~~~~~

Geef je je voor een van deze punten op, doe dat dan p.o. aan bovenstaand adres, zodat we een overzicht kunnen krijgen van de prestaties van onze delegatie.

Ook vernemen wij graag wat je beschikbaar hebt voor de internationale bazar. Horen we spoedig iets?

Vriendelijke groeten
Namens het Budapestcomite 1949

w.g. Else Mulder

C O P Y

~~GEZIEEN:~~

COMITE VOOR WERELDJEUDEFESTIVAL EN CONGRES IN BOEDAPEST 1949

Secr. Marcus Bakker,
Spuistraat 262
Amsterdam.

Verzoeken onderstaande vragen per omgaande ingevuld retour te zenden aan bovenstaand adres.

1. Naam	2. Voornamen	Gesl.
3. Adres (ev. tel.)		
3. Geboortedatum	4. Geboorteplaats	
5. Nationaliteit	6. Datum afgifte pas Gemeente:	
7. No. Paspoort	8. Vervaldatum pas.	
9. Jeugdorganisatie: Adres hoofdbestuur Functies in deze organisatie		
10. Beroep lid Vakbeweging, welke?		
11. Reeds eerder in Hongarije geweest? Wanneer Voor welk doel?		
12. Heb je vrienden of bekenden in Hongarije? Namen en adressen hiervan.		
13. Van welke reismogelijkheid wens je eventueel gebruik te maken? a. Geheel per trein op eigen kosten b. reisgelegenheid nader aan te geven door het Comité met zo min mogelijk kosten. c. Liften.		
14. Welke referenties kun je opgeven? organisaties, bestuurders van organisaties of verenigingen.		
15. Kunnen we je een lijst doen toekomen, bestemd voor het ophalen van gelden voor de Ned. en Indonesische gedelegeerden naar het Wereldjeugdcongres?		

Datum

Handtekening,

Nadere bijzonderheden:

S. V. P. D U I D E L I J K I N V U L L E N

COPY

ORGANISATIE VOOR PROGRESSIEVE
STUDERENDE JEUGD

Volgno.

12 JULI 1949.

ACD/65868

Beste vrienden,

Met een vaartje stomen we naar de rapporten, de overgang- en de eind-examens toe, en al onze energie spuien we dan ook op proefwerken en eind-examens zonder einde. We hebben een O.P.S.J. schooljaar achter de rug, waar in we allemaal bepaalde taken voor onze organisatie ten uitvoer hebben gebracht.

De O.P.S.J. is het laatste jaar aanmerkelijk gegroeid en daarin hebben we allemaal ons aandeel gehad. De O.P.S.J. gaf al haar krachten aan de oproep van de Wereld Federatie van Democratische Jeugd:

"Voorwaarts voor een blijvende vrede en een gelukkige toekomst voor de volkeren."

In Augustus en September zal het grote wereldjeugdfestival- en congres in Boedapest gehouden worden. Dan zullen de werkende en studerende jongeren over de gehele wereld demonstren voor de vrede. Zij zullen een garantie aan de volkeren geven voor het inspannen van al hun krachten voor het behoud van die vrede.

Natuurlijk zal het voor ons niet mogelijk zijn, hier veel mensen heen te laten gaan. Maar daartegenover zullen we ook in Nederland de studerende jeugd bijeen laten komen. Wij zullen in onze ~~kamp~~ Zomerkampen getuigen van de verbondenheid met de jeugd, die in Boedapest zal zijn. We zullen een week of langer bij elkaar zijn met al onze vrienden uit de O.P.S.J. We zullen daar naast alle prettige dingen, die natuurlijk aan een O.P.S.J. kamp verbonden zijn, de gelegenheid hebben om nieuwe vrienden te maken, om te praten over al datgene, waar we het volgend schooljaar voor aan de slag gaan.

Nadere bijzonderheden omtrent de zomerkampen kun je in de ~~brochure~~ kamponvocatie lezen. Opgeven kun je je bij A. Harmsen - 1e Atjehstraat 41 hs. - Amsterdam.

Natuurlijk zal geen van jullie dit belangrijke contact met alle leden van de O.P.S.J. willen missen. Op naar Lhee!! Het trefpunt van de progressieve studerende jeugd van Nederland.

Voor een zeer klein aantal O.P.S.J.ers zal het mogelijk zijn om naar Boedapest te gaan. Wij zullen zelf het geld bij elkaar moeten brengen voor een of meerdere gedelegeerden naar het Congres, dat begin September gehouden wordt, en waar afgevaardigden van alle bij de W.F.D.Y. aangesloten organisaties bijeen zullen komen om het werk en de strijd voor het volgende jaar te bespreken. Daarvoor komen deze week de steunlijsten in je afdeling. Jullie begrijpen het belang ervan, we rekenen er op, dat jullie je allemaal krachtig zult inspannen om het benodigde bedrag bij elkaar te krijgen.

Van 14-20 Augustus wordt het festival, het grote wereld jeugdfeest in Boedapest gehouden. Voor degenen die fl. 125,- kunnen storten t.n.v. Marcus Bakker - Spuistraat 362 - Amsterdam voor de festival deelname, wordt een goedkope reisgelegenheid gezocht. Hebben jullie dat niet of minder, stel je dan in verbinding met Else Mulder - Courbetstraat 35 - Amsterdam, dan krijgen jullie binnen een week te horen of er alsnog een mogelijkheid is, om een aantal O.P.S.J.ers mee naar het festival te sturen.

Aangezien de kans ~~op deelname~~ tot deelname natuurlijk erg gering is, raden we jullie in ieder geval aan je vast voor het Zomerkamp op te geven. Bovendien is de vertrektijd voor de festivaldeelnemers, pas na de eerste week in Augustus.

Vrienden nog een paar weken hard aan de slag met de steunlijsten voor onze delegatie in Boedapest. De beste werker wacht:

"Storm" van Ilja Ehrenburg,

of een boek naar keuze. Andere goede werkers ontvangen fotouitgaven over Hongarije en haar jeugd.

Tot ziens in de Zomerkampen!!

G E Z O E N:

Dagelijkse Leiding O.P.S.J.

DIREKSEL
No: 00 1335
Afd: 65481
Aan: 00 1341

B
G E H E I M

Veld
5 JUL 1949
5-7A49 65401

Verbinding: 19
A/2 no. 687'49

Datum: 5-7A49 65401

Onderwerp: Vertoning van de film "Het IJzeren Gordijn"
te Amsterdam en Haarlem.

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem
Tevens bericht gezonden aan: I.D.'s Amsterdam en Haarlem

Vrijdagmiddag, 8 Juli '49, gaat in het theater "Rialto" te Amsterdam de première van de film "Het IJzeren Gordijn". Tezelfder tijd wordt deze film tevens vertoond in Haarlem.

De Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, in samenwerking met de Vereniging "Nederland-USSR" heeft het plan een hevige rel in beide plaatsen te gaan veroorzaken. Op het programma staat:

1. Het inslaan van de ruiten van het theater "Rialto" te Amsterdam.
2. Het gooien met stinkbommen (zwavelwaterstof) in beide theaters.
3. Het gooien met zwavelzuur ter vernietiging van het projectiescherm van beide theaters.
4. Het gooien in de zaal met ammoniak en zoutzuur ter verkrijging van salmiaknevels, eveneens in beide theaters.
5. Het gooien met teer vanaf het dak van het Rialtotheater te Amsterdam.

Het in punt 5 genoemde wordt mogelijk gemaakt daar achter het Rialto-theater een lezer van "De Waarheid" woont en men hoopt nu via dit huis het dak van het Rialtotheater te kunnen bereiken.

6. Aan de mensen die een affiche voor de rapen hebben voor bovengenoemde film zal de mededeling worden gedaan, dat het beter voor hen is het affiche te verwijderen daar zij anders de kans lopen, dat ze een "kras" over de ruiten krijgen.

Daar deze mededeling uit besloten krijg van communisten afkomstig is, wordt dringend verzocht de nodige tact te gebruiken in verband met tegenmaatregelen in Amsterdam en Haarlem. Tevens wordt dringend verzocht niet te informeren vanwaar de ommekomstige afkomstig zijn.

Het geheel wordt beter georganiseerd en voller tot uitvoering gebracht dan te 's Gravenhage is geschied.

GEZIEN:
B

UITTREKSEL

Uit : O.L. 488
Ag.no.: 64482
Veer : O.L. 1341

"ten opzichte van andere landen en volkeren".

De kaderconferentie besloot een commissie te benoemen, "die een onderzoek zal instellen naar deze leerboeken, alsmede naar voor de vrede schadelijke propaganda in het kader van het Nederlandse onderwijs" (secretaris L. de Jong, Admiralengracht 96-I,

o.l. 1341.

11571

Wacht

Verbinding: 19
C/2 no 601'49 OPSJ

Datum: 10-6-49

Onderwerp: Verslag van een bezoek aan Drs Brummelkamp,
Weesperzijde 29 te Amsterdam, door
LUCAS DE JONG en
o.k. x TEUNIS JOHAN BARENDREGT, geb. te Nieuwerkerk
Dit 223 (Z) 17-9-20, wonende Oudegracht 417 te Utrecht,
voorzitter van de anti-oorlogspropaganda-
commissie der O.P.S.J.

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

63550

Volgno. 64013
13 JUNI 1949
ACD

Jacob
22.6.94
Deventer
Onderhoud
aanb. op k.

Aangevraagd was een bezoek aan Prof. Brummelkamp, doch het bleek dat Lucas de Jong hiermede een fout had begaan, daar de heer Brummelkamp (een der schrijvers van het aardrijkskundeboekje van Brummelkamp en Fahrenfort) doctorandus is; de heer Fahrenfort is professor.

De twee bovengenoemde leden der anti-oorlogspropaganda-commissie der O.P.S.J. verkeerden in de veronderstelling, dat de heer Brummelkamp rechts georiënteerd zou zijn. Het onderhoud verliep echter anders dan verwacht was.

De voorzitter hield een korte inleiding, waarin hij Drs Brummelkamp de vraag stelde of hij in zijn aardrijkskundeboekje wel geheel objectief geweest was, speciaal ten opzichte van Rusland.

De heer Brummelkamp zeide dat hij voor zijn gevoel wel degelijk een objectieve houding in zijn boekje had aangenomen, maar zo zeide hij verder: "Wanneer de heer De Jong mij betere statistieken uit de Sovjet Unie kan verschaffen, dan ben ik bereid deze in mijn boekje op te nemen".

Drs Brummelkamp, die nu ging begrijpen met wie hij te maken had, vertelde verder, dat zijn kennissen hem voor een saloncommunist versleten en daarom vond hij het des te meer jammer dat hij in "De Waarheid" zo was aangevallen door Hans Nannen, die enige tijd geleden een artikel in "De Waarheid" had geschreven tegen het gewraakte aardrijkskundeboekje. Prof. Fahrenfort heeft hierop een tegenpublicatie gedaan, waarop weer een artikel gevolgd is van Gerrit Harmsen.

Drs Brummelkamp merkte op, dat hij geabonneerd was op verschillende Russische blaadjes, o.a. "The Russian Economic News" Maar, zo zeide hij, deze geschriften verschaffen mij niet voldoende gegevens om mijn aardrijkskundeboekje te herzien, ofschoon mijn objectiviteit zover reikt, dat in plaats van de afbeelding van een Kirgies met een klui in de druk van 1928 in de plaats zijn gekomen afbeeldingen van wolkenkrabbers en tractoren in de druk van 1948.

In het verdere gesprek merkte Drs Brummelkamp nog op, dat hij het communisme prachtig vond voor Rusland, maar niet geschikt voor Nederland. Ook vertelde hij, dat de Nederlandse communisten zo kwaad werden wanneer je vertelde dat in Rusland lang niet alle velden met tractoren werden bewerkt, maar dat er ook nog veel handenarbeid werd verricht. Dit vond hij van de Nederlandse communisten een stom standpunt.

Het onderhoud was ten 18.30 uur afgelopen, waarna Lucas de Jong aan de voorzitter de sleutel gaf van het perceel Spuistraat 262, waar nog een commissievergadering gehouden zou worden van de anti-oorlogspropagandacommissie der OPSJ.

Genoemde vergadering begon om 19.45 uur.

Aanwezig waren: ¹⁶⁷¹³

T.J. BARENDREGT voorzitter, (voor personalie, zie vorige bl.)

- X LUCAS DE JONG,
- X JO WAGENAAR, (2^e secret.)
- HANS TEN HAGE,
- X COR DE JONG
- X LEO ROEST,
- HENNY GROENENDIJK,
- X ELSJE DE JONG,
- NEL VAN LITH.

*o.k.
o.j. p.s.
nahr.*

De voorzitter gaf eerst een uitvoerig verslag van het bezoek aan Drs Brummelkamp, waarna Lucas de Jong mededeelde dat het zijn plan was om in de eerstvolgende "Studie en Strijd" een uitgebreid artikel over dit bezoek op de voorpagina te schrijven en Drs. Brummelkamp "flink zijn vet te geven".

Hierna werd JO WAGENAAR benoemd als 2e secretaris van bovengenoemde commissie.

Verder werden de werkzaamheden van de commissie uitgestippeld. Alle leden van de commissie moeten de diverse boekenlijsten van scholen opsturen naar de 2e secretaris van b.g. commissie en deze zal dan uitmaken welk lid een bepaald boek moet bewerken.

GEZIEN:

[Handwritten signature]

UITTREKSEL	
Uit	: O. 488
Ag.no.	: 61780
Voor	: OD. 1341

III. NEVEN- EN MANTELORGANISATIES DER C.P.N.

I
B. 067
D. 7
D1341
A.N.J.V. - Het optreden naar buiten werd ook hier gekenmerkt door het zgn. vredesoffensief en de daarmee evenwijdig lopende actie ter bevrijding van de A.N.J.V.-ers Eric Mol, Piet Langendijk e.a. De eerste werd inmiddels uit zijn arrest ontslagen.

Onder de bemanning van Amerikaanse oorlogsbodems, welke Amsterdam aandeden, werd aldaar een in de Engelse taal gesteld pamflet van het A.N.J.V. verspreid o.m. de verklaring bevattend: Wij zullen de volkeren der Sowjet-Unie nooit aanvallen. Wij wensen een blijvende vrede.

De voorbereiding ter deelneming aan het Jeugdfestival en Congres in Budapest (Aug. en Sept. 1949) bezorgde het Jeugdverbond hier te lande veel werk. In Budapest verwachtten de organisatoren 200 deelnemers uit Nederland. Gezien de vrij hoge kosten van deelneming en de deviezenmoeilijkheden zag het er geenszins naar uit, dat A.N.J.V., O.P.S.J., E.V.C.-Jeugd e.a. dit aantal zouden kunnen zenden. Volgens voorlopige aanwijzingen zou het werkelijke aantal deelnemers uit Nederland slechts tussen de 30 en 40 personen liggen.

Het hoogtepunt der feestelijkheden in Budapest moest een demonstratie worden van 300.000 jeugdige deelnemers in het teken van "Wij willen de vrede en zullen hem verdedigen".

C
Uit de Sowjet-Unie werden 500, uit Oostenrijk en Engeland elk 1000, uit België 250, uit China 44 deelnemers verwacht. In Hongarije zou een speciale postzegel worden uitgegeven om uit de opbrengst daarvan de jeugd van de koloniale landen in de gelegenheid te stellen het festival en congres bij te wonen.

Het gehele gebeuren kan worden gezien als een grootscheepse propaganda ter verbreiding van communistische ideeën onder jeugd, wat harmonieert met de doelstellingen van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (W.F.D.Y.).

De Hongaarse regering zou bij de uitwerking van deze plannen ook materiële bijstand van andere volksdemocratische staten hebben ontvangen. Het Communistisch Informatie Bureau zal deze jeugdmanifestatie kunnen waarderen, omdat de Kominform-politiek er mede door ondersteund wordt.

Reeds thans worden maatregelen van organisatorische aard getroffen voor een internationaal congres, dat het A.N.J.V. in 1950 in de Houtrusthallen te 's-Gravenhage wil houden.

UITTREKSEL	
Uit	: O. 488
Ag.no.:	61780
Voor	: O. 1341

↓
O.P.S.J. - Deze mantelorganisatie zette haar pogingen voort om in onderwijsinstellingen van uiteenlopende aard invloed op de jeugd te krijgen. De leiders willen hun plan uitvoeren om controle op de leerboeken van de verschillende scholen uit te oefenen. Voorts beweegt de activiteit van deze organisatie zich in anti-militaristische richting, met dien verstande, dat zij zich daarbij laat leiden door desiderata van communisten en communistische meelopers.

6D.1341
6D.801

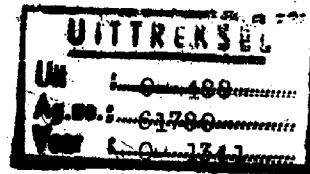
In September/October van dit jaar zou de O.P.S.J. een landelijk congres willen organiseren. De voorbereiding schijnt echter te haperen wegens gebrek aan medewerking van lieden, op wie de leiding gaarne een beroep wil doen.

In Amsterdam is momenteel de binding tussen de O.P.S.J. en de vooruitstrevende studenten-vereniging "Pericles" vrij nauw. Gestreefd wordt naar een inniger contact met de W.F.D.Y., waarvan de O.P.S.J. - zoals bekend - lid is.

De O.P.S.J. heeft, ter bevordering van haar internationaal contact, mede zitting in een zgn. "Boedapest-comité", met Pericles, E.V.C. en A.N.J.V. Het werk onder de militairen in Indonesië blijft de aandacht van deze communistisch gezinde jongeren houden. Binnenslands heeft de O.P.S.J. te Lhee bij Dwingelo in de jongste Juli-maand twee kampweken gehouden.

UITTREKSEL
Un : Ov 488
Ag.no. : 61780
Voor : Ov 1341

De vredescampagne vorderde ook van deze organisatie } H.D. 1341.
('s leeuwendeel harer bedrijvigheid in de afgelopen weken. Nog
steeds tracht de O.P.S.J. haar contacten in de universitaire
wereld te leggen, wat tot dusverre geen zichtbare resultaten op-
leverde.

15.
1341.

In de loop van September en October zou plaatselijk propaganda in die zin gevoerd moeten worden. Gedacht werd o.m. aan een Herman Gorter-herdenking als inleiding op de vredesactie van het a.s. congres.

UITTREKSEL

Uit : 00 1136
 Ag.no.: 61616
 Voor : 00 1341

G E H E I M

V. 61616
 3 MEI 1949
 ACU

Verbinding: 19
 C/2 no 464'49 OPSJ

Datum: 5-5-49

Onderwerp: Bestuursvergadering van de O.P.S.J. afd.
 Utrecht op 2-5-49 aan het adres Kanaal-
 weg 120 te Utrecht.

Berichtgever betrouwbaar
 Waardering bericht: idem

Aanvang ten 19.45 uur, einde ten 22.30 uur.

Aanwezig waren:

- ALFRED LEO NAGEL, geb. te Zeist 30-8-27, wonende Slotlaan 1a te Zeist,
- CORNELIS DE JAGER, geb. te Den Burg 29-4-21 en echtgenote: DONTJE DE JAGER-RIENKS, geb. te Bandjermasin 14-10-21, wonende Kanaalweg 120 te Utrecht,
- KAREL DE MOL, geb. te Zuilen 5-4-32, wonenden Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht,
- JOHAN NIEUWVEEN, geb. te Utrecht 3-5-30, wonende Bankastraat 39b te Utrecht,
- PIETER VREELAND, geb. te Utrecht 13-7-26, wonende Kanaalweg 135 te Utrecht.

Eerst kwam de financiële toestand van de afd. Utrecht ter sprake. Het bleek dat er f 0,79 in kas was, waartegenover een schuld aan Amsterdam stond van ca. f 20.

Nagel bracht de "huiswerkhulpactie" te berde. Volgens De Mol had de afd. Utrecht nu geen schijn van kans meer om op deze wijze leden voor de O.P.S.J. te winnen, want daarvoor had de circulaire van B. en W. teveel afbreuk gedaan. Trouwens, zo zeide hij, in Amsterdam is het ongeveer hetzelfde. Daar maken van de huiswerkhulpactie alleen de leden van de O.P.S.J. en enige sympathiserenden gebruik; er komt volstrekt geen vreemde eend in de bijt. Hij verwachtte, dat wanneer de huiswerkhulpactie in Utrecht toch door zou gaan, er redevoeringen te verwachten waren van de diverse directeuren van de middelbare scholen, die er streng tegen in zouden gaan en op die manier de hele actie wel zouden torpederen. De Mol verwachtte meer van acties, het beleggen van vergaderingen e.d.

Verder kwam ter sprake het houden van een weekend met de afd. "Het Gooi" op 21 en 22-5-49, waarschijnlijk te Blaricum.

Aan NAGEL is verzocht door het hoofdbestuur van het ANJV om zitting te nemen in het districtsbestuur van het ANJV afd. Utrecht. Dit is gebeurd in overleg met de dagelijkse leiding van de OPSJ, die echter de restrictie maakte dat Nagel geen bepaalde functie in het districtsbestuur zou krijgen, maar min of meer zou optreden als contactman tussen de OPSJ en het ANJV. Dit alles is door beide partijen goedgekeurd.

Oorspronkelijk was de politieke scholing van de OPSJ- en ANJV leden opgedragen aan C. de Jager die hiervoor echter bij gebrek aan tijd heeft bedankt en nu is deze functie in principe overgenomen door Nagel.

afrekenen voor 001341

aanvraag 7228

Deze methode heeft zich bij de stakingen in Januari en Februari jl. werden geproclameerd, geopenbaard. Succes heeft zij echter in geen geval opgeleverd. Reeds hebben zich verschijnselen voorgedaan, dat de arbeiders zich afkerig van deze methode hebben getoond. Toepassing van deze methode houdt het gevaar in, dat het doel, hetwelk met de instelling van de bedrijfskernen wordt nagestreefd, nl.: "geen strijd maar samenwerking", in gevaar wordt gebracht.

In het kader van het door het partijbestuur der CPN gevoerde vredesoffensief moet ook worden genoemd de activiteit welke in deze maand aan de dag is gelegd door de:

- a) Organisatie van Progressief Studerende Jeugd (OP SJ)
- b) Nederlandse Vrouwen Beweging (NVB)
- c) Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV).

Het bestuur van de OPSJ, daarbij gesteund door de redactie van DE WAARHEID, vond in een door het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen verzonden circulaire, gericht aan de instanties belast met de leiding van scholen voor Hoger en/of Middelbaar Onderwijs te Amsterdam, aanleiding om een felle actie te ontketenen onder de leerlingen van de te Amsterdam gevestigde scholen. De aanleiding hiertoe vond zijn oorsprong in de mededeling in de hierboven genoemde circulaire vervat, nl. "de belangstelling voor de opleiding van beroepsofficier aan de K.M.A. te vergroten", voor welk doel op de genoemde scholen lezingen zouden worden gehouden over het onderwerp: "Het moderne leger en het officierschap als beroep".

De actie tegen dit voornemen werd ingezet met het verspreiden van manifesten onder de leerlingen der scholen, en besloten met een min of meer voorlopig hoogtepunt: het houden van een openbare vergadering, welke op 17 Maart jl. door de OPSJ was georganiseerd.

Deze gehele actie heeft zich voltrokken in een duidelijke sfeer van de "Sturm und Drangperiode", de puberteitsjaren. Het gevolg hiervan was, dat incidenteel en/of individueel soms fel werd gereageerd op het houden van lezingen of op de protestactie van de OPSJ. Door de leden van de OPSJ werd in deze periode veel pamflettenmateriaal aan de betreffende scholen verspreid, bevattende de oproep om tegen deze lezingen te protesteren onder de leuze: "Wij willen geen oorlog, wij willen vrede", terwijl het houden van een petitioneringsactie wordt aangekondigd.

De redactie van DE WAARHEID ondersteunde deze actie door tentatieve berichtgeving over het verloop en de resultaten van deze actie. Zo verklaarde zij o.m. in deze voorlichting te zien: "een openlijker en haastiger optreden van de reactie bij de voorbereiding van een aanvalsoorlog tegen de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen."

Het resultaat van deze actie is geweest, dat van een ordeverstoring in of in de omgeving van de scholen niet kan worden gesproken. De betreffende lezingen hebben tot nu toe vrij normaal doorgang gehad en er is geen sprake, dat op een der scholen, als gevolg van de OPSJ-activiteit, uitstel heeft plaats gevonden zoals in een der waarheidsartikelen en in een pamflet werd gesuggereerd.

De

*dat is ook de
betekenis*

S.J.
*Wetenschappelijke
CPN 1121 +
CPN 1541*

De op 17 Maart aangekondigde vergadering was slechts door 60 personen --leeftijd van 13 - 18 jaar-- bezocht. Een van de spreeksters op deze vergadering, die een op communistische gronden steunend betoog over het militair optreden van de Nederlanders in Indonesië hield, verklaarde daarbij dat de banden van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd, waarmede Indonesiërs en Nederlanders zijn verbonden, een absoluut beletsel vormen van deelname aan militair optreden tegen deze vrienden en dat daarom, in samenwerking met andere progressieve groeperingen alles gedaan moet worden om deze misstand te beëindigen. Zij vond dit al reeds voldoende argumentering voor de actie tegen het houden van lezingen over het militarisme op de middelbare scholen. Besloten werd een adres aan de Gemeenteraad van Amsterdam te zenden ter ondersteuning van een door het communistische gemeenteraadslid, Nico LUIRINK, te houden interpellatie op 23 Maart jl. Wegens afwezigheid van de Burgemeester werd voor het houden van deze interpellatie een nader tijdstip bepaald.

N.V.B. →

W. de Vries
20 10 1949
B. de K.

Het nauwe contact dat tussen de leiding van de NVB en die van de CPN bestaat wordt op duidelijke wijze gedemonstreerd door de oproep van het dagelijks bestuur van de CPN, gericht "Aan de Nederlandse Vrouwen", tot deelname aan de door de NVB op 8 Maart 1949 te organiseren "Internationale Vrouwendag". In deze oproep richt het dagelijks bestuur van de CPN zich als volgt tot: "Vrouwen, Moeders":
"Eist onmiddellijk Uw jongens terug die in dienst van het "winzuchtig Koloniale Kapitaal naar Indonesië zijn gestuurd."
"Strijdt met de gehele arbeidersbeweging tezamen om hen, die "nog niet vertrokken zijn, hier te houden."
"Weest solidair met de Indonesische moeders en vrouwen en "maakt samen met hen een eind aan de broedermoord in Indone-
"sië!"

"Eist ontwapening, eist vernietiging en verbod van het aller-
"vreselijkste aller moordtuigen, de atoombom."
Voorts blijkt dit ook uit de rede, na afloop van de demonstratie op 8 Maart jl., door mevrouw GELOK-WALVIUS gehouden, en die soms woordelijk weergaf de tekst van het artikel, voorkomende in DE WAARHEID dd. 5 Maart jl., onder de titel: "Vrouwen demonstreert Dinsdag voor de Vrede."

De herdenking van de Internationale Vrouwendag op zich zelf is niet voortgekomen uit het initiatief van de NVB, maar is een reeds jaren bestaand feit, hetwelk zijn oorsprong heeft gevonden op het in 1906 gehouden congres van de Socialistische Arbeiders Internationale (SAI). Op het congres van de SAI, in 1910 te Kopenhagen gehouden, werd besloten om ieder jaar een Internationale Vrouwendag te organiseren ter ondersteuning van de eisen der vrouwen op sociaal en politiek terrein in het algemeen, om haar deel bij te dragen tot verovering en vervorming van een sociale wereldorde, welke grondslag niet meer de uitbuiting en de onderdrukking van mensen is en bovenal vrijheid en gelijkberechtigtheid. De NVB heeft nu, door het organiseren van een Internationale Vrouwendag, gepoogd de traditie, die aan de organisatie van de Internationale Vrouwendag ten grondslag ligt, voort te zetten door het houden van een demonstratie en van een openbare vergadering, die in de avond van de 8e Maart werd gehouden. De NVB heeft echter deze herdenking misbruikt door communistische propaganda te gaan voeren, welke samengevat

kan

UITTREKSEL

Voor ..... OD 1341 ..... Naam ..... O.P.S.J.-acties.....

Origineel in ..... OD 1136 ..... Naam ..... O.P.S.J.- (vergaderingen) .....

Volgnr. .... Ag.nr. 59935 ..... Aard van het stuk ..... Best.verg.OPSM afd.Utrecht.....

..... Afz. .... I.D.Utrecht..... Datum ..... 8.4.49.....

015-1341

Comm. interpellatie ^{IV}

Het Utrechtse raadslid Ultzen (C.P.N.) heeft verlof gevraagd een interpellatie te mogen houden betreffende het houden van lezingen over militaire onderwerpen op de middelbare scholen te Utrecht.

Uit het Utrechts-Nieuwsblad van 4 April 1949.

Verbinding: 19
C/2 no 376'49 OPSJ

Datum: 8-4-49

Onderwerp: Organisatieraadvergadering van de O.P.S.J.,
gehouden op 2 en 3-4-49 in het gebouw van
het A.N.J.V., Spuistraat 262 te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

UITTREKSEL

Uit : 00 1136
Ag. no. : 59930
Voor : 00 1341

A. Zaterdag, 2 April 1949.

Aanvang 19.30 uur, einde ten 23.00 uur.

Aanwezig waren:

- * CATRIEN BULTJE, Spuistraat 262 Amsterdam,
- * ELLEN DEEN, Oud Loosdrecht C 269,
- * ANNIE HARMSSEN, te Atjehstraat Amsterdam,
- * THEODORE JOHAN HENRAR, Schouwstraat 12 Nieuwendam,
- * JAC. HOEKSTRA, Amsterdam,
- * LOU HOOGCARSPPEL, Rotterdam,
- * CLAARTJE DE JONG, Hunzestraat Amsterdam,
- * LUCAS DE JONG, geb. te Amsterdam 17-6-26,
- * MARTHA VAN MAISEN, Singel 360 Amsterdam,
- * ALFRED LEO NAGEL, geb. te Zeist 30-3-27, wonende Slotlaan 1a te Zeist,
- * RIE NORDHOLT, Beverwijk,
- * PETER SMULDERS, Amsterdam
- * HARRY VISSER,
- * FREEK DE VRIES, Amsterdam,
- * JOHAN FREDERIK WOLFF, geb. te Velsen 14-3-27, uit Haarlem.

Inleiding: J.F. WOLFF (alias "Joop Wolf").

Hij ging nader in op het Vredescongres te Parijs en vertelde dat dit de voortzetting was van het Wroclaw-congres. Alleen de opzet is nog breder. Er moet hier in Nederland een reuze reclame voor worden gemaakt. Lucas de Jong gaat naar Parijs en krijgt de meest uitgebreide volmachten.

De eerste vraag was: wat moeten we in Nederland gaan doen ter bevordering van de vrede?

In October 1949 zal er in Nederland ook een groot vredescongres worden gehouden. Er moet getracht worden om alle verenigingen en alle groepen van mensen die maar tegen de oorlog zijn, hierin te betrekken, maar de O.P.S.J. moet de leiding hierbij behouden. De leidraad voor dit vredescongres in Nederland moet zijn de publicatie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Moskou tegen het Atlantisch Pact. Deze publicatie is door allerlei couranten, o.a. "De Waarheid" in verkorte vorm opgenomen, maar zal door het orgaan van de Vereniging "Nederland-USSR" ("NU") binnenkort volledig gepubliceerd worden en zal aan alle leden van de Organisatieraad van de O.P.S.J. worden toegezonden. Bij deze gehele actie moeten we niet naar voren laten komen dat de C.P.N. er achter staat, maar voorop staat de "Vrede".

Uitk. van 02 1259

8/649

*afn. van 00 1341
+ van BICE*

*afn. van
Feb. 49
(Lonne f. f. f.)*

De Organisatieraad van de O.P.S.J. verwacht, dat als vervolg op de militaire propaganda op de scholen er een propaganda-actie zal volgen voor het Vrouwen Hulp Korps (V.H.K.). Hiertegen wordt nu reeds door de O.P.S.J. een brochure samengesteld.

In verband met de leugens in het aardrijkskundeboekje van Brummelkamp en Fahrenfort zullen brieven worden geschreven aan de directeur van het lyceum te Hilversum, de wethouder van onderwijs te Hilversum en de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. (Juist naar Hilversum, aangezien de afd. "Het Gooi" van de O.P.S.J. hierover het meest gereclameerd heeft). Wordt er op deze brieven niet gereageerd, dan zullen volgens "Joop Wolf" de leden van de O.P.S.J. in Hilversum "lawaai gaan schoppen".

Wolff behandelde voorts heel in het kort de vraag: "Hoe moet de organisatie voor het vredescongres in Nederland nu in elkaar zitten?". Als punten van overdenking gaf hij aan: er moet zijn een comité van aanbeveling en een comité van actie.

Naar aanleiding van hetgeen is gerapporteerd betreffende de afd. "Het Gooi" van de O.P.S.J. (zie rapport C/2-266'49 dd 15-3-49) werd ELLEN DEEN als zijnde te reactionair uit de Organisatieraad verwijderd. Zij werd vervangen door PETER SMULDERS, de penningmeester van de afd. Amsterdam van de O.P.S.J. Peter Smulders is student te Amsterdam en lid van de studentenvereniging "Pericles".

De afd. "Het Gooi" moet gereorganiseerd worden, daar zij aan Nagel verweet richtlijnen uit Amsterdam over te brengen; zij wilde n.l. zelfstandig werken. Daartoe is Nagel ontslagen als instructeur van deze afdeling en zal nu waarschijnlijk instructeur worden voor de afd. Den Haag. Lucas de Jong wordt nu instructeur voor de afd. "Het Gooi" en Wolff zal hem daarbij helpen.

KAREL DE MOL, geb. te Zuilen 5-4-32, wonende Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht is Donderdag, 31-3-49, naar Amsterdam geweest en heeft gesproken over het gebeurde in Utrecht (n.l. het arresteren van leden van de afd. Utrecht der O.P.S.J. in verband met het verspreiden van pamfletten aan de scholen, zie rapport A/2 no 309'49 OPSJ dd 22-3-49). Wolff vond deze actie van de politie de beste reclame voor de O.P.S.J. en zei: "Laat je bij deze acties maar rustig oppakken, veel heibel maken en zo, en net doen of er dui-zenden studerende jongeren achter staan". Wolff was er kwaad over dat er nog helemaal geen plannen waren gemaskt tot het houden van een protestvergadering in Utrecht naar aanleiding van het schrijven van B en W van Utrecht aan de ouders van leerlingen van middelbare scholen. Hij stelde vast dat deze protestvergadering moest worden gehouden op Vrijdag 8-4-49; dit in de plaats van de scholierenbijeenkomst op diezelfde dag.

Afd. voor
1541

Amst
in 1949

o.k.

Afd. voor
1121

Aan de Haagse scholieren

UITTREKSEL	
Uit	: 72 10759
Ag.no.:	59.507
Voer	: 20 1341

Vorige week werden op verschillende Haagse scholen door hoge officieren van het Nederlandse Leger lezingen gehouden voor de leerlingen van de hoogste klassen van de school.

Zij hebben gesproken over de taak van de beroepsofficier en over de taak van het Nederlandse Leger in internationaal verband.

Het waren de eersten van een reeks lezingen, die voor de hoogste klassen op alle scholen voor Middelbaar en Voorbereidend Hoger Onderwijs gehouden zullen worden.

De lezingen worden door het Ministerie van Oorlog georganiseerd en in schooltijd gehouden.

Wie leger zegt, zegt OORLOG.

Wij verafschuwen de verschrikkingen van de oorlog als niets ter wereld!

Wij wensen de VREDE.

Propaganda voor het leger hoort niet thuis op onze scholen.

Protesteert daarom tegen deze lezingen.

Tekent op de petitionnementslijsten.

Bezoekt de propagandabijeenkomst van de O.P.S.J., die gehouden wordt op

Zaterdag, 19 Maart

in de Anna Paulownastraat 111 a, 8 uur.

Van PA Jongs S. Epler. 72 10759

Organisatie
Progressieve
Studerende
Jeugd.

KARTEL
OD 1201 26
59160
OD 1341

door het Rijk worden betaald. Het ging er hier om, naar voren te brengen, hoe schandelijk weinig het Rijk bijdroeg tot de democratisering van het Hoger Onderwijs.

Er zal een rapport worden samengesteld van de onderwerpen die door de leden van het V.W.O. afd. Utrecht zijn bestudeerd betreffende de democratisering van het Hoger Onderwijs en dit rapport zal de volgende punten omvatten:

1. Inleiding
2. Maatschappelijke oorsprong der studenten
3. Oorzaak van de maatschappelijke ongelijkheid
4. De bestaande hulpmaatregelen
5. Maatregelen in andere landen
6. Waarde van de voorgestelde oplossingen
7. Selectiemethoden
8. Welke waarde heeft de selectie naar geld?
9. Behoeftte aan wetenschappelijke medewerkers in Nederland
10. Besluit.

Naar aanleiding van de oproep van de O.P.S.J. om een vredesadvertentie te plaatsen in haar orgaan "Studie en Strijd" (zie bijgaande foto van het daartoe dienende formulier) is aan Prof. Minnaert gevraagd, of hij ook zo'n advertentie wilde plaatsen. Prof. Minnaert antwoordde op dit verzoek: "Ik voel hier niet veel voor, want de O.P.S.J. is meer een vereniging voor scholieren en studenten. Ik zou wel bereid zijn om een telegram te zenden aan de Vredesconferentie te Parijs om daarmee mijn instemming te betuigen". Vervolgens vroeg Prof. Minnaert of het bekend was, dat B en W te Utrecht een rondschrijven hadden gestuurd aan de ouders van de scholieren te Utrecht, waarin de ouders gewaarschuwd worden dat de O.P.S.J. een mantelorganisatie is van de CPN. Het bleek n.l., dat Prof. Minnaert zelf zo'n brief van B. en W. thuis had gekregen, daar hij een zoon op het Stedelijk Gymnasium te Utrecht heeft. De reactie van De Jager op dit laatste was: "Och, och, wat doen ze hun best".

Op 29-3-49 deelde KAREL DE MOL, geb. te Zuilen 5-4-32, wonende Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht mede, dat hij naar Amsterdam ging om te horen wat ze er tegen moesten doen. Tevens vertelde De Mol dat er op 7-4-49 door de C.P.N.-fractie over dit alles in de Raad geïnterpelleerd zou worden.

B III
 van 22/1341
 in
 80
 Minnaert

Bijlagen:

- fotocopiën uit "Studie en Strijd"
- fotocopie van een ter zake dienend artikel uit de "Vrije Katheder".

OD 1341
 OD 1136

GEZIEN:
 RAJ

TITREKSEL

"STUDIE EN STRIJD" IN DE VREDESACTIE

NO. 001201 M
NO. 059160
VOOR 0091201341

Terwijl de regeringen der West-Europese landen een energie naast zotten achter het Atlantisch Pact, dat de mogelijkheid voor een derde wereldoorlog concreetisert, wordt in Parijs een Congres gehouden, van afgevaardigden uit alle landen ter wereld.

Het GROOT VREDESCONGRES, naast een waanzinnig stoeven naar oorlog, Natuurlijk zullen alle O.P.S.J.ers mee willen doen, en dit in het centrum van de belangstelling van alles en iedereen te zetten.

- A. WIJ WENSEN HET WERELDCONGRES VOOR DE VREDE VEEL SUCCES EN RESULTAAT. Centrum ..... School, te .....
- B. WIJ BEGROETEN HET WERELDCONGRES IN PARIJS ALS BELANGRIJKE BIJDRAGE TOT HET BEHOUD VAN DE VREDE. Picta Puk en Jantje P.
- C. .... begroet het wereldcongres te Parijs en wenst veel succes en resultaat.
- D. Voorwaarts voor een blijvende vrede, Love het wereldvredecongres! .....

Onderstaande strookjes moeten VOOR 2 April in het bezit zijn van Else Mulder, Singel 360, Amsterdam, of voor 1 April ingeleverd bij het afdelingsbestuur. Variaties en volkomen andere bewoordingen, mits ongeveer gelijk aantal woorden, zijn natuurlijk van harte welkom. Collectieve advertenties kunnen 2 of 3 maal zo groot worden, dan is respectievelijk F. 1,- of F. 1,50 verschuldigd. Het bedrag kan per postwissel of in postzegels overgemaakt worden naar Else Mulder, of aan de afdeling ingeleverd tegelijk met de opgave. Advertenties worden alleen geplaatst wanneer ze betaald zijn.

Advertenties naar voorbeeld, A, B, C, D. (gewenste letter omlijnen).

Geplaatst door .....
..... (duidelijk s.v.p.)
bij groepsopgave is verantwoordelijk voor deze advertentie:
Naam en adres .....

Andere formuleringen van de advertenties kunnen op de achterkant vermeld ~~worden~~ worden.

Draagt allen een steentje bij,

STUDIE EN STRIJD IN HET TEKEN VAN DE VREDE !!!

Wt

1100

Wt

Volgno.
-1 APR. 1949
ACD/59004

ZEER GEHEIM

B

Datum: 31-3-49

Verbinding: 19
A/2 no. 346'49 OPSJ

Onderwerp: activiteit O.P.S.J. met betrekking tot de scholen.

In verband ^{o/57700} met de laatste alinea van rapport Verb. 19, C/2 no. 266'49 OPSJ, d.d. 15-3-49, gelieve U bijgaand het daarin bedoelde schrijven in afschrift aan te treffen (bijlage I).

Door de Burgemeester dezer gemeente is mede een schrijven gericht aan de Minister van Onderwijs (zie bijlage II).

Bovendien hebben B en W zich schriftelijk gewend tot de ouders van leerlingen (zie bijlage III).

Op Woensdag, 23 Maart j.l., werd in de Gemeentelijke H.B.S. aan de Van Asch v. Wijckskade alhier (zie rapport B/2 no 73'49 Onderwijsinst., d.d. 26-1-49) een lezing gehouden, door een kapitein - een z.g. militaire voorlichtingsavond - voor de leraren, leerlingen en ouders van genoemde H.B.S. en die van de Christelijke H.B.S. Hiertoe waren aan de leerlingen van de hoogste klassen uitnodigingen meegegeven. Om 20 uur, tijd van aanvang der lezing, was van het lerarencorps niemand aanwezig, terwijl de Directeur de ontvangst van de spreker had opgedragen aan ..... de amanuensis. De kapitein deelde in een gesprek mede, dat hij in Amsterdam op een bijeenkomst was geweest, waar slechts 3 personen aanwezig waren. Hij weet dit aan een tekort aan propaganda. Ook hier woonden slechts 7 personen de lezing bij. Van de H.B.S. v. Asch v. Wijckskade was er niemand.

De lezing zelf had in geen enkel opzicht een propagandistisch karakter; behandeld werden slechts de eisen voor toelating tot de verschillende onderdelen van het leger, alsmede het onderscheid tussen de verschillende wapens.

Bijlagen: 3

GEZIEN:
BS

No. 170 - 210 0.

Utrecht, 7 Maart 1949

Hierbij deel ik U mede, dat het mij bekend is, dat getracht wordt op de gemeentelijke scholen voor Voorbereidend Hoger Onderwijs, Middelbaar Onderwijs en M.H.O. een afdeling op te richten van de Organisatie voor Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.)

De O.P.S.J. moet worden gerekend te behoren tot de mantelorganisaties der C.P.N. Deze organisaties verbergen zich meestal achter een onschuldig schijnend algemeen karakter om zodoende beter vat op de jeugd te krijgen. Haar verderfelijke aard blijkt eerst als het kwaad reeds gesticht is.

Ik verzoek U - namens B en W - erop te willen toezien, dat voorstanders van deze organisaties onder de leerlingen en wellicht ook onder de leraren zo weinig mogelijk gelegenheid krijgen hun funeste arbeid te verrichten en U in elk geval van alle steun aan dergelijke acties te onthouden.

Het is mij bekend, dat in de aanvang gepoogd wordt, contacten te leggen door een z.g. "huiswerkhulpactie" die ten doel heeft, leerlingen, die niet mee kunnen, gratis bij te werken. Indien U van deze hulpactie mocht blijken op Uw school, zal ik het op prijs stellen daarvan op de hoogte te worden gesteld. Voorstellen tot voorkoming van dergelijke acties zal ik gaarne ontvangen.

Een andere vorm van beïnvloeding wordt gevonden op de z.g. debat-avonden, waar men tracht de deelnemers te doordringen van het Amerikaanse gevaar. Ook hier is een waakzaam oor en oog op zijn plaats.

De Wethouder van Onderwijs,

v.d. Vlist.

GEHEIM

Nr. 157/213/0
Ondergrondse
activiteit
Typ.W.

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,
te
's G R A V E N H A G E.

Utrecht, 17 Maart 1949.

Ons is gebleken, dat de O.P.S.J. (Organisatie Progressieve Studerende Jeugd), een mantelorganisatie van de C.P.N., werkt onder de leerlingen van het middelbaar en gymasiaal onderwijs.

Haar activiteit is niet rechtstreeks, maar er worden pogingen aangewend om die leerlingen te bereiken via kosteloze huiswerk cursussen en de schoolcouranten.

Voor de scholen dezer gemeente hebben wij naar aanleiding hiervan reeds bepaald, dat de directeuren aansprakelijk zijn voor de inhoud der schoolorganen.

Voorts hebben wij in overweging de organisatie van gemeentelijke huiswerk cursussen.

Wij menen goed te doen ook de aandacht van Uwe Excellentie op dit verschijnsel te vestigen.

Burgemeester en Wethouders van Utrecht,
De Secretaris, De Burgemeester,
(get.J.de Lange) (get.C.J.A.de Ranitz)

GEMEENTE UTRECHT

Nr. 157/215 O.

Utrecht, 23 Maart 1949.

Aan de Ouders, verzorgers en
voogden van de leerlingen der
Gem.scholen voor V.H. en M.O.
en U.L.O. onderwijs.

Bij deze delen wij U mede, dat ons gebleken is, dat de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (OPSJ) een zogenaamde mantelorganisatie van de Communistische Partij Nederland (CPN) is, evenals het Alg. Ned. Jeugd Verbond (ANJV).

De eerstgenoemde organisatie tracht leerlingen langs bedekte wegen te bereiken, daarbij haar werkelijk karakter verdoezelend.

Een van haar middelen is het organiseren van een "huiswerkhulpactie" voor zwakke leerlingen.

Wij menen er goed aan te doen U hiervan op de hoogte te brengen.

De Burgemeester en Wethouders van Utrecht,
De Burgemeester,

(get. C.J.A.de Ranitz)

De Secretaris,

(get. J. de Lange)

Amsterdam, 23 Maart 1949

6/1341

Betreft: actie O.P.S.J. tegen
lezingen over militairisme

NK

25 MRT 1949

A. 50552

G e h e i m

B

In aansluiting op het gestelde in rapport 833 L - 7 - 48, d.d. 18 dezer kan nog het volgende worden medegedeeld:

Bij schrijven van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, d.d. 28 Februari j.l. is aan de daarvoor in aanmerking komende leidinggevende personen of instanties mededeling gedaan van het voornemen tot het doen houden van de betreffende lezingen. Een afschrift van deze circulaire wordt als bijlage a aan dit rapport toegevoegd; de inhoud spreekt voor zich zelf.

Door de afdeling Onderwijs van het Raadhuis alhier is aan de Directeuren van de betreffende scholen een afschrift van deze brief gezonden, waarbij dan werd ingevuld op welk uur de causerie zou worden gehouden. Niet alle schooldirecteuren hebben even spontaan gereageerd op deze aankondiging. Zonder dat er sprake is geweest van tegenstand om politieke of ideologische redenen, meenden toch bepaalde heren, dat het niet in alle opzichten verantwoord is dergelijk soort lezingen in de scholen te doen houden en daarvoor lestijd uit te trekken. De directeuren hebben over deze materie onderling van gedachten gewisseld op een vergadering, welke 22 Maart j.l. is gehouden. Er zal geen algemeen standpunt worden ingenomen. Wel hebben de heren het College van B. en W. geïnformeerd over de ervaringen, tot nu toe opgedaan. Dit om de heer Burgemeester in de gelegenheid te stellen hedenmiddag zijn standpunt te kunnen doen bepalen bij de behandeling van de interpellatie door het C.P.N.-lid LUIRINK tijdens de vergadering van de Gemeenteraad.

Als voorbeelden van actie door de O.P.S.J. wordt, onder bijlage b aan dit rapport toegevoegd een afschrift van de eerste bladzijde van het orgaan der bovengenoemde jeugdorganisatie en als bijlage c een afschrift van een door deze beweging verspreid pamflet onder de leerlingen van de 7e H.B.S., Mauritskade 58.

Het is niet denkbeeldig, dat verschillende leden van de O.P.S.J. hedenmiddag tijdens de vergadering van de Gemeenteraad hetzij demonstreren in de omgeving van het Raadhuis, hetzij de tribune van de Raadszaal bevolken.

Bijlage 2.

MINISTERIE VAN ONDERWIJS KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

Afdeling V.H.M.O.
No. 2826

's-GRAVENHAGE, 28 Februari 1949.

Betreffende: lezingen
Legervoortlichtingsdienst-
opleiding beroepsofficieren
K.M.A. te Breda.

AAN

de Rectoren der Openbare
Lycea,
de Directeuren der Rijks hogere
burgerscholen,
Burgemeesters en Wethouders
van gemeenten, die Gymnasia,
H.B.S.' en Lycea in stand
houden,
Besturen van Bijzondere Gymnasia,
H.B.S.-en en Lycea.

Ik deel U mede, dat mijn ambtgenoot van Oorlog aan de Afdeling Legervoortlichtingsdienst van zijn Ministerie heeft opgedragen, ter vergroting van de belangstelling voor de opleiding van beroepsofficier aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda, door een aantal beroepsofficieren van het Nederlandse Leger zowel voor de leerlingen van de Hoogste twee klassen van de scholen voor voorbereidend hoger en/of middelbaar onderwijs in Nederland, als voor hun ouders lezingen te doen houden omtrent doel en wezen van die Academie.

Mede in het kader van de opbouw van het moderne Nederlandse Leger en de consequenties voor Nederland van de toetreding tot het Vijfmogendhedenpact, zijn deze lezingen van het grootste belang, en komt het mij zeer gewenst voor, dat een zo groot mogelijk aantal belangstellende leerlingen en hun ouders of verzorgers in de gelegenheid zal worden gesteld deze lezingen bij te wonen.

Het ligt in de bedoeling van de Legervoortlichtingsdienst de lezing voor de leerlingen van de hoogste twee klassen Uwer school:

---

te laten houden op:

_____ dag _____ 1949,

des morgens te 10.--uur, in het schoolgebouw:

Gesproken zal worden door de Heer:

De lezing zal tot titel dragen:

"HET MODERNE LEGER EN HET OFFICIERSSCHAP ALS BEROEP"

De lezing voor de ouders of verzorgers van de leerlingen der school zal op een door de bovengenoemde officier in overleg met het hoofd van de onderwijsinrichting vast te stellen datum worden gehouden op een nader aan te wijzen plaats.

Ik

Ik acht het zeer gewenst dat door U, c.q. door het hoofd van de desbetreffende onderwijsinrichting aan de Afdeling Legervoortlichtingsdienst van het Ministerie van Oorlog de grootst mogelijke medewerking zal worden verleend, mede wat betreft het belangloos beschikbaar stellen van de aula, het gymnastieklokaal of eventuele andere lokaliteit Uwer school, voor het houden van de bovenvermelde lezingen. Het landsbelang vraagt deze medewerking.

Zonder uitdrukkelijk tegenbericht Uwerzijds zal ik op Uw medewerking in deze rekenen.

De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
voor de Minister
Het Hoofd der Afdeling,

w.g. (onleesbaar)

Bijlage B.

1 ste Jaargang no.9
13 Maart 1949

H E T

A M S T E R D A M M E R T J E

Verschijnt om de 14 dagen

Uitgave O.P.S.J. Amsterdam
Red. Catrien Bultje
de Wittenkade 65-I
Amsterdam.

G E E N

O O R L O G S P R O P A G A N D A !

OP ONZE SCHOLEN.

Eén dezer dagen heeft Generaal Kruls, de opperbevelhebber van het Nederlandse Leger, een lezing gehouden voor de leerlingen van de hoogste klassen van een Haagse school over de taak van de beroeps-officier en die van het Nederlandse leger in "internationaal verband"-

Het was de eerste van een reeks lezingen, die Hoge Officiëren op alle scholen voor Middelbaar en Voorbereidend Hoger onderwijs zullen houden.

Zo begint het O.P.S.J.-manifest, dat deze dagen op alle H.B.S.-en, Gymnasia en Lycea van onze stad is verspreid. Ons manifest vervolgt de:

"Wie leger zegt, zegt oorlog!"

"Wij verafschuwen de verschrikkingen van de oorlog als niets ter wereld !
Propaganda voor het leger hoort niet thuis op onze scholen ! Wij willen vrede ! "

Daarom roepen wij alle scholieren op om te protesteren tegen deze lezingen. Op de eerste 5-jarige H-B-S. werd de lezing, die Vrijdag 11 Maart zou worden gehouden, op het laatste ogenblik AFGELAST. Dat was het werk van de scholieren - door hun protest ging het niet over.

De schoolraad van het Montess. Lyceum heeft bezwaar gemaakt tegen de aard van de lezing, die daar Zaterdag 19 Maart gehouden zal worden. Maar het gevaar is niet voorbij ! Op de 3e 5j. H.B.S. zal ma-joor van den Bosch op 21 Maart propaganda voor het leger komen ma-ken.

Daarom H.B.S.-ers werkt met onze petitionementen, protesteert te-
gen deze lezingen !

Scholieren !

G A A T A L L E M A A L N A A R :

ONZE OPENBARE PROTESTVERGADERING

op
Donderdag 17 Maart
in gebouw De Kroon
Rembrandtsplein.

Aanvang 8 uur
Toegang vrij ! !

AFSCHRIJFT

Bijlage C.

OPROEP

Aan de Amsterdamse scholieren !

Vandaag wordt op jullie school een lezing gehouden door
majoor van den Bosch over het beroep van officier en "de taak
van het Nederlandse Leger in internationaal verband".

Is dit een onschuldige lezing over beroepskeuze, vrienden?

N E E N ! !

Waarom wordt de lezing juist nu gehouden? Dit feit is tot
nu toe immers, e n i g in de Nederlandse geschiedenis !

We weten, dat onlangs door de radio bekend werd, dat er
voortaan 10.000 jongens n e e r per jaar soldaat moeten
worden. We weten ook, dat onze grote metaalindustrie, zoals
de NMBrug op het ogenblik omschakelen van vreden- op oorlogs-
industrie.

Amsterdamse
Scholieren !

De lezingen staan niet los van deze feiten !
Ze passen in het kader van oorlogsvoorbereiding.

MAAR WIJ WILLEN GEEN OORLOG ! !   WIJ WILLEN VREDE ! ! ! !

Op een protest-vergadering van een groot aantal middelbare
scholieren, op Donderdag j.l. door de O.P.S.J. georganiseerd,
werd een adres verstuurd naar B. en W. van Amsterdam, waarin
stopzetting van de militaire lezingen wordt geëist.

... scholieren, sluit je aan bij protest.

... Teken op onze petitionnementalijsten ! !

... strijd mee voor het behoud van de vrede ! ! !

ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD

Wz
G E · H E I M

Volens

24 MRT 1949

Verbinding: 19
A/"2 no 309'49 OPSJ

(K)

B
ggf
Datum:

22 3 49

ACD/50391

Onderwerp: Organisatie van Progressieve Studerende
Jeugd.

Naar aanleiding van het voornemen van het Ministerie van Oorlog om op de middelbare scholen lezingen te organiseren, teneinde bij de manlijke leerlingen belangstelling op te wekken voor het reserve-officierschap en het bezoek aan de Koninklijke Militaire Academie te stimuleren, zijn door de O.P.S.J. afd. Utrecht de volgende acties voorbereid.

- A. Op 18 en 19 Maart het verspreiden van protest-pamfletten bij de scholen.
- B. Kadervergadering der O.P.S.J. op 19 Maart om 20 uren huize van KAREL DE MOL, geb. te Zuilen 5-4-32, wonende Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht.
- C. Aanplakken van pamfletten aan de scholen in de avonden van 20 Maart.
- D. Openbare protestvergadering in café "De Beurs" te Utrecht op 22 Maart.

Ad A.

Door ALFRED LEO NAGEL, geb. te Zeist 30-8-27, wonende Slotlaan 1a te Zeist, zijn op Donderdag, 17 Maart in het C.P.N.-gebouw aan de Mariaplaats te Utrecht een 1400-tal pamfletten gestencild (zie bijlage). Doordat Karel de Mol die dag naar een protestvergadering van de afd. Amsterdam der O.P.S.J. was geweest, alwaar o.a. ANNIE HARMSEN had gesproken, kon de verspreiding der pamfletten op 18 Maart niet voldoende worden voorbereid, waardoor de eerste uitdeling plaats vond op Zaterdag, 19 Maart, des ochtends om plm. 8.30 uur bij de ingang van 3 HBSen en het Stedelijk Gymnasium te Utrecht.

Aan de verspreiding werd o.a. deel genomen door:

- o.k. ↑
x) ALFRED LEO NAGEL voornoemd,
- x) KAREL DE MOL voornoemd,
- x) TJITSKE ULTZEN, geb. te Groningen 28-2-28, wonende Alb. Thijmstraat 5 bis te Utrecht, en
- x) CORNELIS DE JAGER, geb. te Den Burg 29-4-21, wonende Kanaalweg 120 te Utrecht.

Om tactische redenen is tegen deze verspreiding, hoewel tevoren bekend, door de Utrechtse politie niets gedaan. Wel is opgetreden op Maandag, 21 Maart, toen des ochtends, o.a. bij de Middelbaar Technische School en voor in de middag bij de Rijks Kweekschool en een tweetal Mulo-scholen deze pamfletten werden verspreid.

Aangehouden werden:

o.k. ↓
CORNELIS DE JAGER voornoemd (tweemaal, des ochtends en des middags), TJITSKE ULTZEN en ALFRED LEO NAGEL. Allen werden na verhoor heengezonden. Plm 250 pamfletten werden in beslag genomen.

Ad B.

Aanwezig waren:

KAREL DE MOL voornoemd,

ALFRED LEO NAGEL voornoemd,

o. ~~h~~ JOHAN NIEUWVEEN, ge . te Utrecht 3-5-30, wonende Banka-
straat 39 bis te Utrecht,

20 *moedig* } o. ~~h~~ PIETER VREELAND, geb. te Utrecht 13-7-26, wonende Kanaal-
weg 135 te Utrecht.

Besloten werd slechts tot een tweede pamfletten ver-
spreiding op Maandag 21 Maart (zie boven ad A.).

Verder zou getracht worden ^{de} protestvergadering op
Dinsdag 22 Maart een spreker uit Amsterdam te krijgen;
mocht dit niet lukken dan zullen spreken ALFRED LEO NAGEL
en KAREL DE MOL (zie hierna ad D.)

Ad C.

Is niet doorgegaan.

Ad D.

Co 58364 — Zie rapport C/2 no. 315'49 d.d. 23-3-49.

++++++

Naar aanleiding van de laatste alinea van het rapport
C/2 -266'49 d.d. 15-3-49 wordt vermeld, dat KAREL DE MOL
later, nadat hij zijn uitbrander had gekregen en wist dat
de Directeur niet op zijn kamer was, deze kamer is binnen
gegaan en het schrijven van B. en W. op diens bureau heeft
zien liggen.

De dagelijkse leiding van de O.P.S.J. had besloten, de
wetenschap dat te Utrecht door B en W. een dergelijk
geheim schrijven was rondgestuurd aan de directeuren der
middelbare scholen, geheim te houden om eventuele adspirant-
læden der O.P.S.J. niet af te schrikken.

In zijn rede voor de afd. "Gooi- en Eemland" der O.P.S.J.
te Hilversum, heeft Alfred Leo Nagel toch over dit schrij-
ven gesproken (zie wederom rapport C/2 -266'49 OPSJ dd
15-3-49 - Verb.19), hetgeen hem een stevige reprimande be-
zorgde van Lucas de Jong.

++++++

CORNELIS DE JAGER krijgt het secretariaat van het stu-
dentenwerk. Hierdoor krijgt Nagel meer tijd om zijn aan-
dacht te wijden aan de middelbare scholen, wat automatisch
de taak van Karel de Mol ontlast. Dit laatste achtte Nagel
van veel belang. Gebleken was n.l., dat De Mol's normale
schoolwerk leed onder zijn werk voor de OPSJ"endit is on-
gewenst, want iedere OPSJ-er moet op school of waar ook,
topprestaties leveren".

*afsch. van
de 97's en
van 08 246
1221.*

van
GEZIEN:
[Handwritten signature]

Bijlage: pamflet

Aan de Utrechtse scholieren.

In de afgelopen dagen hebben in verschillende plaatsen in Nederland beroepsofficieren van het Nederlandse leger lezingen gehouden voor de leerlingen van de hoogste klassen van de middelbare scholen. Er is o.a. gesproken over de taak van het Nederlandse leger in internationaal verband.

Ook in Utrecht zijn op enkele scholen deze lessen in militaire strategie gegeven. Deze lezingen zijn in het geheim gehouden in opdracht van het ministerie van oorlog en werden plotseling zonder aankondiging in schooltijd georganiseerd.

Waarom, scholieren, zet men jullie leraar de klas uit en geeft men voorlichting over krijgskunde?

Waarom hangt er om deze lezingen een geheimzinnig sluijer?

Is men soms bang, dat er iets van zal uitlekken en dat er verzet tegen zal worden aangeteekend?

De herinnering aan de tweede Wereldoorlog ligt nog vers in ons geheugen. We verafschuwen bij voorbaat de verschrikkingen van een nieuwe oorlog. Om deze te voorkomen moeten echter alle vreedelievende krachten in de wereld zich aansluiten. Ook de scholieren horen thuis in het kamp van de vrede.

Protesteert daarom tegen elke vorm van oorlogspropaganda op de scholen. Propaganda voor leger is propaganda voor oorlog en hoort daarom op onze school niet thuis.

Helpt mee deze lezingen onmogelijk te maken. Tekent protesten aan tegen iedere vorm van politieke propaganda.

Protesteert en strijdt met de O.P.S.J. voor het behoud van de vrede en voor een onderwijs, dat vrij is van elke vorm van propaganda, die er niet thuis hoort.

Bezoekt de protest-vergadering

Dinsdag 22 Maart in de bovenzaal van Café "de Beurs"
Vredenburg 65 *20 uur*

en neem ouders, vrienden en kennissen mee.

Organisatie Progressieve Studerende Jeugd.

UITTREKSEL

Voor ..... O.D. 1341 ..... Naam ..... Org.v.Progr.Studerende Jeugd(Actie) .....

Origineel in ..... O.D. 1136 ..... Naam ..... Org.v.Progr.Studerende Jeugd(verg.) .....

Volgnr. .... Ag.nr. 58364 ..... Aard van het stuk ..... O.P.S.J. ....

..... Afz. .... Utrecht. .... Datum ..... 23.3.49 .....

Openbare protest-vergadering van de Organisatie van Progressieve
Studerende Jeugd, gehouden op 22.3.49 ten 20 uur in cafe
"De Beurs", Vredenburg 65 te Utrecht.

Uitgetrokken door ..... G. .... Afd./Sectie ..... ACD ~~ab~~ ..... Datum ..... 17.6.49. ....

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Voor ..... OD 1341. .... Naam "Organisatie van Progressieve Stude- rende Jeugd" (Acties)
Origineel in ..... OD 1136. .... Naam "Organisatie van Progressieve Stude- rende Jeugd" (Vergaderingen)
Volgnr. .... Ag.nr. 58124. .... Aard van het stuk ..... Rapport.
..... Afz. I.D. Amsterdam. .... Datum 18.3.49.

Actie O.P.S.J. tegen lezingen over militarisme.

Zoals uit de aan deze kwestie gewijde artikelen, o.m. in het dagblad "De Waarheid" van 9, 11, 12, 15, 16 en 17 Maart j.l. wel duidelijk is geworden, heeft de links georiënteerde, door communistische jongeren geleide en door de C.P.N. geprotégeerde "Organisatie voor Progressief Stude- rende Jeugd" (O.P.S.J.) in de aankondiging van het houden van lezingen over het Neder- landse leger aanleiding gevonden een felle actie te ontke- nen, waarbij om politieke doeleinden wordt gespeculeerd op de van nature aanwezige vredes-gevoelend bij jongere mensen. Deze hele actie voltrekt zich duidelijk in de sfeer van de "Sturm- und Drangperiode", de pubertéitsjaren. Het gevolg daarvan is, dat incidenteel en/of individueel soms fel wordt gereageerd op het houden van de lezingen of de protestactie van de O.P.S.J. Door leden van de laatstgenoemde organisatie wordt vrij veel pamflettenmateriaal verspreid, maar het resultaat is nog nergens geweest, dat van een ordeverstoring in of in de omgeving van de scholen kan worden gesproken. De betreffende lezingen vinden tot nu toe vrij normaal doorgang en er is geen sprake van, dat op een der scholen, als gevolg van de O.P.S.J.- acti- vitéit, uitstel heeft plaatsgevonden, zoals in een der "Waar- heid"- artikelen en in een pamflet werd gesuggereerd.

Uitgetrokken door ..... J.H. .... Afd./Sectie ACD IV b. .... Datum 24.6.49.
Op aanwijzing van ..... B. III L.

16 MRT 1949

Datum: 15-3-49

ACD/ 57900

Verbinding: 19
C/2 no 266'49 OPSJ

Onderwerp: Bezoek van de O.P.S.J. afd. Utrecht op
Zaterdag, 12-3-49 van 14.30 tot 16.30 uur
aan de Sterrenwacht, Zonnenburg 2 te
Utrecht.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

De excursie stond onder leiding van:
CORNELIS DE JAGER, geb. te Den Burg 29-4-21, wonende
Kanaalweg 120 te Utrecht.
Verder waren aanwezig:
ALFRED LEO NAGEL, geb. te Zeist 30-8-27, wonende Slotlaan
1a te Zeist,
MARGARETHA EUGENIE DE MOL, geb. te Utrecht 17-8-35,
wonende Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht,
PIETER VREELAND, geb. te Utrecht 13-7-26, wonende Kanaal-
weg 135 te Utrecht,
JOHAN NIEUWVEEN, geb. te Utrecht 3-5-30, wonende Banka-
straat 39 bis te Utrecht,
WILHELMUS DE WILDE, geb. te Utrecht 26-3-27, wonende
Gruttersdijk 11 te Utrecht, voorzitter afd. Utrecht van
het A.N.J.V.,
TJITSKE ULTZEN, geb. te Groningen 28-2-28, wonende Alb.
Thijmstraat 5 bis te Utrecht, jeugdleidster ANJV,
en nog twee onbekend gebleven leden van het ANJV.

De rondleiding in de Sterrenwacht zou om 2 uur beginnen,
doch op dat uur was er nog vrijwel niemand. Om ca. 14.10
uur belde een man aan bij Zonnenburg no. 2, waar het ob-
servatorium is gevestigd. Dit huis staat in verbinding met
het woonhuis van de directeur der Sterrenwacht, Prof. Dr.
MARCEL GILLES JOZEF MINNAERT, geb. te Brugge 12-2-1893,
die op Zonnenburg no. 1 woont. Het signalement van deze
man is: lang ca 1.70 m., rechtop staand geborsteld haar,
donkerblond van kleur, donkerblonde snor, droeg bril.
Deze man werd door De Jager voornoemd binnen gelaten,
die tegen de onbekende zei, dat hij maar op de anderen
moest wachten. Even later gingen nog drie heren en een
dame bij Zonnenburg 2 naar binnen. Toen kon worden waarge-
nomen dat deze mensen doorliepen naar het perceel Zonnen-
burg 1, dus de woning van Prof. Minnaert. Het signalement
van de dame luidt: lang ca 1.80 m, tenger figuur, rossig,
dik golvend haar, mager lang vinnig gezicht.

Tijdens de inleiding van De Jager in de collegezaal
werd er nog twee maal gebeld en deed Nagel even open.
Aanvankelijk werd gemeend dat er een bijeenkomst van
sterrekundigen was, maar tijdens de rondleiding door De
Jager, toen o.a. de zonneKijker werd bezichtigd, bleek
het navolgende. Deze zonneKijker is van dusdanige af-
metingen, dat het observatie-einde zich bevindt in de
hoekkamer van de woning van Prof. Minnaert (Zonnenburg 1);
deze hoekkamer dient als werkvertrek voor het observato-
rium. Aansluitend op het observatie-einde bevindt zich

*Overgenomen
van VW O en
Hersch. Rab
C II
alleen bekend*

B.D. 4/67

nog een spectografische inrichting, maar daarvoor was het nodig, dat er een gat in de grond werd gemaakt, zodat deze spectografische opstelling zich in de kelder van het perceel Zonnenburg 1 bevindt. Het gat hiervoor is ruim in de vloer uitgehakt, zodat zich om de kijker een ringvormige opening van ca 12 cm breedte bevindt. Tijdens de rondleiding werden bij deze zonnekijker in de hoekkamer stemmen gehoord, die uit de kelder kwamen en welke hoorbaar waren door het gat in de vloer. De Jager zei toen, dat er nog een vergadering aan de gang was van de Werkgroep-Commissie van het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers. Toen gevraagd werd of hij daar dan niet bij moest zijn, daar hij ook deel uitmaakt van deze werkgroep, zei De Jager dat dit een commissie was die de werkzaamheden van de werkgroep te Utrecht vaststelde. Opmerkelijk is echter, dat geen dezer mensen ooit is gezien op een vergadering van het V.W.O. De wijze waarop deze mensen zich aan het perceel Zonnenburg 2 vervoegden wees er op, dat zij hier bekend waren en er meermalen zijn geweest.

++++

ALFRED LEO NAGEL had op zijn overjas een speldje van het A.N.J.V., waarin het cijfer "1" verwerkt was.

Hij is behalve bestuurslid van de afd. Utrecht der OPSJ ook nog instructeur van de afd. "Het Gooi" van de O.P.S.J. en heeft tevens zitting in de Organisatieraad van de OPSJ.

Nagel vertelde, dat hij in zijn hoedanigheid als instructeur van de afd. "Het Gooi" van de OPSJ een lezing voor deze afdeling had gehouden op Vrijdagavond 11 Maart 1949. Volgens zijn zeggen heeft hij die avond een politiek volledig verantwoorde rede gehouden. In de zaal waren ongeveer 15 reactionaire jongens aanwezig, die hem heftig aanvielen. Dit was echter niet het ergste, hij werd tevens aangevallen door het afdelingsbestuur van "Het Gooi", waarbij vooral

ELLEN DEEN (wonende te Oud Loosdrecht C 269) op de voorgrond trad. Zij zat tijdens zijn rede steeds afkeurend "neen" te schudden. Ellen Deen is secretaresse van het afdelingsbestuur van "Het Gooi" van de OPSJ en heeft tevens zitting in de Organisatieraad der O.P.S.J. Na afloop van de rede van Nagel heeft Ellen Deen het woord genomen en is dwars tegen de redevoering van Nagel ingegaan. Aan het slot van de bijeenkomst van de afd. "Het Gooi" dankte de voorzitter der vergadering Ellen Deen dan ook voor haar interessant betoog, waarbij hij o.m. zeide, dat men ongetwijfeld meer had aan hetgeen zij had gezegd, dan aan de redevoering van Nagel.

Naar aanleiding van het bovenstaande maakte Nagel de opmerking dat de afd. "Het Gooi" eens stevig gezuiverd moest worden. Hij heeft omtrent een en ander een rapport voor het hoofdbestuur te Amsterdam opgesteld.

+++++

*Vernieuwde
"Kring Utrecht"
d.w.z.: V.W.O. en wij
Utrecht en Limburg
1 november 1949
20-11-49*

PO 7228

(K)

*In P.J.
Nagel
en in
rekening te
lijpen P.J.
Ellen Deen
PO 8217*

BVI

Verder sprak Nagel over de poging tot oprichting van een afdeling van de Democratisch Socialistische Studenten-Vereniging "Politeia", waarvan reeds verschillende afdelingen in andere universiteitssteden bestaan. (Zie bijgaande fotocopie van het desbetreffende artikel, opgenomen in "Sol Iustitiae" van 12-3-49, Verb.19).

Ten aanzien hiervan merkte Nagel op, dat wanneer de afd. Utrecht zou worden opgericht zo snel mogelijk gepenetreerd moest worden om er, zoals hij het uitdrukte, "nog iets goeds van te maken".

De Jager zeide hierop dat er eigenlijk geen mensen beschikbaar waren om te penetreren, maar dat deze penetratie in andere universiteitssteden is gelukt.

Omtrent het bovenstaande zal nog uitgebreid worden gesproken op een bestuursvergadering van de OPSJ afd. Utrecht.

++++

*In PA
k de mol*

Nagel vertelde voorts nog, vóór de rondleiding in de sterrenwacht, dat KAREL DE MOL (geb. te Zuilen 5-4-32, wonende Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht) bij de Directeur van de Gem.H.B.S./B, Catharijnesingel te Utrecht was geroepen, aan welke school hij een leerling is.

987686

Volgens Nagel waren er behalve de directeur nog enige leraren aanwezig en kreeg De Mol een flinke uitbrander betreffende de activiteit van de OPSJ aan genoemde school.

Ook vertelde Nagel, dat er een geheim rondschriften door Burgemeester en Wethouders aan de scholen van Utrecht was verzonden betreffende de activiteit van de OPSJ op de scholen in Utrecht.

++++

WV
GEZIEN:

RS

Het Nederlandse studenten-leven is in het algemeen gekenmerkt door een a-politicitet. Dit a-politieke-karakter is traditioneel en heeft naast zijn vele voordelen, die zeker behouden dienen te worden, ook nadelen.

Wij kennen de op niet-politieke grondslag staande gezelligheidsverenigingen als U.S.C., Unitas en Prometheus, die bovendien niet op enige religieuze grondslag staan, alsmede de confessionele, doch eveneens niet-politieke gezelligheidsverenigingen Veritas en S.S.R.

Hiernaast onderscheiden wij een aantal niet-politieke religieuze verenigingen (N.C.S.V., V.C.S.B. en S.V.H.G.).

Deze constructie heeft zijn voordeel in de historie duidelijk bewezen. Dit blijve zo.

Doch hiernaast, op geheel ander niveau liggend, is er naar de mening van ondergetekenden een vacuum, waarin naar hun mening moeten worden voorzien en waartoe zij het hunne wensen bij te dragen. Dit vacuum bestaat hierin, dat wij naast alle bovengenoemde verenigingen en daarvan volkomen geschel-

den, er geen kennen, staande op maatschappij-be-schouwelijke grondslag. Het is de aanvaag gecon-stateerde a-politieke karakter onder studentenwereld, wensen wij, voorwat de gezelligheids- en de religieuze verenigingen betreft, als juist te erkennen. Wij in deze zin dan ook zeker niet te veranderen, noch te bestrijden. Wat wij als leemte, als fout aanmer-ken en willen veranderen, is de a-politieke (in vele gevallen zelfs anti-politieke) instelling van de indi-viduele student, welke schijnbaar inhaerent is met het overigen juiste, niet-politieke gezelligheidsleven, doch dit zeker niet behoort, ja niet mag zijn. Wij achten het dan ook de allergrootste noodzakelijk-heid, dat de student zich oriënteert op-, en verdiept in de maatschappelijke problematiek, d.w.z. de politiek.

Wij zijn echter tevens van oordeel, dat zulks — mede gezien de kritische geest, welke de student eigen is, suba. behoort te zijn —, bij voorkeur niet mag geschieden op een „partij-politieke“ basis. Wij staan voor, waarbij het begrip „politiek“ niet in de on-gunstige zin des woords worde opgevat.

Evenzeer echter is het onze overtuiging, dat zulks niet kan geschieden zonder een, zij het dan ook zeer ruime opgevatte, gemeenschappelijke grondslag. Juist omdat wij het bidden der meningen en der principia mende betekenis daarvan ten volle recht willen doen uit een gemeenschappelijk politieke visie onmisbaar. Het is immers een fundamentele voorwaarde voor, maar tevens aanvulling op, het eerste.

Voorwat betreft het maatschappelijk progressief denkende deel van de Utrechtse studenten, willen on-op zeer korte termijn over te gaan tot oprichting van een afdeling Utrecht van de „Democratisch-Socialistische Studenten Vereniging Politiea“.

Sinds vele jaren bestaan in alle Nederlandse Uni-versiteitssteden afdelingen van Politiea. Alleen in Utrecht niet. Deze uitsondering zal nu spoedig tot zich aanvankelijk aansien, dat het toen alhier opge-wat Politiea elders is. Deze veronderstelling is ech-terniet uitgekomen. „Synthesis“ is tenslotte in com-muniatlach vaarwater gekomen en is reeds enige tijd (zerecht en gelukkig) ter siele. Ziehier de verklarung voor het feit, dat niet in Utrecht, zoals in alle an-

dere Universiteitssteden, direct na de bevrijding een „Politeia“ ontstond.

De grondslag waarop „Politeia“ staat is die van het democratisch-socialisme. Democratisch: niet in de zin van volkademocratie, of wat daar naar riekt, maar in de zin van de Democratie, zoals deze verankerd ligt in onze eigen, West-Europese Cultuur. Socialistisch: niet in de betekenis van het „museum socialisme“, maar van het moderne, on-dogmatische socialisme, wars van alle overdreven prinzipieën-reiteren.

Wij zijn er dan ook van overtuigd, dat allen, die de dictatuur van het geld en van het zinloze geweld verwerpen, de terreur van communisme en fascisme verfoeten en daartegen stelling wenssen te nemen, daarenboven zowel elk totalitarisme, als de 19e eeuwse absolute vrijheid onaanvaardbaar achten en daar tegenover vrede, welvaart en gerechtigheid, op grondslag van vrijheid-in-gebondenheid stellen en voorstaan, in „Politeia“ een gemeenschappelijke basis voor een gesprek over de maatschappelijke problematiek zullen kunnen vinden. Temeer, waar „Po-liteia“ zich stelt op de grondslag van het geestelijk-federalisme, d.w.z., dat het plaats biedt voor Pro-Testant-Christelijke (orthodox en vrijzinnig) Rooms-katholieken en Humanisten, die elk, niet ondanks, maar juist dank zij hun eigen levensbeschouwing komen tot een gemeenschappelijk uitgangspunt voor de oplossing van de vragen en problemen, waar de hedendaagse wereld ons mee confronteert. Iedere eigen religieuze overtuiging wordt in „Politeia“ niet alleen getolereerd, doch gewaardeerd tevens, omdat zij bron dient te zijn voor de convergerende politi-ekke opvattingen.

Bovendien staat D.S.S.V. „Politeia“ los van elke politieke partij en beperkt zij er zich toe als ver-eniging uitsluitend dan uitspreken te doen, wanneer er Universitaire belangen in het geding zijn.

Er ligt voor „Politeia“ een groot terrein braak. Wij worden gedreven door de plicht bij te dragen in het belang van de student, en dus in het belang der Maatschappij. Het is onze op vaste overtuiging gegronde hoop, dat ook zij, die zich niet stellen op haar grondslag, de oprichting van „Politeia“ ald. Utrecht zullen toejuichen, omdat in een leegte wordt voorzien en dat zij „Politeia“ met een vereniging op gelijk niveau, maar dan op hun grondslag, spoedig zullen volgen.

- P. J. VAN DER BURG.
- W. C. VAN DAM.
- E. J. DORHOUT MEES.
- C. H. B. VAN GORKOM.
- C. D. GRINS.
- C. C. OOSTERLEE.
- J. A. POST.
- Mej. W. RACKE.
- C. H. VAN RHIJN.
- C. B. SLOOFF.
- P. WESTDORP.
- H. J. ZEEVALKING.

SOL IUSTITIAE

Organ der
Utrechtse Universitaire Gemeenschap.
Uitgave der Stichting „Sol Iustitiae“.

Hoofdredacteur: C. D. Grins.
Abnctis: Mej. E. Bink.

Fiscus: H. G. J. M. Kooter.
Redacteleden: M. C. de Haan, H. Klein
Leugeners, Dr. J. A. Niemeijer, J. Rinzeema
en Prof. Dr. W. C. van Unnik.

Adres der redactie en administratie:
Lopelenburg 1, Utrecht.

Alle copy moet worden ingeleverd Dinsdag
voor 12 uur.

De Sol Iustitiae verschijnt niet gedurende de
academische vacantes.

OD 1341

Organisatie van Progressieve
Studerende Jeugd.
Secr.: Admiralengracht 96
Amsterdam.

Berger: OD:
O.P.S.J.-actie
1341

UITTREKSEL	
Uit	: OD 1136
Ag. no.:	57116
Voor	: OD 1341

Aan de Tweede Kamer.

De Organisatieraad van de O.P.S.J. heeft in haar zitting van Zaterdag 26 en Zondag 27 Januari j.l. een uitvoerige bespreking gewijd aan het bij de Staten Generaal ingediende wetsontwerp tot toezicht op de leesbibliotheken (stuk 110). Dit wetsontwerp moet het mogelijk maken, dat bestuursorganen, met name de Colleges van Burgemeester en Wethouders, maatregelen kunnen treffen met betrekking tot de verspreiding van boeken en geschriften. Indien de Staten Generaal hun goedkeuring hieraan zouden hechten, kunnen B. & W. van een gemeente ieder boek, dat naar hun oordeel "aanstotelijk is voor de eerbareheid" uit de bibliotheken verwijderen. Voorts krijgen zij de bevoegdheid te verbieden dat aan minderjarigen boeken worden verstrekt, die naar hun mening "een gevaar opleveren voor de zedelijke gezondheid van minderjarigen".

De Organisatieraad van de O.P.S.J. acht het scheppen van een dergelijke censuur op de leesbibliotheken rechtstreeks in strijd met artikel zeven van de Nederlandse Grondwet. Artikel zeven zegt immers: "Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door middel van de drukpers gedachten en gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet". Dit sluit iedere vorm van censuur uit. Tegen pronomografische lectuur kan en behoort alleen te worden opgetreden op basis van de betreffende bepalingen in het Wetboek van Strafrecht. Hierop is in de vele publicaties die reeds met betrekking tot het wetsontwerp verschenen zijn, zeer terecht gewezen.

Indien de Staten Generaal ertoe zal overgaan het betreffende wetsontwerp tot wet te verheffen, dan opent men hiermede de weg naar de willekeur. Met deze wet in de hand zullen Nederlandse autoriteiten in staat worden gesteld alle mogelijke geschriften uit de leesbibliotheken te weren. Het is zeker niet denkbeeldig, dat men deze bevoegdheid speciaal zal richten tegen progressieve literatuur. Op deze manier kan men overgaan tot het instellen van een geestelijke dictatuur, waartegen scherp verzet geboden is. Het is onaanvaardbaar dat de gemeentebesturen zeggenschap krijgen over de verspreiding van boeken en geschriften.

De O.P.S.J. ontkent de bevoegdheid van bestuursorganen om vast te stekken wat wel en niet in de leesbibliotheken mag worden aangeboden. Dit is een inbreuk op de grondwet.

Van zeer groot belang is bij dit alles de ontworpen bepaling, dat B. en W. kunnen verbieden boeken uit te lenen, die naar mening van dit college een gevaar vormen voor de "zedelijke gezondheid" van deze minderjarigen. Als organisatie van

studerende jongeren voelt de O.P.S.J. zich geroepen hiertegen haar protest reeds bij voorbaat te laten horen. Het begrip "zedelijke gezondheid" is dermate vaag en elastisch - vatbaar voor veelvuldige interpretaties - dat hierdoor allerlei soorten boekwerken en geschriften die juist zeer belangrijk zijn voor de ontwikkeling van jonge mensen, aan minderjarigen onthouden worden op grond van bepaalde politieke en godsdienstige inzichten. Aan de hand van deze bepaling kan men boeken op staatkundig, wijsgerig, politiek en cultureel gebied buiten het bereik houden van jonge mensen en wij denken dan vooral aan onze 18, 19 en 20-jarige vrienden, die in zich hebben de drang om zich te ontwikkelen en op velerlei gebied te oriënteren. Wij wijzen hier ook speciaal op de positie van jonge studenten die in plaatsen woonachtig zijn, waar zij niet regelmatig gebruik kunnen maken van de boekwerken uit de universiteitsbibliotheken en er dus veelal op aangewezen zijn om literatuur van meer algemene aard uit de particuliere bibliotheken te betrekken. De maatregel als hierboven bedoeld kan slechts dienen om de ontwikkeling en oriëntering ten opzichte van allerlei belangrijke vraagstukken te remmen. Tegen te houden is deze ontwikkeling echter niet. Ook niet door maatregelen die de vrijheid van drukpers beperken.

De Organisatieraad van de O.P.S.J. kwam danook tot de conclusie dat het door de regering ingediende wetsontwerp in strijd is met de Nederlandse grondwet en bedoeld is als poging de democratische vrijheden te beperken. Hierdoor zal speciaal ook het culturele en wetenschappelijke leven in Nederland getroffen worden. De Organisatieraad is danook van mening, dat tegen het wetsontwerp het verzet van allen die de geestelijke vrijheid een eerste levensbelang achten, noodzakelijk is en dringt er bij de Tweede Kamer op aan geen medewerking te verlenen aan het tot stand komen van een wet die indruist tegen de grondwet en tegen de belangen van het Nederlandse volk. Zij zal het op prijs stellen indien de Kamer de Regering zou willen adviseren het wetsontwerp nog voor de openbare behandeling in te trekken.

Voor de Organisatieraad der O.P.S.J.

UITTREKSEL

Voor ..... O.D. 1341 ..... Naam ..... O.P.S.J. (Acties) .....
Origineel in ..... O.D. 1136 ..... Naam ..... O.P.S.J. (vergaderingen) .....
Volgnr. .... Ag.nr. 57115 ..... Aard van het stuk Scholierenbijeenkomst OPSJ .....
..... afd. Utrecht. Afz. .... Utrecht. .... Datum ..... 4.3.49. ....

Scholierenbijeenkomst van de O.P.S.J. afd. Utrecht op
28.2.49 aan het adres Bandoengstraat 24 bis a te Utrecht.

Karel de MOL vertelde, dat binnenkort hier de film
"Achter het IJzeren Gordijn" zou komen en dat hij hoogst-
waarschijnlijk wel tevoren kon uitzoeken waar deze zou worden
vertoond. Hij hoopte dat het de Vreeburg-bioscoop zou zijn,
daar deze zich uitstekend leende voor acties als het gooien
met stinkbommen. e.d.

Uitgetrokken door ..... G. .... Afd./Sectie ..... aCD 4b. .... Datum ..... 17.6.49. ....

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Uit : OD 1136

Naam: OPSJ

Voor : OD 1341

Naam: OPSJ-acties

Ag.nr: 55192

Afz. : ID Utrecht

datum: 8-2-49

Aard van het stuk: Verslag verg.v.d.afd.Utrecht v.d.OPSJ met de dagelijkse leiding v.d.OPSJ. te Asd.

Op 31-1-49 werd een verg.gehouden van de afd,Utr,v.d.OPSJ met de dagelijkse leiding v.d.OPSJte Asd.

With vroeg nog of er nu in Utrecht niet eens de een of andere actie kon worden gevoerd,bv.tegen de Nationale Reserve.Dit voor stel werd ook teniet gedaan,aangezien er in de studentenpers niet meer over de Nationale Reserve wordt geschreven en men dus met een actie op een totaal verkeerd spoor zou komen.Men kwam tot de slotsom dat,er dan wel nauwkeurig de wantoestanden op de Universiteit te Utrecht moesten worden nagegaan om er zo spoedig boven mogelijk/op te kunnen springen.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIIIe

Datum: 16-3-50

UITTREKSEL

Voor ..... OD 1341 ..... Naam Organisatie v. Progressieve Studerende
Jeugd-(acties)
Origineel in ..... OD 1364 ..... Naam O.P.S.J.-periodieken.
Volgnr. .... Ag.nr. .... 55184 ..... Aard van het stuk OPSJ-blad "Studie en Strijd".
..... Afz. .... Haarlem. .... Datum ..... 4.2.49.....

Leden en vrienden van de O.P.S.J., weest je bewust van het gevaar dat wij maar al te goed kennen uit de donkere bezettingsjaren die achter ons liggen. Verdedigt de Nederlandse democratische tradities en vrijheden. Protesteert tegen het Amerikaanse Heksenproces 1949.

KUNSTSTUDERENDEN TEGEN DE OORLOG IN INDONESIE.

Onmiddellijk na het bekend worden van de hervatting van de koloniale oorlog in Indonesie, hebben enkele leden van onze leden op het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs in Amsterdam op hun school een petitionnementsactie georganiseerd, waarin tegen de oorlog geprotesteerd wordt en terugtrekking van de Nederlandse troepen geeist wordt. Onze vrienden op de I.V.K.N.O. verzamelden in de enkele dagen, die nog voor de Kerstvacantie restten, meer dan zeventig handtekeningen. Een prachtig resultaat. Het petitionnement werd aan minister Drees toegezonden.

Uitgetrokken door ..... G. .... Afd./Sectie ACD 4b ..... Datum 29.7.49.....

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Voor OD 1341 Naam ORG. VAN PROG. STUD. JEUGD-ACTIES
Origineel in OD 1136 Naam ORG. VAN PROG. STUD. JEUGD (VERG)
Volgnr. Ag.nr. 53825 Aard van het stuk
Afz. Datum 19.1.49

Op 14.1.49 werd ten huize van Karel de MOL, Bandoengstraat 24 bis te Utrecht een ledenvergadering der OPSJ gehouden.

Martha van MALSEN drukte speciaal Utrecht op het hart veel werk te maken van de studenten vooral in verband met de Nationale Reserve. Het schijnt dat Utrecht hier nog te veel liefhebbers voor heeft (er werd gezegd een paar honderd)

Momenteel wordt de Griekse fototentoonstelling (zie verslag C/2 no 14'49 OPSJ) gehouden in den Haag. De afd. den Haag van de OPSJ wordt echter te zwak gevonden om iets te ondernemen en nu zal hoogstwaarschijnlijk Amsterdam zich weer belasten met een openbare demonstratie hiertegen, aangezien zij het succes, te Amsterdam behaald, nogal groot vinden.

Uitgetrokken door P Afd./Sectie ACD 4 Datum 21.4.49
Op aanwijzing van B III d

Wheeld

A f s c h r i f t

Verbinding: 19
Datum: 19-1-49
A/2 no 58'49 OPSJ

Volgno.
20 JAN. 1949
ACD/53824

B
NK
OK

AAN DE AMSTERDAMSE SCHOLIEREN !

Zaterdagmorgen vond een stakersvergadering plaats van 600 werksters in dienst van de Gemeente Amsterdam. Een bestuurslid van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd heeft de vrouwen toegesproken:

"Wij begrijpen heel goed", zo sprak zij, "dat U voor 60 cent per uur Uw vermoeiend en verantwoordelijk werk niet kunt verrichten en wij vinden Uw eis van 86 cent per uur volkomen gerechtvaardigd!"

"Wij begrijpen ook, dat U na anderhalf jaar van onderhandelingen eindelijk het stakingswapen hebt gegrepen en wij zullen alles doen om Uw strijd te ondersteunen!"

Haar woorden werden met een geweldige ovatie begroet.

VRIENDEN, WETEN JULLIE WAT HET BETEKENT EEN UUR LANG TE SCHROBBEN VEGEN EN DWEILEN VOOR 60 CENT, WAAR NOG BELASTING AFGAAT ?

Amsterdamse scholieren,

Jullie zijn in dit conflict tussen werksters en Gemeente betrokken. Van jullie wordt gevraagd het werk van deze vrouwen over te nemen tot zij weer aan het werk zijn.

T a l v a n s c h o l i e r e n h e b b e n g e w e i g e r d dit te doen. Er zijn gevallen bekend van scholieren die drie keer achtereen weigerden het werk van de werksters over te nemen!

Wij richten een klemmende oproep tot jullie allen!

WEIGERT KACHELS AAN TE MAKEN EN KOLEN TE SJOUWEN!
WEIGERT PAPIERMANDEN LEEG TE MAKEN, KLASSEN AAN TE VEGEN EN STOF AF TE NEMEN!

Iedere handeling, hoe nietig ook, die anders de werksters zouden verrichten, verzwakt de positie van de stakende werksters!

LAAT JE NIET ALS ONDERKRUIPER GEBRUIKEN !

Een Amsterdamse scholier heeft Zaterdag aan de werksters een belofte afgelegd: "Wij zullen Uw strijd ondersteunen".

Scholieren, houdt die belofte gestand!!

Organisatie Progressieve Studerende Jeugd .

UITTREKSEL

Voor OD 1341 Naam O.P.S.J.-acties

Origineel in OD 1288 Naam C.P.N. bedrijfswerk

Volgnr. Ag.nr 53784 Aard van het stuk verslag bijeenkomst

Afz. A dam Datum 17.1.49

Op 15 Januari 1949 werd, na mondelinge aanzegging aan het woonadres, een 50-tal kernleden van de CPN uit de bedrijven - Overheid en andere te Amsterdam, onder wie de politieke secretarissen der onderscheidene afdelingen der CPN in die gemeente - bijeengeroepen aan het District van genoemde beweging te A'dam.

Door Willem van WIJK, geb. 23.12.08, werd het woord tot de aanwezigen gevoerd.

De veragdering werd bijgewoond door Theodore Johan HENRAR, geb. 15.10.22, vermoedelijk als waarnemer.

Uitgetrokken door BQ Afd./Sectie ACD-4b Datum 17.4.49

Op aanwijzing van B-III

UITTREKSEL

Voor OD 1341 Naam OPSJ-Acties
Origineel in OD 1136 Naam OPSJ-Vergaderingen
Volgnr. Ag.nr. 52992 Aard van het stuk Verslag congres OPSJ te A'dam
Afz. ID Utrecht Datum 5.1.49

Op het OPSJ-congres, gehouden te Amsterdam op 27, 28 en 29 December 1948 werd besloten een optocht naar de Griekse Foto-tentoonstelling te organiseren.
De aanwezigen, leden van de OPSJ, zijn naar buiten gegaan uit het gebouw "De Leeuw" en zijn in groepsverband de Valkenburgerstraat uitgemarkeerd, richting Amstel.
Route via het Waterlooplein over de Amstelbrug naar de Keizersgracht. Vervolgens werd gedemonstreerd voor de Griekse fototentoonstelling, daarna werd doorgelopen, rechtsaf de Vijzelstraat in naar het Muntplein. Na aankomst op het Muntplein werd de optocht door de politie uit elkaar geslagen. Hierbij werd door de politie meegenomen: HANS van MANEN, het nieuwe lid van de OPSJ te Utrecht. (Hij is te Utrecht nog nooit op een vergadering geweest, dit was zijn debuut). Het meegenomen schild waarop stond "Geen Tsaldaris in Amsterdam" lag later op een vluchtheuvel op het Muntplein.
Joop WOLF verklaarde later, dat hij het een reuze reclame vond, want nu hadden heel veel mensen het juist gezien. Verder werd er bekend gemaakt, dat er foto's van de demonstratie waren genomen; langs de route stonden dan ook een paar fotografen.
Joop Wolf verklaarde nog, dat de politie dit niet had mogen doen (het uit elkaar slaan), daar de groep nog geen 100 man telde en er dus voor zo'n demonstratie geen verlof behoefde te worden aangevraagd.

Uitgetrokken door MS Afd./Sectie ACD/4b Datum 4.7.49
Op aanwijzing van B. III

UITTREKSEL

Voor ..... OD 1341 ..... Naam OPSJ-acties .....

Origineel in ..... OD 1136 ..... Naam ..... OPSJ-verg. ....

Volgnr. .... Ag.nr. 52992 ..... Aard van het stuk verslag congres OPSJ te A'dam 1948.

..... Afz. .... ID-Utrecht ..... Datum 5.1.49. ....

In het kader van het Congres van de Organisatie van de Progressieve Sturende Jeugd (OPSJ) te Amsterdam van 27 t/m 29 December 1948, werd een demonstratieve zitting gehouden. In de zaal, waarin ong. 300 -ersonen aanwezig waren heerste een hoera-stemming en deze stemming werd steeds meer opgezweept hetgeen zijn hoogtepunt bereikte aan het slot van de avond. De vorige dag was al iets gezegd over een fototentoonstelling in Amsterdam op de Keizersgracht vlak bij de Vijzelstraat. De tentoonstelling bevat foto's over de strijd tegen de rebellen in Griekenland. Deze tentoonstelling werd gebrandtmerkt als fascistisch en er was besloten een delegatie te zenden naar de burgemeester van Amsterdam om hem te verzoeken de tentoonstelling te sluiten en dan de vrijgekomen expositieruimte ter beschikking te stellen voor jonge Nederlandse kunstenaars. Tegen het einde van de demonstratieve-avond kwam ELSE MULDER zeer opgewonden voor het doek en deed verslag over haar bezoek aan het stadhuis van Amsterdam. De burgemeester had geweigerd de delagatie te ontvangen en toen had de delagatie zich gewend tot de secretaris van de gemeente Amsterdam. Deze vond, dat het nog niet vast stond dat Tsaldaris een facsist was en dat de zaak nu niet zo belangrijk was als de delagatie wilde doen voorkomen. Ze werden netjes weer weggewerkt. Maar Else MULDER riep uit: "Maar er zijn vele sturende jongeren, die het hierbij niet zullen laten, burgemeester d'Ailly!".

Uitgetrokken door ..... H ..... Afd./Sectie ..... acd-4b ..... Datum ..... 5.1.49. ....

Op aanwijzing van .....

1341

15 October

8.

B 47415

UITGEROOST

XXX
XXX

A.C.D.
Werk. Vers.

IIIe IIIc 2

Anti-Franco-actie O.P.S.J.

GEHEIM

Hiermede heb ik de eer Uwer Excellentie het volgende ter kennis te brengen.

Handwritten:
Aan 47415
20/1136

Op 9 en 10 October j.l. werd te Amsterdam door de communistisch georiënteerde Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) een "conferentie van studerende jeugd" gehouden, waarin zal worden geprotesteerd "tegen een eventueel hernieuwde poging van bepaalde zijde om betrekkingen aan te knopen met Franco-Spanje".

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

Mr. L. Einthoven.

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken
t.a.v. de HoogEdGestr.Heer Hoofd
Directie Politieke Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

UITGEVERIJ

15 October 8.

XXX
XXX

IIIe IIIc 3

A.C.D.
Werker. Vers.

resolutie O.P.S.J.

Z E E R G E H E I M

Hiermede heb ik de eer Uwer Excellentie het volgende ter kennis te brengen.

Op 9 en 10 October j.l. werd te Amsterdam door de "Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd" (O.P.S.J.) een "conferentie van studerende jeugd" gehouden, waarin o.m. een delegatie werd samengesteld, welke opdracht kreeg aan de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een resolutie aan te bieden en eventueel toe te lichten.

De resolutie heeft de volgende inhoud:

"De conferentie van studerende jeugd, op uitnodiging van de
"O.P.S.J. op 9 en 10 October te Amsterdam bijeen, spreekt zijn
"verontrusting uit over de toestand, waarin het Nederlandse on-
"derwijs op het ogenblik verkeert.
"Gezien het belang van het Nederlandse onderwijs voor de Neder-
"landse jeugd en voor de toekomst van onze nationale cultuur en
"wetenschap, dringt de conferentie er bij de regering op aan voor
"het jaar 1949 een groter bedrag aan 's rijks schatkist te ont-
"trekken, dan thans is geraamd en verzoekt de regering tot wij-
"ziging van de reeds ingediende ontwerp-begroting over te gaan.
"Speciaal dient zorg te worden gedragen voor de gelijkberechti-
"ging van het Openbare Onderwijs ten opzichte van het Bijzonder
"Onderwijs.
"De conferentie van studerende jeugd is van mening, dat het ur-
"gentieprogramma van de O.P.S.J. constructieve richtlijnen biedt,
"die bij verwezenlijking een belangrijke bijdrage kunnen vormen
"voor het herstel en vernieuwing van het Nederlandse onderwijs.
"Onmisbaar is hierbij de inspanning van de studerende jeugd, die
"zich in dienst zal moeten stellen van de verdediging en ont-
"wikkeling van het Nederlandse onderwijs in het algemeen en het
"openbaar onderwijs in het bijzonder".

De tekst van het in deze resolutie bedoelde urgentieplan werd U reeds bij mijn schrijven no 36590, dd. 1 Juni 1948 toegezonden.

Omtrent het verloop van deze conferentie hoop ik U te zijner tijd nader in te lichten.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President

Mr. L. Einthoven.

Aan Zijne Excellentie
de Min. van Onderw.
Kunsten en Wetenschappen

te
's-GRAVENHAGE

B 47415

IIIe IIIc 2

15 October

8.

UITGE

A.C.D.
Werkgr. Vers.

Anti-Franco-actie O.P.S.J.

GEHEIM

Hiermede heb ik de eer Uwer Excellentie het volgende ter kennis te brengen.

Op 9 en 10 October j.l. werd te Amsterdam door de communistisch georiënteerde Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) een "conferentie van studerende jeugd" gehouden, waarin besloten werd een telegram te zenden naar de U.N.O., waarin zal worden geprotesteerd "tegen een eventueel hernieuwde poging van bepaalde zijde om betrekkingen aan te knopen met Franco-Spanje".

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

Mr. L. Einthoven.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
te
's-GRAVENHAGE.

00 1136

BUES. No. 00 1136
ORT.: Waarh. H.
DATUM: 11-10-48
PAR.: _____

Conferentie studerende jongeren
over Nederlands onderwijs

Begroting moet herzien worden

Zaterdag en Zondag jl. kwamen driehonderd studerende jongeren uit alle delen van het land, op uitnodiging van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, te Amsterdam in gebouw De Kroon bijeen. Op deze conferentie werd uitvoerig gesproken over de toestand, waarin het Nederlands onderwijs zich op het ogenblik bevindt.

Studenten, middelbare scholieren, kunststuderenden, kwekelingen en jonge onderwijskrachten spraken als hun mening uit, dat het nationale onderwijs absoluut onvoldoende is en dat de Nederlandse regering niet genoeg aandacht besteedt aan de belangen van Cultuur en Wetenschap. De mening van de conferentie kwam tot uitdrukking in een resolutie, die er bij de regering op aandringt voor het jaar 1949 een groter bedrag aan 's Rijks schatkist te onttrekken voor onderwijs-doelinden dan thans is geraamd.

Het Kabinet wordt verzocht tot herziening van de ontwerp-begroting over te gaan „Speciaal”, aldus de resolutie, „dient zorg te worden gedragen voor de gelijkberechtiging van het Openbare onderwijs ten opzichte van het Bijzonder onderwijs”. De conferentie onderstreepte hiermede tevens het urgentie-program, dat door de OPSJ ter discussie werd gesteld. Na de inleidingen op Zaterdagavond kwamen scholieren, studenten, jonge kunstenaars en kwekelingen Zondagmorgen in aparte delegatievergaderingen bijeen om de verschillende vraagstukken, verband houdende met het Nederlandse onderwijs, te bespreken. Tijdens de discussie op de conferentiezitting werd medegedeeld, dat momenteel in Spanje tachtig jonge mensen op hun executie wachten. In verband hiermede en in verband met de wil tot het behoud van de vrede in de wereld, verzond de conferentie het volgende telegram aan de UNO:

„De Conferentie van Studerende jeugd, op uitnodiging van de OPSJ op 9 en 10 October te Amsterdam bijeen, dringt er bij de UNO op aan vast te houden aan het besluit tot het verbreken van de diplomatieke betrekkingen met Franco-Spanje. Verder dringt de conferentie er bij de UNO op aan de executie van de tachtig, kort geleden te Barcelona, ter dood veroordeelde jonge Spanjaarden, te verhinderen. Zij doet een beroep op de Verenigde Naties oorlogspropaganda en oorlogsvoorbereidingen tegen te gaan en alle maatregelen te nemen tot behoud van de wereldvrede”.

Zondagmiddag te half vier werd de conferentie gesloten. Een, speciaal daartoe verkozen, delegatie zal de besluiten van de conferentie onder de aandacht van de minister van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen, prof. Rutten, brengen.

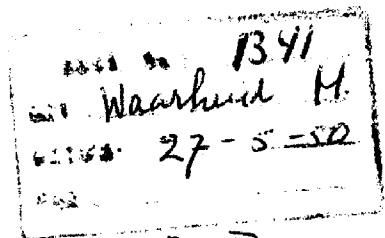
08/1341

PAGE NO. 1341
TITEL: Waarheid H.
NUMMER: 10-6-50
PERIOD: _____

Oorlogspropaganda op H.B.S. werd fiasco

DEN HAAG, 10 Juni. — De leerlingen van de Stevin-HBS aan de Raamstraat waren gisteren uitverkoren om als eersten te horen spreken over het prachtige leven van een cadet bij de Militaire Academie. Kolonel C. J. M. C. van Nijntatten, commandant van de Luchtdoelartillerie, wachtte echter een bittere teleurstelling. Zijn gehoor bestond slechts uit zegge en schrijve tien leerlingen uit de 4e en 5e klassen van de school. Alle overigen, alsmede de ouders, bleken geen enkele belangstelling te hebben. De actie van de Jeugd van Progressieve Studerende Jeugd tegen deze oorlogspropaganda op de scholen heeft hiermede een prachtig succes geboekt. Een ander bewijs van de vredesverlangens van de Vlaamse schooljeugd is het feit, dat de leerlingen van de 4e klasse op de HBS aan de Beeklaan als één man weigerden de brochure „Cadet bij de KMA” aan te pakken, toen dit geschrift door de directeur van de school werd uitgereikt. Tevens namen deze leerlingen het besluit de lezing, die a.s. Maandag op deze school zal worden gehouden, te boycotten.

0D1341

R.V.D.

BIII

Inquisitie-maatregel tegen Haakon Stotijn

*Protest-motie aangenomen
op culturele avond O.P.S.J.*

AMSTERDAM, 26 Mei. — Ongeveer 180 aanwezigen op de culturele avond in gebouw De Brakke Grond, georganiseerd door de O.P.S.J., hebben een protest-motie aangenomen tegen het besluit van de N.C.R.V. en de V.A.R.A. om muziekgezelschappen, waarin Haakon Stotijn meespeelt, niet meer voor de radio te laten optreden.

Deze schandelijke maatregel, die in de motie een slag voor de culturele vorming van ons volk en een aantasting van de vrije meningsuiting genoemd wordt, geldt voor het Concertgebouwkwintet, het Amsterdams Kamermuziekgezelschap en het gezelschap Alma Musica.

Haakon Stotijn, de eerste hoboïst van het Concertgebouworkest en secretaris van de Nederlandse Vredesraad, trad op deze culturele avond zelf op en had met zijn prachtig spel groot succes. Stotijn werd begeleid door de pianist Lion Contran.

Zaterdagavond wordt in De Brakke Grond de film Mitsjoerin gedraaid, terwijl tevens de bekende negerzanger Sir Lancelot optreedt. Er is dan ook nog gelegenheid de tentoonstelling „Onderwijs in dienst van de Vrede" te bezichtigen.

OD 1341

NO. 1341
Waarheid H
25-5-50

Uniek onderzoek van O.P.S.J. naar leugens in leerboeken

Belangwekkende tentoonstelling geopend

AMSTERDAM, 24 Mei. — Vanavond om acht uur heeft Peter Smulders, voorzitter van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd in gebouw De Brakke Grond de tentoonstelling „Onderwijs in dienst van de vrede” geopend.

Een half jaar lang hebben tientallen scholieren, leden en niet-leden van de organisatie materiaal verzameld over het onderwijs in Nederland en in tal van andere landen. De tentoonstelling toont aan door middel van foto's, foto-copieën, documenten van gemeenteraden, krantenknipsels, statistieken die op grote berden en schotten geschilderd zijn, in welk een deplorabele toestand het onderwijs in Nederland zich bevindt ten gevolge van de grote bedragen die de Nederlandse regering voor oorlogsdoel-einden besteedt. Een reeks van officiële cijfers en uitspraken verstrekt door regeringsinstellingen, gemeenteraden, onderwijsinstellingen, het Centraal Bureau voor Statistiek, is verwerkt.

De tentoonstelling is vooral belangrijk en uniek in de geschiedenis van het Nederlandse onderwijs door het onderzoek dat de O.P.S.J. heeft ingesteld naar de onjuistheden, leugens, weglatingen enz. in de leerboeken, waarvan er op de tentoonstelling tientallen te zien zijn.

De tentoonstelling is geopend Vrijdag en Zaterdag van twaalf uur tot half zeven des avonds.

Oorlogs-propaganda in de schoolboekjes

In mijn jeugd waren de schoolboekjes erg saai. In de rekenboekjes liep er altijd een vat leeg in zekeren tijd en dan moest je uitrekenen, hoeveel er in gezeten had. En in de taalboekjes moesten we zinnen ontleden als: „Jan slaat de hond”. Kende je het trucje van onderwerp — gezegde — lijdend voorwerp, dan ging je over. Maar veel variatie was er niet in de voorbeelden, die we te behandelen kregen op taalles. Dat schijnt nu veranderd te zijn. De leerlingen worden geboeid door voorbeelden uit het werkelijke leven. Ook de voorbeelden uit de taalboekjes hebben een zekere actualiteit. Dat is verheugend. Bedenklijk wordt deze actualiteit in het onderwijs echter, wanneer er uit het werkelijke leven en uit het wereldgebeuren van deze tijd zonder onderscheid voorbeelden gekozen worden, zonder dat de vraag gesteld wordt naar de opvoedkundige waarde ervan; wanneer in de taalboekjes zinnen te bestuderen opgegeven worden, die de oorlogsgeest in onze opgroeiende jeugd kunnen wakker maken of aanwakkeren.

Een voorbeeld daarvan vond ik in het boekje „Onze stijlfouten” (voor ULO en middelbaar onderwijs), van A. Wildschut, 9de druk bewerkt door Dr. J. Karssemeyer, uitgave J. B. Wolters, Groningen in 1948. Daar lees ik op blz. 23 (les 11, punt 7): „De boer vroeg, of Stalin de beer even vast wilde houden, dan kon hij hem doden”.

Het is duidelijk, welke de verborgen strekking van het zinnetje is. Wij weten namelijk, dat met „de beer” dikwijls Rusland bedoeld wordt. Men spreekt over „de Rus-

sische beer”. Stalin moet deze beer even vasthouden, opdat de boer hem doden kan. Het is niet duidelijk, wie met „hem” bedoeld is: het kan betrekking hebben op Stalin en op de beer beide. De opgave aan de leerlingen van het ULO en middelbaar onderwijs is nu om deze stijl-onduidelijkheid te ontdekken en te verbeteren. Hierbij komt dan de gedachte naar voren aan het doden van de beer. Dat wil zeggen: de preventieve oorlog tegen Rusland of de waterstofbom op het Kremlin. Een intelligente leerling zal met deze gevolgtrekking niet veel moeite hebben.

Een aardig voorbeeld in een taalboekje, nietwaar? Zo direct uit het moderne leven en zo actueel! Maar in de vorm van taalonderwijs en taalzuivering wordt er hier stilzwijgend van uit gegaan, dat de beer maar gedood moet worden; dat Rusland een land is, dat de oorlog verdient; en dat het communisme niets meer is dan alleen maar een gevaar, dat zo spoedig mogelijk vernietigd moet worden. Aldus wordt er hier op een bedekte wijze een stukje oorlogspropaganda gegeven, hetgeen wij verderfelijk achten voor onze ULO- en middelbare schooljeugd. Op deze wijze zal de jeugd bevooroordeeld worden ten opzichte van de grote wereldproblemen van tegenwoordig en wordt het haar onmogelijk

gemaakt om te leren luisteren naar de eis tot radicale vernieuwing van de maatschappelijke en economische verhoudingen, welke toch ook maar vanuit het communisme tot ons komt.

Wij moeten hier het gevoel voor proporties niet kwijt raken. Ik weet wel, dat wij met de zuivering der schoolboekjes de vrede op aarde niet zullen brengen, evenmin als met het afschaffen van loden soldaatjes als kinderspeelgoed. Wie dat zou menen, zou alleen maar blijf geven van een wereldvreemdheid en naïveteit, waarom terecht gelachen wordt. Toch mogen wij, die oog hebben voor de grote oorzaken van de oorlog, juist dáárom deze kleine dingen niet verwaarlozen. Want zij getuigen van een geestesgesteldheid, die gerekend kan worden tot de grote oorzaken van de oorlog: de geest van haat, fanatisme, nationale eigenwaan, burgerlijke behoudzucht, geweldzucht. Tegen deze geest strijdt de Militia Christi. Ook wanneer deze geest schijnbaar onschuldig naar voren treedt in de taal oefeningen op school. Wie lachte daar ook weer om het congres „Onderwijs-Vrede”? Hoe goed, dat dit congres er geweest is! Aan de slag, schoolcomité's! Een razzia op de schoolboekjes!

H. J. DE WIJS

1341

Militia Christi

4-3-50

OD 1341

B III p

25.3.50

o.p.s. 7
- - -

12345

num. no 1341
aan: Waarb. . H.
datum: 8-7-49

RVD.

OD 1341

B III

De Organisatie-Raad van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd heeft de burgemeester van Amsterdam telegrafisch verzocht de vertoning van "Het IJzeren Gordijn" te verbieden. Nederland-U.S.S.R. afd. Haarlem protesteerde bij de burgemeester van Haarlem tegen een vertoning aldaar, terwijl de C.P.N. District Kennemerland zich met een protesttelegram tot de Haarlemse burgemeester heeft gewend.

1341
waarsheid A
16-3-49

34

**Geheimzinnig gedoe op
de eerste 5-j. H.B.S.**

Vanmorgen om half twaalf is op de eerste vijfjarige H.B.S. de militaire lezing gehouden, die verleden week onder druk van de actie van de O.P.S.J. werd afgelast. De lezing was in alle stilte voorbereid. Tot vijf minuten voor het begin wisten de leerlingen er niets van! Deze keer werd de lezing alleen gehouden voor vijfde-klassers, voor wie het laatste uur van de ochtendschooltijd verviel.
Bij het uitgaan van de school om half een surveilleerden vier agenten voor en vlak bij de school.....

BOSS. No.:	1341
ART.:	Waarheid A
DATE:	16-3-49
Page:	

1341

O.P.S.J. zet campagne voort

Protestvergadering tegen militaire lezingen

De Organisatie van Progressieve Stude-
rende Jeugd zet haar campagne tegen de
lezingen van het Ministerie van Oorlog
op de Middelbare scholen in Amsterdam
met kracht voort. Vanmorgen werden
manifesten verspreid onder leerlingen
van het Vossius- en Barlaeus-gymna-
sium en van het Amsterdamse en Mon-
tessori-Lyceum. Maandag waren de
Tweede Openbare Handelsschool en de
Vierde Vijfjarige H.B.S. aan de beurt.
In de manifesten worden de leerlingen
opgewekt de protestvergadering te be-
zoeken, die de O.P.S.J. op Donderdag a.s.
belegt in gebouw De Kroon, Rembrandts-
plein.

In 1341

1341
OR
WARH H.
5-3-'49
PAP

Wereldcongres voor vrede

Talrijke organisaties betuigen hun instemming

De oproep tot het houden van een wereldcongres voor de vrede te Parijs in de maand April, die gedaan is door het internationale contactbureau van intellectuelen en de Internationale Democratische Vrouwen Federatie, tezamen met vooraanstaande intellectuelen uit alle delen der wereld, heeft reeds een grote weerklink gevonden.

De Wereldfederatie van Democratische Jeugd heeft in een schrijven aan het initiatiefcomité gewezen op het enorme belang, dat het behoud van de vrede voor de jeugd heeft. Zij heeft besloten mede te werken aan het te houden congres en heeft alle aangesloten organisaties oproepen deel te nemen aan de voorbereidingen in samenwerking met andere organisaties en afzonderlijke personen in hun landen.

In Frankrijk heeft het machtige vakverbond, de CGT zijn adhaesie betuigd. De Franse jeugdbeweging UJRF, die meer dan 300.000 leden telt, de Franse vrouwenbeweging, de beweging van oud-verzetsstrijders, Combattants de la Liberté en talrijke andere democratische organisaties hebben eveneens hun medewerking toegezegd.

De Franse intellectuelen hebben besloten het nationale congres, dat door hen zou worden bijeen geroepen, niet door te laten gaan en al hun activiteit te richten op het wereldcongres.

In Nederland is ook reeds geantwoord op de oproep. De organisatie van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd heeft een adhaesie-betuiging naar het initiatiefcomité gezonden.

Handwritten musical notation on two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The bottom staff has a bass clef. The word "aardies" is written below the bottom staff.

DECS. No.: 1341
CRT.: *Waarh* · A'dam
DAYUM: 18-1-49
OR: _____

Vele scholieren ondersteunen de staking

In het anders zo rustige schoolwereldje is beroering ontstaan over de staking van de gemeente-schoonmaaksters.

Maandag verscheen een groot aantal leerlingen met manifesten van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, waarin de M.U.L.O.-scholieren, H.B.S.-ers en Gymnasiasten worden opgeroepen zich niet te laten gebruiken als onderkruipers.

Dikwijls bleek, dat de jongens en meisjes, die bereid waren de klas te vegen, kolen te halen enz., dit werk als een verzetje in het „schoolleven van alledag” beschouwden en er geen notie van hadden, dat zij de positie van de stakende werksters onderzochten. Heel wat scholieren werden er van overtuigd, dat zij de staking van de werksters moesten ondersteunen al bleven er ook over, die (hiertoe in de meeste gevallen aangespoord door hun onderwijzer of leraar) doorgingen met het werk, dat anders de werksters verrichtten.

Op meer dan twintig scholen verschenen de oproepen, naar ons wordt medegedeeld, in een plaag van duizend exemplaren zijn verspreid. Vanmorgen werd een tiental scholen beplakt met andere manifesten van de O.P.S.J., die hetzelfde beoogen.

Handwritten date: 22/2/49

Handwritten signature: W. G. J.